

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Najboljši gorenjski športniki

Uredništvo Glasa je tudi letos izvedlo tradicionalno anketo za izbor najboljšega gorenjskega športnika v letu 1983. Slovenski športni novinarji, gorenjski telesnokolturni delavci, člani uredništva Glasa in sodelavci naše športne rubrike so za najboljšega izbrali: smučarko Alpetoura iz Škofje Loke Nušo Tome za najboljšo športnico, plavalca Boruta Petriča iz Kranja za najboljšega športnika in blejski veslaški par Krašovec-Janša za najboljšo moštvo. Več o njih pišemo na 14. strani.

Franc Puhar-Aci novi predsednik

Kranj — V petek, 23. decembra, je bil na seji Medobčinskega odbora Zveze združenj borcev NOV za Gorenjsko izvoljen nov predsednik; tokrat je bil za to funkcijo imenovan predsednik Občinskega odbora ZZB NOV Kranj Franc Puhar-Aci. Funkcija predsednika medobčinskega odbora zveze borcev ni vezana na eno, temveč na občno. Letos je za Škofjo Loko prišla na vrsto občina Kranj. Leto dni bo kranjski predsednik skrbel za povezavo akcij in dela borcev v posameznih gorenjskih občinah. D. D.

Velika škoda na Krvavcu — V noči s 26. na 27. december je divjal na Krvavcu silen vihar, ki je povzročil pravo razdejanje. Vrtinci vetra so lomili in podirali drevje, zapletali sedeže žičnic, dvigali kritino z žičniških objektov, poškodovali pročelje in okna doma na Krvavcu ter povsem razkrili ostreže in poškodovali fasado planinskega doma na Gospincu. Le-ta je tudi utrpel največjo škodo, po grobih ocenah zavarovalnice kar okrog 1,5 milijona dinarjev. Planinsko društvo Kranj, ki je letos že moralo popraviti del poškodovanega ostrešja v spomladanskem neurju, zaskrbljuje zagotovitev tako velike vsote denarja za odpravo škode. Pri zasilnem popravilu ostrešja stavbe so jim takoj priskočili na pomoč delavci kranjskega Gradbinca, pripadniki armade, alpinisti in gorski reševalci, temeljite obnove strehe pa se bodo lotili po praznikih. (S) — Foto: S. Saje

Naslednja številka GLASA, ki bo obenem tudi prva v letu 1984, bo izšla v petek, 6. januarja!

Sprejeti zvezna in slovenska resolucija Večja proizvodnja in izvoz

V zvezni resoluciji je zapisano, da bo družbeni proizvod prihodnje leto večji za 2 odstotka, industrijska proizvodnja za 3 in kmetijska za 2, izvoz za 16, od tega konvertibilni za 20 — V Sloveniji naj bi družbeni proizvod enako porastel, proizvodnja za odstotek več, izvoz pa za 15 oziroma 20 odstotkov

V zvezni skupščini, kjer sta v torej sedela dva zbora, so sprejeli resolucijo o gospodarski politiki Jugoslavije v prihodnjem letu s spremljajočimi dokumenti, spremenili in dopolnili so zakon o deviznem poslovanju in ekonomskih odnosih s tujino in imenovali so tudi novega zveznega sekretarja za finance.

Resolucija predvideva, da se bo družbeni proizvod prihodnje leto povečal za 2 odstotka, za prav toliko naj bi se povečala kmetijska proizvodnja, industrijska proizvodnja pa naj bi bila večja za 3 odstotke. Glavna naloga je izvoz, ki naj bi ga povečali za 16 odstotkov, od tega izvoz na konvertibilno področje za 20 odstotkov. Uvoz naj bi bil prihodnje leto za 7 odstotkov večji od letošnjega, zaposlenost bo večja za 2 odstotka, pri čemer naj bi zaustavili upadanje produktivnosti dela. Naložbe v osnovna sredstva naj bi bile manjše za 10 odstotkov, skupna in splošna poraba naj bi se selektivno zmanjšala za 6 odstotkov, pri čemer naj bi zaustavili upadanje realnih osebnih dohodkov.

Resolucijo je delegatom obeh zborov predstavila predsednica zveznega izvršnega sveta Milka Planinc, ki je med drugim dejala, da razvojni dokument prihodnjega leta ne opredeljuje samo gospodarske politike, marveč določa tudi smeri celotnega družbenoekonomskega razvoja, saj se opira na uresničevanje programa gospodarske stabilizacije.

Od spremljajočih planskih dokumentov, ki so jih v torek sprejeli, ve-

lja najprej omeniti zvezni proračun, ki bo znašal 374 milijard dinarjev ali skoraj 43 odstotkov več kot letos. V zveznem zboru so sprejeli zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1984. Rast splošne in skupne porabe so v prvem četrtletju 1984 omejili na 19 odstotkov, v vsem letu pa bo njuna rast morala biti za 25 odstotkov počasnejša od rasti dohodka.

Sprejet je bil tudi zakon o deviznem poslovanju in ekonomskih odnosih s tujino, ki pravzaprav le odpira možnosti za delovanje deviznega trga in vzpostavitev razmer, v katerih bi bil dinar edino plačilno sredstvo. Sprejet je bil zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju s konvertibilnimi devizami.

V torek so sedeli tudi vsi trije zbori slovenske skupščine in sprejeli slovensko resolucijo. V njej je predvideno, da se bo družbeni proizvod v Sloveniji prihodnje leto povečal za najmanj 2 odstotka, industrijska in kmetijska proizvodnja bosta večji za 3 oziroma 4 odstotke več, izvoz blaga in storitev naj bi bil večji za 15 odstotkov, od tega konvertibilni za 20 odstotkov, produktivnost dela bo večja za 1,5 odstotka, produktivno zaposlovanje se bo povečalo za odstotek, sredstva za skupno porabo se bodo nominalno povečala za 21,3 in za splošno 18 odstotkov.

L. B.

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Praznična beseda

Leto 1983 se izteka. Leto presenečenj, razočaranj, leto krize, leto spoznanj, leto zorenja in dozorevanja. Končno smo spoznali, da brez nič ni nič, da je pamet le boljša kot žamet, da je dolgove težko plačevati, nespametne pa še stokrat težje. Spoznali smo, da je brezbriznost do vsega okoli nas (brigali smo se le vsak zase) pripeljala tako daleč, da so eni odločali, da pa vsi nosimo težke posledice množice napačnih odločitev. Sedaj plačujemo in še bomo plačevali, tudi rod, ki pride za nami, ker nismo bili dovolj pazljivi in pozorni.

Račun je težak 20 milijard dolarjev, vsak od 20 milijonov Jugoslovancev je zadolžen za 1000 dolarjev. To poudarjam zato, da bi vsi, ki se še ne zavedajo težkega bremena, spremenili svoj odnos do dela, da bi v naslednjih letih vsi z maksimalnimi napori skušali premestiti prihajajoče nove in nove težave. Kar najskrbneje bomo morali gospodariti s tistim, kar bomo imeli: vlagati denar in znanje tja, kjer bo dajalo trajnejše pozitivne rezultate. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi pri tako rodovitni zemlji ostali stotisoči hektarov njiv neobdelanih, prehranske pridelke pa bi zaradi tega morali uvažati za devize. Če kdo noče ali ne more obdelovati zemlje, naj jo da tistemu, ki jo hoče in zmore.

Milijon brezposelnih v Jugoslaviji pritiska na vrata tovarn. S svojim delom jim moramo omogočiti zaposlitev, odpirati moramo nova delovna mesta, da se bodo sposobni mladi (šolani) kadri lahko izkazali in z nami skupaj pomagali premagati gospodarske težave. Zato tudi skupnost ne more biti brezbrizna do tega izjemno težkega problema, predvsem za tistega, ki nima zagotovljene življenjske eksistence.

Stabilizacija ne pomeni zapiranje v lastne delovne organizacije, občine, republike, ne pomeni stagniranje in čakanje, da burja okoli nas pomine. Stabilizacija pomeni stahovit organizacijski, delovni, politični in poslovni napor za hitrejši napredek družbe kot celote, gospodarstva pa še posebej. Kajti živeti in delati moramo in še plačati dolgove za nazaj, obenem pa z izostrenim poslušom kritično nadzirati vse, kar se dogaja okoli nas. Lepim besedam ne gre nasedati in še manj verjeti samo lepim in zato varljivim očem! Če delavec — samoupravljalec nosi vse posledice dobrih in slabih, pravičnih in napačnih odločitev, potem naj dejansko tudi odloča. Potem ne bo nobenih iskanj, kdo je odgovoren: samoupravljalci bodo pravega kaj hitro našli, pa naj rotira na štiri ali pa vsako leto! Samoupravljalci so danes še kako zainteresirani za dobro gospodarjenje in jim administrativni ukrepi prej jemljejo iniciativo kot pa da bi jo pospeševali. Limitiranje vsega možnega in mogočega degradira samoupravljanje v njegovo protislovje. Od kdaj je od stvarnosti odmaknjen birokrat bolje vedel kaj in koliko je prav in primerno kot delavec — samoupravljalec, katerega življenjski interes je kvalitetna proizvodnja, solidno poslovanje in trdna delovna organizacija, kar je pogoj in osnova za zdravo gospodarstvo.

Leto, ki prihaja, bo še težje. Primanjkovalo bo deviz in dinarjev in le najbolj sposobni in vitalni kolektivi se bodo lahko kar najhitreje prilagodili novim, še težjim pogojem gospodarjenja. Le kolektivi, ki so že doslej vlagali v znanje in napredek (razvoj), v nove proizvode in novo tehnologijo, bodo poplačani za svoje modro ravnanje.

Stanje je dokaj resno, vendar v doslednem izvrševanju sprejetih programov ter v bratstvu in enotnosti med vsemi narodi in narodnostmi Jugoslavije, ki pomeni medsebojno spoštovanje in razumevanje, vidim tudi izhod iz krize, naš ponovni vzpon za srečo te in bodočih generacij.

Kljub vsem težavam, ki nas vse čakajo, pa upam in želim, da še naprej ostanete zvesti našemu gorenjskemu Glasu. Drug drugemu smo še kako potrebni!

Naj nam bo mirno, a delovno intenzivno leto 1984.

Igor Slavec

Srečno, zdravo, uspešno
in zadovoljno leto 1984
želijo

delavci Časopisnega podjetja GLAS

SREČNO
1984

MERKUR KLANJ

V prihodnje še bolj povezani

Bela pri Predvoru — V torek, 27. decembra, so se na skupnem delovnem sestanku v domu družbenih organizacij na Beli pri Predvoru zbrali člani odbora Koroškega in Gorenjskega odbora. Oba odbora sta podala svoje poročilo o delu v preteklem letu in nakazala bodoče naloge. Enotni so si bili, da bi v prihodnje svoje delo in akcije še bolj povezali, da bi številne obletnice, ki bodo prihodnje leto, praznovali čim številnejše, a tudi čim ceneje. Borci naj bodo za zgled v racionalnem in stabilizacijskem obnašanju v naši družbi, so poudarili.

Osrednja naloga odbora Gorenjskega odbora je še vedno pisanje kronike odbora, pa tudi postavljanje spominskih obeležij njegovih zmag. Vsa leta do sedaj so postavljali obeležja le številnim padlim. Naj se ve, kje je odred doživljal tudi svoje zmage. Nočejo mogočnih spomenikov, le majhna obeležja, ki bodo mimoidoče spomnila na dogodek izpred štirideset let. Ena najpomembnejših nalog pa je tudi prenašanje tradicij naše borbe na mlade, toda ne le borbenih tradicij, poudarjajo borci, mladi naj se ob borcih uče tudi človeških vrlin,

požrtovalnosti, pridnosti in odgovornosti. Te vrline so v današnjem času še kako pomembne. Člani odbora Gorenjskega odbora pripravljajo enoten program dela za šole in pohodne enote, ki nosijo njihovo ime: osnovna šola Gorenjskega odbora v Žirovnici, pohodna enota kranjske gimnazije in osnovne šole v Vodica ter taborniki osnovne šole v Cerkljah. Nič manjšega pomena pa ni prenašanje borbenih tradicij na novo generacijo partizanov — na Teritorialno obrambo.

Odbor Koroškega odbora se bo letošnje leto pripravil na praznovanje 40-letnice ustanovitve odbora, ki je bil formiran 27. avgusta 1944 v Dragi. Praznovanje bo verjetno oktobra 1984 v Gozdu, kjer so borci Koroškega odbora kot doma, saj se tu srečujejo vsako leto, srečanje v Begunjah pa bodo odložili za leto 1985, ko bo njihov odred praznoval 40-letnico osvoboditve Begunj.

Člani odbora Gorenjskega in Koroškega odbora so tudi predlagali, da bi gorenjski borci delovali enotneje. Vsi skupaj so bili gorenjski borci, pa naj je bil to Gorenjski, Koroški odred, Prešernova brigada,

Koroški, Škofjeloški odred ali Jeseniško-Bohinjski odred. Pred njimi so skupne akcije, skupne naloge. Zato naj bi v prihodnje delovali združeni in naj bi bilo delo odborov enotno.

Skupne delovne seje na Beli so se udeležili tudi predstavniki šol, s katerimi sodelujejo člani odbora Gorenjskega in Koroškega odbora.

D. Dolac

Slovenci na Koroškem V kolesnicah stalnega boja

Izteka se leto 1983 in naša narodnostna skupnost na Koroškem analizira, kaj jim je prineslo to leto.

Brez dvoma je bilo leto 1983 leto trdega boja za narodnostne pravice, leto akcij in dokazovanj, da manjšina živi in ustvarja, da manjšina še zdaleč ni nekakšna koroška zanimivost, kot skušajo dopovedovati nekateri, temveč enakopraven ustvarjalec napredka dežele. Zato so upravičene njene zahteve po popolni enakopravnosti. Tudi letos jim je bila velikokrat obljubljena, obenem pa je mrgolelo besed s strani koroških in deloma tudi avstrijskih voditeljev, da so redke dežele na svetu, ki imajo manjšinsko vprašanje tako vzorno rešeno.

Mnogo dokazov, da so manjšinske pravice večkrat le suhoparen papir brez življenja, je prineslo leto 1983. Omenjamo le nekatere. Na sodišču so se znašli nekateri Slovenci, ki so javno povedali, da so jim pravice kratene. Grobo so bile zavržene nekatere zahteve po enakopravni uporabi slovensčine v javnem življenju in namestitvi dvojezičnih napisov celo tam, kjer je to dovoljeno na osnovi zakona iz leta 1976. Najbolj boleče za našo narodnostno skupnost na Koroškem pa so zadnje zahteve po oblikovanju posebnih šol za Slovence, ker se morajo menda tam, kjer je dvojezični pouk, nemškogovoreči otroci boriti za enakopravnost. Slovenci naj bi imeli po tej logiki pravic celo preveč. Uveljavitev takšnih stališč bi bila nova krnitev pravic manjšinskega naroda. Konec koncev pa tudi zadnji pogovori med zastopniki Slovencev in vlado še niso dali otipljivih rezultatov, čeprav so prav Slovenci sami dali kopico predlogov, kako čim bolj popolno in vsebinsko uresničiti 7. člen državne pogodbe.

Zato danes stojimo pred odločilnim vprašanjem, ali bomo v doglednem času zabeležili konkretne rezultate glede dvojezičnih otroških vrtcev, trgovske akademije, radija in televizije, ali pa bomo morali spremeniti politiko odnosa do vlade, je v predzadnji številki Slovenskega vestnika zapisal predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem inž. Feliks Wieser. Zveza se priznava k politiki enakopravnega dialoga. Toda, ta politika mora dati konkretne rezultate. Ker pa teh ni bilo, med Slovenci narašča število tistih, ki terjajo odločnejšo politiko...

J. Košnjek

Podelili Pantzovo nagrado Plavžarju najvišje priznanje

V Železarni so se odločili, da letos dobi najvišje priznanje za življenjsko delo na področju metalurgije inženir Ladislav Šketa — Veliko odličnih zamisli za večjo proizvodnjo in manjše stroške

Dobitnik Lambert Pantzove nagrade je inženir metalurgije Ladislav Šketa

Jesenice — Že nekaj let v jeseniški Železarni podeljujejo Inž. Lambert Pantzovo nagrado za življenjsko delo na področju metalurgije. Letošnji dobitnik najvišjega priznanja, je inženir Ladislav Šketa, vodja temeljne organizacije združenega dela plavž.

Inženir Ladislav Šketa je že dolga leta v jeseniški Železarni, ob plavžu, po rodu pa je iz Maribora. Že leta 1941 se je vključil v odpor in bil zaradi svoje napredne misli več let zaprt. Podelili so mu medaljo za zasluge in orden dela z zlatim vencem.

V jeseniški Železarni ni le vzorno vodil proizvodnjo in skrbel za organizacijo dela, temveč je posredoval vrsto predlogov za izboljšanje proizvodnje in večjo kvaliteto dela. Že leta 1966 so po njegovem predlogu začeli dodajati mazut v šobe, s tem pa se je zmanjšala poraba koks in znižali stroški. Prav tako so po njegovi zamisli povečali višino treh cowperjev in omogočili višje temperature vpihanega zraka v plavže.

Po njegovem predlogu so uresničili projekt za spremembo profila plavžev in povečanje števila pihalic. Rezultat te zamisli je bilo 12-odstotno povečanje proizvodnje in ponovno zmanjšanje specifične porabe koks. Tehnologija plavžev se je izboljševala, prav tako njihova ekonomičnost.

Ko se je profil plavžev spremenil, se je povečala tudi življenjska doba obzidave za 35 odstotkov oziroma za leto in pol. Nadaljni Šketovi predlogi so omogočili spet večjo proizvodnjo za okoli 7 odstotkov.

Tudi na področju aglomeracije in pripravi vložka za plavže je bila pomembna njegova beseda, saj se je povečala produktivnost, omogočila racionalnejša poraba koks in boljše kontinuiteta dela. Zmanjšali so se zastoji in vzdrževalni stroški, izboljšalo čiščenje plavžnega plina, kar je velik prispevek za varstvo zraka in okolja.

Ladislav Šketa je dokazal, da se tudi ob zastarelih napravah in z zastarelimi tehnološkimi postopki da doseči dobre rezultate.

In kaj pravi dobitnik Lambert-Pantzove nagrade, inženir metalurgije Ladislav Šketa:

»Priznanja sem vesel, saj so se ob plavžu zaradi prizadevanja vseh v minulih letih izboljšali pogoji dela in povečala kvaliteta proizvodnje. Morda je ironija ali pa tudi ne, da plavžev ob novi elektrojeklarni ne bo več, nagrada pa prihaja prav v tem času. Mislim, da naj do obratovanja nove elektrojeklarnice vsi agregati Železarne, ki so predvideni, da jih ustavijo, delajo s polno zmogljivostjo, tudi plavži, ki jih v metalurškem svetu ni več. Naši plavži morajo dobro delati, da se bo elektrojeklarna sploh lahko zgradila, saj so osnova za nemoteno, dobro in kvalitetno delo vseh drugih obratov.

Tehnološki pogoji dela na plavžu so res slabši, a ne bolj kot v drugih obratih Železarne, z izjemo hladne valjarne. Delo je težko, troizmensko, vendar ga plavžarji zmorejo. Ta nagrada je obenem tudi priznanje vsem plavžarjem, ki so tako prizadevno poskrbeli, da je Železarna domačemu in tujemu tržišču preskrbela dovolj kvalitetnega jekla.

D. Sedej

Letna konferenca zveze Društev prijateljev mladine občine Kranj Iz malega raste veliko

Kranj — Društva prijateljev mladine združujejo ljudi, ki rešujejo probleme in potrebe otrok v naši družbi, obenem pa pomagajo pri organiziranju in izvajanju aktivnosti v prostem času cicibanov in pionirjev. Zastopniki društev iz kranjske občine so se pred kratkim zbrali na redni letni konferenci zveze Društev prijateljev mladine in ugotovili, da je bilo v preteklosti veliko narejenega, vendar še vseeno premalo. Mnogo otrok še vedno ni vključenih v dejavnosti Društev prijateljev mladine. To velja še posebej za otroke iz oddaljenih vasi in zaselkov. Podatek, da delujejo Društva prijateljev mladine, to velja še posebej za otroke iz oddaljenih vasi in zaselkov. Podatek, da delujejo Društva prijateljev mladine le v devetih krajevnih skupnostih od 45, je žalosten. Upati je le, da se bo stanje na tem področju izboljšalo. Bolj bi se morali zavdati, da so društva pomemben dejavnik pri vzgoji otrok, bodisi v okviru že obstoječih vrtcev, pri prizadevanjih za ureditev varstva kot pri drugih aktivnostih, pomembnih za otroke, od knjižnice do raznih prireditev. Delovanje DPM torej ni tako ozko, kot se marsikomu na prvi pogled dozdeva.

Številne akcije pričajo o uspešnem delu. Organizirano je bilo letovanje naših otrok v Avstriji in avstrijskih pri nas. Akcija je bila sprejeta v sodelovanju z napredno avstrijsko organizacijo »Kinderland Junge Garde«. Organizirano je bilo počitniško delo na igriščih, kjer sta se prepletala delo in igra. Delo so vodile dijakinje pedagoške smeri, ki to delo rade opravljajo. Za malce slabšo udeležbo so krivi tudi starši, ki so

prepogosto menili, da bi se na takem delu njihovim otrokom lahko kaj zgodilo. Vendar so takšna srečanja koristna in prijetna in še zdaleč ne nevzgojna. Med zimskimi počitnicami je bilo organizirano rekreacijsko drsanje. Dober obisk je dokaz, da starši in otroci takšne dejavnosti potrebujejo. Takšno akcijo kaže pripraviti tudi letos. Društva prijateljev mladine tudi veliko pomagajo mentorjem pionirskih organizacij na osnovnih šolah. Mentorji takšno pomoč resnično potrebujejo.

Na letni konferenci so ugotovili, da imajo Društva prijateljev mladine za svojo dejavnost zelo malo sredstev, ki še za sedanjo dejavnost ne zadostujejo, kaj šele za nove aktivnosti. Bili so predlogi, da bi tudi DPM bolj uporabljala svobodno menjavno dela. Nerazumljivo pa je, da prav radi štedimo tam, kjer je najmanj smotno: pri vzgoji otrok, kar se nam utegne maščevati.

Udeleženci konference so za nova člana predsedstva izvolili Leona Klajnska in Mitja Kozamernika. Vrne Bešter je predstavil delovni program, ki je kljub pomankanju denarja zahteven. Obdržati in razširiti nameravajo sedanje akcije in vpeljati nekatere nove. Več bo treba delati v krajevnih skupnostih in povečati članstvo: 24 aktivistov je prejelo zlato značko DPM, od teh večina žensk. Ob tem se postavlja vprašanje, zakaj moški tako redko sodelujejo v dejavnosti DPM.

Vsekakor pa je treba dejavnost DPM bolj afirmirati in z njo seznaniti javnost. S tem bo lažje kos svojim nalogam.

R. Baric

Milan Koprivec

7. decembra 1983 je v Kranju umrl Milan Koprivec, dolgoletni direktor Splošnega gradbenega podjetja Projekt Kranj, eden najvidnejših kranjskih gospodarstvenikov, zavzet družbenopolitični delavec.

Milan Koprivec je bil rojen 23. maja 1902 v Zagorju ob Savi v napredni družini. Odločil se je za gradbeniški poklic in končal srednjo tehnično šolo. A v težkih predvojnih časih ni dobil dela, zato je stopil v aktivno vojaško službo. Zaradi velikih sposobnosti se mu je obetala bleščača kariera. Ob porazu in predaji stare vojske je bil silno razočaran. Do kapitulacije italijanske vojske je bil v vojnem ujetništvu, kasneje je bil politični ujetnik v Dachau. V teh letih trpljenja je dokazal, da je bil resničen rodoljub, ki se ni pustil zlomiti.

Ko se je po osvoboditvi vrnil v domovino, s je zaposlil v gradbeništvu. Delal je na raznih delovnih mestih v Gradisu, ob koncu vojne kot vodja enote v Kamniku.

Leta 1949 je postal direktor Splošnega gradbenega podjetja Projekt v Kranju. Tu se je začelo najbolj plodno in ustvarjalno razdobje v njegovem življenju.

Svoji delovni organizaciji je začrtal program, ki se ga je zvesto držal do konca: Projekt mora biti osnova gorenjskega gradbeništva. Zastopan mora biti na vseh področjih Gorenjske in ne zaprt v ozke meje.

V dveh desetletjih so delavci Projekta pod njegovim vodstvom zgradili specializirane obrate na Koprivcih, gramoznico in betonarno na Polici, poslovno stavbo v Kranju, baze v Kamniku, Trzinu in na Jesenicah. Obenem s proizvodnimi in poslovnimi objekti so rasli tudi samski domovi, menze, stanovanja.

Istočasno z materialno bazo je gradil tudi poslovni sistem in organizacijo dela, ki sta bile ob Koprivčevem odhodu v pokoj leta 1969 nedvomno med najboljšimi v republiki. Projekt je med gradbeniki užival velik ugled.

Naštetni uspehi so nedvomno posledica močne osebnosti in klenega značaja pokojnega Koprivca. Zahteval je dosledno uresničevanje sprejetih sklepov. Prav po vojaško discipliniran do sebe je zahteval red in disciplino tudi od drugih. Bil je marljiv, skromen, pošten. A za tem špartanskim oklepom se je skrivalo mehko srce. Vsaokum, ki je bil v stiski, je pomagal po svojih močeh. Nihče pri njem ni prosil zaman.

Bogato je bilo tudi njegovo družbenopolitično delo. Član Zveze komunistov je bil od leta 1948. Bil je član nekdanjega mestnega ljudskega odbora in njegovih komisij. Veliko skrb je posvečal stanovanskim vprašanjem mesta Kranja. Kot izreden ljubitelj narave se je vsekolzi ukvarjal z lovom, deloval je tudi pri številnih lovskih organizacijah.

Bil je človek, zvest svojim delavcem, zato je spomin nanj še danes, štirinajst let po njegovem odhodu v pokoj, živ in neskaljen.

Slava njegovemu spominu!
Sodelavci

Živeti v miru

Smrtonosne rakete z jedrskimi naboji na Vzhodu in Zahodu Evrope — za čigavo srečo? Tretja svetovna vojna — zadnja vojna.

Priča smo novemu, skrajno nevarnemu kopičenju najbolj strašnih orožij na evropskih tleh. Obe super-sili Sovjetska zveza in Združene države Amerike svoje jedrske rakete premeščata v Evropo. Vsi ljudje, ki se zavedajo možnosti vsesplošnega uničenja vsega živnega na zemlji protestirajo — vendar vse skupaj nič ne pomaga, obe vojni mašineriji se z dneva v dan pomikata bližje druga drugi. Gluhi za proteste, upe, prošnje in molitve ter zahteve za mir milijonov ljudi vseh kontinentov, za svobodno življenje, za srečno življenje sedanjih in bodočih generacij, za ohranjanje življenja na zemlji.

Mnogi razumni politiki že dalj časa opozarjajo na možne nepremišljene akcije, kajti »danes se v slabotnih človeških rokah nahajajo tisoči megaton jedrskega orožja, ki lahko, če bi se nerazumno uporabil, privede v vprašanje sposobnosti našega krhkega planeta, da na sebi še nosi človeška življenja».

Ko nekoč vprašali slavnega znanstvenika Alberta Einsteina, s kakšnim orožjem se bodo bili v tretji svetovni vojni, je odgovoril: Za tretjo svetovno vojno ne vem točno, ali v četrto sigurno le s kamenitimi sekami. Toda to je bilo že davno. Današnji znan-

stveniki predvidevajo mnogo hujše posledice: »v slučajni jedrski vojni bi bila na najboljšem tista milijarda ljudi, ki bi bila takoj mrtva, v mikrotrenutku eksplozije spremenjena v leteči pepel. Dve milijardi ljudi bi za tem umiralo v agoniji dneve in tedne. Ena milijarda ljudi bi preživela, a bi kasneje umrla od glada in mraza. Eksplozije bodo povzročile več kilometrov debelo dimno zaveso, ki bo prepuščala le do pet procentov sedanje toplote sonca. Temperatura na zemlji bo padla na — 20° C. Zrak bo strupen, požari bodo pogaseni, saj bo zmanjkalo kisika...»

Einstein se je zmotil: nobene četrte svetovne vojne ne bo, ker na zemlji ne bo več življenja...

Mislim, da je zdajšnji trenutek tisti pravi, ko moramo vsi zahtevati od OZN in njenih članic pravico za vse ljudi svobodno živeti s pravico do življenja tudi še nerojenih novih rodov. Proč z raketami, uničite jedrska, kemična in druga orožja, kajti...

»Velika Kartagina je vojevala tri vojne. Po prvi je bila še močna, po drugi so v njej še obnovili življenje. Po tretji je ni bilo več.»

Igor Slavec

Znova nega na domu

Čprav so v Kranju pred tremi leti ukinili službo nege na domu, pa so potrebe tolikšne, da se zdaj organizacije loteva Rdeči križ

Kranj — Pred leti so v kranjski občini že imeli organizirano laično nego na domu v okviru Doma upokojencev, vendar pa je služba sčasoma zaradi vse večjih finančnih problemov in drugih vzrokov zamrla. Po potrebi pa so seveda ostale in še naprej deloma sicer pokrivajo potrebe po negi na domu tudi z dvema negovalkama v okviru patronažne službe, vendar pa je povpraševanja v tem času toliko, da vsem ni mogoče ustreči. V Kranju namreč ni ravno malo starejšega prebivalstva, celo v porastu je, med njimi pa so tudi taki, ki iz različnih razlogov bivajo sami, domskega varstva pa nimajo.

Ze pred leti pa je občinska organizacija Rdečega križa Kranj začela organizirati tečaje za nego na domu, ki so se jih udeleževali aktivisti Rdečega križa. V zadnjih letih je 36 občanov naredilo te tečaje, največ jih je bilo iz krajevne skupnosti Vodovodni stolp, vendar pa je bilo le malo tečajnikov tudi pripravljenih svoje znanje uporabljati v praksi, razen za pomoč v družini seveda. Le dve ali tri tečajnice so bile pripravljene negovati na domu opravljati tudi v nekatere mestnih krajevnih skupnostih, kar so, kot na primer pri Vododolnem stolpu, takšno pomoč starejšim povežali skupaj s sosedsko pomočjo.

Zdaj se v Kranju nege na domu lotevajo z novim konceptom. Tako kot bi po novem letu takšno službo nege na domu in sosedske pomoči organizirali pri Rdečem križu. V okviru Rdečega križa bi za te nameravali organizirati posvetovalnico, ki bi vodil strokovni delavec. Vendar bi takšna dejavnost pomenila le eno obliko več v prostovoljnem delu občanov, posamezne storitve pa na primer prehrano, pranje peri-

la pa bi financirali uporabniki takšnih storitev sami, razen če tega zaradi socialne ogroženosti ne bi zmogli. V takih primerih bi te storitve plačevali iz sredstev socialnega skrbstva, zdravstvenega varstva in Rdečega križa. Podobno imajo nego na domu organizirano še ponekod v Sloveniji, eno najboljše organiziranih pa imajo prav gotovo na Reki, o čemer so se kranjski predstavniki RK že nekajkrat prepričali ob medsebojnem sodelovanju obeh humanitarnih organizacij.

L. M.

Izobraževanje turističnih delavcev

Radovljica — Delavska univerza iz Radovljice bo s sodelovanjem Turistične poslovne skupnosti Bled pripravila več oblik usposabljanja in izpopolnjevanja turističnih delavcev. 16-urni tečaj bo namenjen turističnim delavcem v gostinstvu, trgovini in prometu, 20-urni tečaj turističnim vodnikom in delavcem v turističnih poslovalnicah ter 10-urni tečaj lastnikom zasebnih turističnih sob, zasebnih obrtnikom in prebivalcem turističnih krajev.

Pred srečanjem s predstavniki verskih skupnosti

Radovljica — Na decembrski skupni seji koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravnimi skupnostmi in verskimi skupnostmi pri občinski konferenci SZDL Radovljica in komisije za odnose z verskimi skupnostmi pri skupščini občine Radovljica je tekla beseda o vzajemnih oblikah dela in usklajevanju nalog obeh teles. Naloge koordinacijskega sveta so predvsem politične, komisije pa upravne, vendar razhajanj pri skupnih prizadevanjih za reševanje morebitnih odprtih vprašanj v odnosih z verskimi skupnostmi ne more biti. Ze 16 let vzorno sodelujeta in odpravljata občasna navskrižja v prid dobrih odnosov do posameznih verskih skupnosti. V zadnjih dveh letih so v vse akcije koordinacijskega sveta vključeni tudi predstavniki Jehovih prič in adventistov cerkve. Vsakoletno srečanje bo 11. januarja prihodnje leto. Pred tem pa bo posebna delovna skupina obiskala tudi nekatere ženske redovniške skupnosti v radovljiški občini, da izmenjajo mnenja in informacije o medsebojnih odnosih.

Stanovanjska posojila ne bodo dražja

Prihodnje leto lahko pričakujemo, da bodo ukrepi na področju denarne in posojilne politike še bolj zaostreni. S tem v zvezi v Stanovanjski komunalni banki Ljubljanske banke ugotavljajo, da stanovanjska gradnja ne bo več obravnavana kot prednostna. Vendar pa si bodo tudi prihodnje leto prizadevali za večje angažiranje denarja občanov za nakup in gradnjo stanovanj in ob tem spodbujali tudi zadržano gradnjo. V banki naj bi zbirali in usmerjali vsa namenska dolgoročna sredstva za stanovanjsko in komunalno gradnjo.

Kaže, da bo prihodnje leto moč največ 15 odstotkov kratkoročnih sredstev usmeriti v dolgoročne naložbe, omejeno pa naj bi bilo tudi dovoljeno povečevanje posojila v primerjavi s koncem letošnjega leta. V banki si bodo zato še naprej prizadevali, da bi ohranili relativno ugodnejše obrestne mere za posojila, ki jih dajejo svojim članom in depozentom. Vendar pa bo nekatera posojila vseeno treba podražiti; že zaradi splošne tovrstne usmeritve v bančnem sistemu.

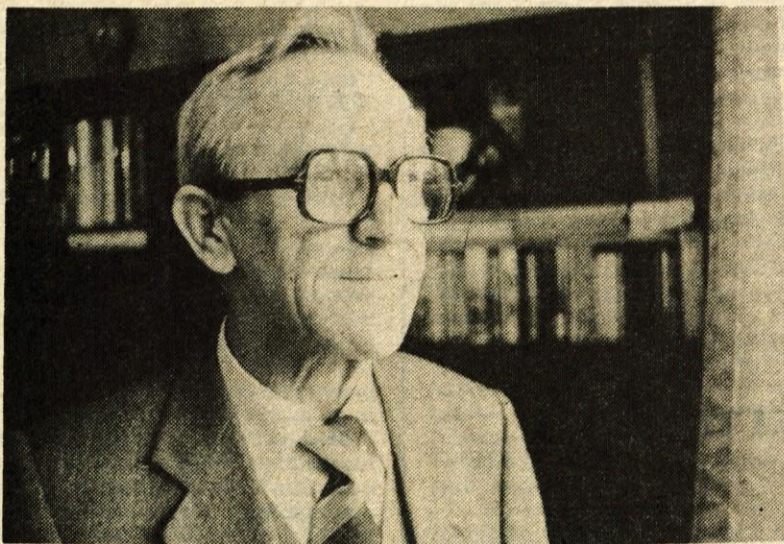
Vsekakor pa ne nameravajo spreminjati sedanjih obrestnih mer za stanovanjska posojila občanom na podlagi pravilnikov o namenskem varčevanju za stanovanja. Ta posojila so namreč v primerjavi z vsemi drugimi mnogo ugodnejša, saj znaša obrestna mera le pet odstotkov. Vendar pa tudi občani za svoj namensko privarčevani denar ne dobivajo visokih obresti. Pri namenskem varčevanju namreč znaša obrestna mera za prihranke le dva odstotka, medtem ko vezanega denarja sploh ne obrestujejo.

D. Dolenc

A. Ž.

Ko sodnik zapre predal . . .

Po 38 letih dela v pravosodju je odšel v pokoj sodnik Ivan Košir, človek, ki ga je oblikovalo trdo vsakodnevno delo, združeno z njemu lastno natančnostjo in doslednostjo. Kot tak je bil znan tako med kolegi kot med občani

Še na misel mu ni prišlo, da bi sedaj, ko se je upokojil, spustil vse iz rok in se recimo samo igral z vnuki. To niti malo ne bi bilo podobno življenjskemu načelu, ki se mu je Ivan Košir zapisal še kot otrok. Takrat si je kot sin železničarja, za vedno vtisnil v spomin, kako težko je bilo tedaj dobiti delo in kako lahko ga je bilo izgubiti. Takrat si je zaželel, da bi si v življenju našel delo, ki ga ne bi mogel nikoli izgubiti. Toda poklicno delo, ki se ga je izučil pred začetkom druge svetovne vojne, ni mogel opravljati vse življenje, saj je vmes prišla vojna in narodnoosvobodilni boj, ki se ga je aktivno udeležil in postal invalid. Zato je bilo treba poiskati drugo delo. Po spletu okoliščin je kaj hitro, skoraj čez noč odločil delo aktivnega starešine JLA in sedel za mizo v pisarni takratnega okrajnega javnega tožilstva v Kranju. V pravosodju je ostal 38 let.

Listava po skrbno spravljenih dokumentih, ki jih je z njemu lastno skrbnostjo hranil vsa štiri desetletja, v njih pa je zapisana poklicna pot od takratnega šefa pisarne do referenta, pomočnika in javnega tožilca, predsednika okrajnega senata za prekrške, sodnika in predsednika občinskega sodišča, do vodje enote pri sedanjem temeljnem sodišču v Kranju — torej opravila in naloge, ki jih je odločil s 1. decembrom letos. Vmes so okazila o izpitih, delovne ocene, diploma pravne fakultete. Za študij se je odločil po petnajstih letih prakse v pravosodju, ga dokončal v kratkih dveh letih in sedmih mesecih, opravil obvezno prakso na okrožnem sodišču, ne glede na vsa leta poprejšnje uspešne prakse, da je sploh smel opravljati pravosodni izpit, takoj nato je postal sodnik in kmalu zatem predsednik takratnega občinskega sodišča v Kranju.

Predali v njegovi pisarni na sodišču so zdaj prazni, spisi oddani. Ostale pa so izkušnje, znanje, mnenja. Vprašam o učinkih reorganizacije so-

dišč, za kar smo se doslej odločili edino le v Sloveniji. Dobro ali slabo? Vsakega nekaj. Praksa kaže, da je reorganizacija sodišč — ali kot uradno rečemo — ustavna preobrazba pravosodja sicer prinesla dobre rezultate, vsa pričakovanja pa se vendarle niso uresničila. Temeljna sodišča so bila ustanovljena za območja prejšnjih okrožnih sodišč, torej po regijah, s pristojnostjo teh sodišč in bivših občinskih sodišč tega območja. Delo na področju ustavne preobrazbe pravosodja je centralizirano in zato enotnejše. Danes meje občin niso tudi meje sodišč, sodnike kot tudi administrativne delavce je možno premeščati iz ene enote v drugo, pač glede na potrebe dela. Z reorganizacijo je omogočena v večji meri tudi takšna razporeditev dela sodnikov, da že lahko govorimo o določeni stopnji specializacije. No, notranja delitev dela in specializacija pa prinašata tudi slabšo stran, saj je seveda možno, da bomo čez določen čas namesto prejšnjega kompletno oblikovanega strokovnjaka dobili na podlagi take delitve dela le enostransko, zgolj za določeno področje usposobljenega strokovnjaka.

Po eni strani s preobrazbo sodišča približujemo občanom, organizacijam združenega dela, občinam — po drugi strani pa sodišča — vsaj na Gorenjskem je tako — še nikoli niso bila manj občinska kot sedaj, posebno, kar zadeva financiranje in kadrovanje. Zdaj nastaja problem, da nekatere gorenjske občine ne financirajo svojega sodstva v skladu s sklenjenim dogovorom, kar že povzroča težave pri izvrševanju sodne funkcije. Brez dlake na jeziku še doda, kako se čudi, da so bili osebnih dohodki (in so še) sodnikov vedno kljub družbenim dogovorom bistveno nižji od dohodkov drugih, prav tako voljenih funkcionarjev, tako v občinah kot v regiji. Ob tem pa se vsaj že dvajset let delo sodnikov ocenjuje po kakovosti in količini, kratka, normirano je. Jasno so določene tudi vse sodnikove pravi-

ce in dolžnosti, njegova odgovornost. S podpisom sodne odločbe sodnik jamči, da je glede na dejanski stan in ustrezni zakonski predpis možen le tak in nikakor ne drugačen zaključek zadeve, problema, kot ga je podpisal. In prav ta natančno opredeljena odgovornost je prav gotovo tudi ena od privlačnih platí sodnega poklica, vsaj za Ivana Koširja o tem ni nobenega dvoma.

Koliko osebnega pečata lahko prusti sodnik za seboj po vseh teh desetletjih sojenja v imenu pravice? Lahko veliko, lahko malo. Ostaja pa delo, povezovalni element v kolektivu; tukaj je tudi strokovna debata, ki povezuje sodnega pripravnika in njegovega mentorja, je dajanje in sprejemanje nasvetov, učenje ob izkušnjah, bogatitev dela in sebe. In ko gre sodnik v pokoj, kaj ostane, kaj je z njegovimi skozi desetletja zbranimi izkušnjami, znanjem?

Tako kot povsod: z upokojitvijo se delovni cikel zaključí. Znanje in izkušnje bodo morda odslej cenili v okviru društva pravosodnih delavcev — toda znanje, osebnega bogatstva človeka, ki si ni mogel predstavljati dneva, da ne bi pridil že osvojenemu kaj novega — to ostane za razdajanje na različnih področjih, kjerkoli — v krajevni skupnosti na primer.

Ivan Košir je potem, ko je pred dobrih desetimi leti v svoji krajevni skupnosti skupaj s sodelavci zaoral ledino na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, v nekaj letih pomagal usvariti solidno raven, na kateri bi bilo treba le graditi naprej (za to je dobil tudi republiško priznanje), nato pa ga je delo na enakem področju zahtevalo celega tudi na sodišču. Če povemo le, da se ga je lotil z njemu svojsko zagnanostjo, voljo, znanjem in tudi veseljem, je povedano vse. V obrazložitvi za državno odlikovanje, ki ga je prejel pred kratkim, so med drugim zapisali, da je bil prav njegov načrt ocenjen kot eden najboljših te vrste v Sloveniji. Zdaj so ga že spet pritegnili v krajevno skupnost, in že lahko s prstom potrka po skrbno pripravljemem izdelku. Ne skriva, da delo prav na tem področju zanj pomeni še poseben užitek. Skoraj tak kot sodniško delo, sestavljanje pogodb in področje zemljiško-knjižnega prava.

In kaj bo sicer delal kot upokojen sodnik?

Domala tako kot prej mu zmanjkuje časa za vse opravke, za vse družbenopolitično delo, ki ga je vsa leta v smislu kodeksa sodniške etike uspešno povezoval s poklicnim delom. O tem je drugačnega mnenja kot nekateri slovenski kolegi, ki odklanjajo delo izven sodišča, da bi tako zavarovali svojo neodvisnost, se zavarovali pred možnostjo vpliva na svoje delo. Ne, Ivan Košir ne bi mogel opravljati svoje sodniške funkcije brez aktivnega vključevanja v družbenopolitično delo, kjer se spoznavajo in rešujejo družbeni problemi, krešajo mnenja, posredujejo stališča, kjer utripa družbena stvarnost.

Sedanjih enajst funkcij, ki jih opravlja še naprej temeljito in zagnano, kot vsako delo, je zanj kljub upokojitvi taka zaposlitev, da ostaja v srčiki družbenega življenja. Če bi bilo drugače, potem bi se izneveril vsem priznanjem, vsem državnim odlikovanjem, občinskim priznanjem, nagradi skupščine občine Kranjske ob občinskem prazniku. Spremenilo se je morda le to, da zdaj vendarle kakšna ura na dan ostane za knjige. Začel je z arheološkim romanom.

L. Mencinger

Splošna poraba ne vzdrži dirjajoče inflacije

V jeseniški občini menijo, da je na področju splošne porabe stanje nevzdržno zato, ker iz leta v leto načrtujemo manjšo inflacijo, kot je potem v resnici — Upoštevati značilnosti občin

Jesenice — Ko so v jeseniški občini razpravljali o osnutku družbenega dogovora o uresničevanju politike na področju splošne porabe na ravni občin v Sloveniji za naslednje leto, se z osnutkom niso povsem strinjali.

Menijo, da ni prav, ker se z družbenim dogovorom ne spreminjajo osnove iz preteklih let, razen za nekatere uporabnike proračunskih sredstev, čeprav merila za te organe še niso izdelana. Tako še vedno niso upoštevali značilnosti nekaterih občin. Za Jesenice, denimo, je značilna obmejna lega, zato so potrebni izdatki za organe milice, sodnika za prekrške, krajevnih skupnosti, ljudske obrambe, upravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Višina dovoljenega obsega splošne porabe v občini Jesenice je še vedno nerealna, prenzika, čeprav bodo prihodki zadoščali in ne bodo potrebovali dodatnih sredstev. Da so osnove nerealne, potrjuje tudi dejstvo, da bo-

do vrnjeni posebni občinski prometni davek prejele tudi razvite občine kot Celje, vse mariborske občine, Koper.

Zaradi izredno visokih padcev splošne porabe v občinah bi nujno morali vgraditi določilo o valorizaciji, o višini porasta skladno s stopnjo inflacije. V primerjavi z letošnjim letom se kot osnova za izračun izvirnih celotnih prihodkov znižuje davek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja od 0,5 na 0,35. Pri tem na Jesenicah ocenjujejo, da ni logično, da bodo tako stopnjo dejanskega lahko uveljavljale proračunske razvite občine, delavci nerazvitih pa bodo plačevali davek iz osebnega dohodka po višji stopnji.

V jeseniški občini splošna poraba v prihodnjem letu ne bo prenesla načrtovanega realnega padca, zato zahtevajo, da se njihove pripombe upoštevajo pri sestavi predloga dogovora. Člani izvršnega sveta so menili,

da je poleg ostalih pomanjkljivosti ali nesistemskih rešitev v minulih letih eden glavnih vzrokov nevzdržnega stanja na področju splošne porabe višja stopnja inflacije, kot jo načrtujemo.

D. Sedej

Novoletne prireditve

Radovljica — Danes dopoldne bo v osnovni šoli A. T. Linhartar v Radovljici šolarje in otroke iz vrtcev obiskal dedek Mraz. Pripravili bodo tudi priložnostno kulturni program. Popoldne ob 16. uri pa bodo za vse otroke, tudi tiste, ki niso v vrtcih, pripravili otroško igrice Pepelka, ki jo bodo izvedli člani osnovne organizacije mladine Radovljica.

Minuli terek so imeli novoletno prireditev za starostnike, stare več kot 75 let. Vse, ki niso mogli na proslavo, bodo obiskali na domu.

Tudi radovljiška mladina je letos prišla na svoj račun. Po dolgoletnem mrtvilu je osnovna organizacija mladine Radovljica pripravila minulo sredo novoletni mladinski ples.

A. Z.

Devetdeset let Tončke Maroltove

Delati pomeni živeti

Obiskala sem Tončko Maroltovo, znano slovensko zbirateljico ljudskega blaga in mentorico mnogim ljubiteljem slovenske folklorne. Tač kaj je bila pripravljena za klepet, prav mi je zaupala, da ima ta dan še nekaj opravkov in torej dolga ne bova mogli biti, pa tudi, da je še malce utrjena. Kljub temu se mi je zdelo, da je odlične volje. Zares sem morala občudovati njene moči in voljo do življenja, ki jo vsa izžareva. Počasi, vendar z veliko trdo odločnostjo, se je sukala med številnimi in o tem, da bi ji pomagali, kar zmora še sama, ne more biti niti govora!

Desetega januarja bo dopolnila devetdeseto leto in to je že tak jubilej, da ga velja svečano proslaviti. Njeni učenci — teh res ni malo — so to priložnost izkoristili, da se ji nekaj malo oddolžijo za njeno dolgoletno mentorsko pomoč. Pripravili so niz prireditev, nekaj jih je že bilo, nekaj pa jih še bo v januarju.

Prav je, da jo slovenska javnost pozna in ceni, saj je naredila veliko dobrega s svojo neumorno ljubeznijo do slovenskega ljudskega blaga. Vse od 1945 pa do danes se deluje z njim. Učila se je pri moji prababici, Francetu Maroltu, ki je prvi prišel na zapisovanje in približevanje našega ljudskega izročila mladini. Bil je tudi ustanovitelj prve slovenske folklorne skupine.

Ko je zapisoval, sem hodila zraven po terenu in vžljubila to delo. Prej sem bila dve leti učiteljica, nato sem šla h gledališču, kasneje pa sem se, zlasti po moškovi smrti, v celoti posvetila zbiranju slovenske ljudske dediščine.

Kaj vse je obsegalo to zbiranje? Vse, kar je bilo v zvezi z glasbo, zapisovala sem vse tekste in originalne melodije, kot so mi jih zapeli. Nato sem naredila priredbe, ki so jo delal France, in to prenašala na folklorne skupine.

Kaj vam pomeni ljudsko izročilo? Zelo veliko. V njem se izraža naša predstava bitja naroda. To nam daje in to moramo varovati! To nam daje osnovno Maroltovo vodilo in jaz mislim, da je v mladih potrebno buditi ljubezen do tega, kar je naše.

Ali bi se danes, če bi ponovno imeli možnost izbire, odločili za to življenjsko pot ali pa bi se spremenili s čim drugim?

Mislim, da bi bila moja življenjska pot enaka ali podobna. Na vsak način pa bi delala z mladino tudi, če bi se ukvarjala s čim drugim. Z mladimi delam rada, ker je v družini njih vselej pestro. Včasih me podražijo, včasih so pridni. Rada pa brez optimizma in potrpežljivosti ne gre. Ne z moje ne z njihove strani. Mnogi plesalci denimo ne želijo folklorne skupine, da bi se ukvarjali s čim drugim.

Ali odkod jemljete toliko optimizma in življenjske energije? Ti-

sti, ki vas bolje ne poznajo, se čudijo, da še danes dokaj aktivno delate z otroško folklorno skupino Rudi Jedretič iz Ribnega pri Bledu in Visoškim triom, kot imenujete Gašperje, ki delujejo pri KUD Valentin Kokalj Visoko.

Optimizem imam pa od svojih staršev — saj pravijo, da se podeduje. Ne vem sicer, koliko je resnice na tem, a malo bo že držalo. Da-

nes sicer več ne morem plesati, ampak svetujem pa še in kaj pokažem tudi še. Lepo me ubogajo in tudi potrudijo se. Potem vadijo s svojimi domačimi učiteljicami, jaz pa pridem od časa do časa, da pregle damo delo, kaj pokorigiramo in zastavimo kaj novega. Povem vam, da bom delala, dokler bom mogla. Delo je moje življenje.

»Kako pa ste kaj pri zdravju?«
»Lahko bi bilo boljše, lahko pa tudi slabše. Če ne misliš le na to, kaj te boli, potem je dobro. Z nekaj potrpljenjem, ljubezni in volje dosežeš, da na starost ne zarjaviš. Pri meni je zanimivo, da pozabljam — do tega imam pri teh letih že pravico, ali ne? — mnogo drobnih vsakdanjih stvari, ne pozabljam pa, kaj, kje in v kakšnih okoliščinah sem posamezne stvari zapisovala, saj mi to pri delu vedno prav pride.«

Mnogo ljudi je spoznala pri svojem delu. Skozi njihove pesmi je spoznavala njihov značaj, temperament in način življenja. Bodočim rodovom se je skozi njeno pero in nasvete ohranila živa marsikatera ljudska pesem, ki bi sicer morda utonila v pozabo. Bogastvo ljudskega izročila pa je v ponos slehernemu narodu, mar ne?

Dragica Šeško

S knjižne police

Devet knjižnih zbirk za najmlajše

Devetinpetdeset izdanih naslovov v skupni nakladi preko 600 tisoč izvodov je v sedanjih, za knjigotržce vse prej kot lahkih časih brez dvoma uspeh, vreden omembe in širše pozornosti. Mladinska knjiga se s tem uspehom seveda pridružuje prizadevanjem vseh slovenskih založb, da bi kar največ novih knjig našlo pot do svojih številnih bralcev.

V okviru Slovenskega knjižnega sejma v Ljubljani so uredniki založbe letošnji program knjižnih izdaj za najmlajše bralce predstavili podrobnje.

Doslej je v devetih knjižnih zbirkah izšlo 44 novitet in 15 ponatisov, po besedah urednika založbe Boruta Ingoliča pa gre pričakovati do konca leta še izide enajstih novih naslovov in dveh ponatisov. S tem programom Mladinska knjiga tako še naprej ostaja vodilna založniška hiša za mladinsko leposlovje v Sloveniji in s tem seveda ohranja svojo, že dolgoletno tradicijo na tem področju.

V zbirki Najdihojca so letos izšle tri ljudske pravljice, pa kar 24 knjig o živalih v kartonski izvedbi, ki so pravzaprav namenjene čisto najmlajšim.

Zbirka Pedenped je prav tako prinesla tri nove naslove. Gre za zbirko, ki s svojo vsebino opisuje osnovne pojme iz otrokovega okolja.

Štirje naslovi so izšli tudi v zbirki Mala slikanica, medtem pa zbirka Velike slikanice letos prinaša že osem novitet, med katerimi velja še posebej omeniti Sanjsko miško Jožeta Snoja in Zmaja v oknu Ferda Godine.

Zbirka Levi devčej, ki objavlja že v preteklosti izdana uspešna dela za najmlajše z izrazitejšim poudarkom na ilustracijah je letos že postregla s tremi ponovljenimi izdajami, prav toliko pa jih je izšlo tudi v zbirki Deteljica, kjer oživljajo domišljjske zgodbe in pravljice. Za letos so v tej zbirki napovedane še tri novosti.

Cicibanova knjižnica predstavlja že obsežnejša dela za najmlajše bralce in cicibane, v glavnem pa gre za pravljice; med letošnjimi izdajami tako najdemo tudi izbora srbskih in makedonskih pravljic. Mali oder je, kot napoveduje že naslov, zbirka, s katero poskušajo izdajatelji najmlajšim približati tudi igre. Najmanj eno novost natisnejo na leto in tokrat sta to igrice Janeza Žmavca z naslovoma Sekira in boben ter Pavliha je malo žez les.

Marsikdo pa pozna tudi že zelo dolgo pot izdajanja zbirke Čebelica, kjer že dolga leta vsako leto izide deset novitet in ki obenem predstavlja jo pomožno šolsko branje.

Boris Bogataj

Henrik Marchel v Galeriji Nova

Henrik Marchel se je po daljšem premoru, ki je trajal vse tja do leta 1981, pojavil s svojimi novimi deli na razstavi skupine »Barva«. Nato je leta 1982 pripravil veliko pregledno — že skoraj retrospektivno razstavo — v Škofji Loki, s katero je gostoval še v Novem mestu, v Kopru in z izborom še druge. Zanimiva za primerjavo s takratno razstavo je tokratna v Galeriji Nova v Kranju (december 1983) in tudi kot primerjava z razstavo v Mali galeriji v Ljubljani. Ob teh razstavah ne bi smeli prezreti še razstave iz slikarjeve skicirke, ki visi v lokalu Kavbar Kavka v Kranju.

Prisotnost Henrika Marchla na razstavah v zadnjih dveh letih je pomembna ne samo za tega avtentičnega ustvarjalca, ampak tudi za strujanje v sodobnem likovnem snovanju Gorenjske in na slovenskem nasploh. Res je sicer, da Marchlovo spoznanje o barvi, ki jo je mogoče organizirati na slikarski površini brez predmetnega pomena, ni popolna novost, kajti že Kandinski je tam okoli leta 1910 v slikah iz »lirske« faze prišel do spoznanja, ki so jih nasledniki razvijali v smislu abstraktnega gledanja v smeri geometrijske in lirčne abstrakcije.

Čeprav se je Marchel razvijal na podlagi dosežkov slikarske »geste« ali abstraktnega ekspresionizma, je navsezadnje definiral nek nov način slikarskega pristopa — akta — v katerem daje veljavo slikarskemu rokopisu pri likovni sporočilnosti in funkciji poteze s čopičem kot samostojnemu znaku višjega reda, ki organizira ekspresivno vrednost slike. Slika je kot nekakšen »slikarski znak« katere vrednost je v tem, da ne označuje ničesar, kar bi spominjalo na predmetnost. S takim stališčem tudi zanika vsako pridano označevanje slike (ni naslovov, ki bi zavajali gledalca, da bi iz slike izluščil tako ali drugačno asociacijo na predmetnost), da bi nakazal potrebo za spoznavanjem slikarskega rokopa kot splošnega in absolutnega »znaka«, pri katerem se začne in konča ustvarjalni akt same slike.

Marchel svojo misel o vitalnosti in eksistencialnosti prenaša s pomočjo barvnih potez v lik črte kot »znaka« in to ne zato, da bi zgradil nekaj realnega in razpoznavnega, ampak zato, da bi dosegel čiste slikarske vrednosti. Intenziteto neke čiste barvne črte, lise, madeža, ki deluje kot sled v prostoru — sliki — potencirajo izzvani medprostori v funkciji stalnega utripanja svetlinosti, kar mu omogoča, da v teh vibracijah spoznamo tudi ritem umetnikove geste. Za Marchla bi lahko trdili, da je njegovemu slikarstvu osnova in podlaga Nietzschejevo filozofsko mišljenje, ko pravi, da je sam pri sebi odkril tisto, kar ni bilo dolgočasno: »Moja duša je iznad nečimernosti tistih, ki ustvarjajo. To registrirajte kot mojo resignacijo. Preprosto sem odvrnil vse, kar me je dolgočasil. Moj ustvarjalni polet je iznad ničevosti tistih, ki so resignirani.«

Andrej Pavlovec

Kitajsko Novo leto

V muzeju Goričane (Slovenski etnografski muzej) so nam pred novim letom pripravili zopet mikavno presenečenje v posredovanjem razstave kitajskih noveletnih slik, ki jo je pripravil Državni zgodovinski muzej iz Pekinga. Razstava prikazuje, kako so nekoč in kako še danes praznujejo Kitajci svoje lunino Novo leto, čeprav se danes ravna po koledarju sončnega, to je našega leta. V stari Kitajski so nekoč slovesno praznovali svoje lunino leto tako, da so svoje hiše krasili s posebnimi noveletnimi slikami in papirnimi izrezankami. Na teh slikah so upodabljali simbole veselja, sreče in ljubezni, bili so prisotni motivi iz stare kitajske mitologije in pravljice sveta. Ker je to praznovanje in krašenje hiš s slikami še danes živo, se je deloma spremenila tudi motivika teh slikanic, kajti od leta 1949, ko je bila ustanovljena LR Kitajska, daje ljudska vlada izreden poudarek oživljanju tradicionalni umetnosti noveletnega slikarstva. Nastala so nova dela, v katerih se je zrcalilo ljudsko življenje na podlagi sožitja ljudskih in poklicnih umetnikov. Tradicija je na Kitajskem izredno stara, saj so že pred več tisočletji razvili kult hišnih in osebnih božanstev, ki so varovali na primer hišne vhode. Med njimi je bil najpomembnejši bog ognjišča, ki je vse leto opazoval družino in je na večer pred Novim letom šel poročat

najvišjemu bogu. Ker o vseh v tem kratkem zapisu z razstave ne moremo spregovoriti, omenjamo le pogoste podobe dveh hišnih bogov in druge pogostne motive, kot so na primer moški in ženski portreti, ki predstavljajo daljne prednike. Med ljudstvom je namreč ohranjena vera, da so predniki posredovalci med družino in bogovi. Vse leto so ti portreti skrbno shranjeni in le šest dni okoli Novega leta jih ljudje lahko gledajo. Kot mikavno bi omenili samo še izredno sorodnost Kitajcev z Gorenjci: slike, ki vabijo bogove bogastva, da obiščejo hišo, so nalepili na sosedovo hišo zato, da bog bogastva ni stopil k sosedu, ampak je šel v hišo čez cesto. (!)

Na razstavi v Goričanah so predstavljena nova dela, ki jih je približno sto in ki izvirajo iz juga iz pokrajine Suzhou, iz severa iz pokrajine Yangliuqinga in iz dveh pokrajin iz osrednje Kitajske, iz Weixiana in iz Mianzhua. Te slike poudarjajo in prikazujejo sodobni način življenja na Kitajskem. Delajo jih pa umetniki združeni v raznih središčih, ki nadaljujejo staro izročilo a tudi razvijajo in oblikujejo novo podobo, katero še vedno ceni kitajsko prebivalstvo.

Ocena te razstave je tako težka kot tudi lahka. Težka zato, ker ne poznamo ne tradicije in ne starih slik, medtem ko nam na razstavi kažejo le nove, oziroma najnovejše, noveletne slike. Lahka pa je ocena lahko zaradi posplošitve: za naš evropski okus so te nove noveletne podobe preje kič, čeprav so narejene izredno precizno. Površno gledano pa spominjajo na vezene (pozneje tudi tiskane) prtičke (»vandongarje«) naših starih mam, ki so viseli na steni nad ali ob štedilniku in bili opremljeni z raznimi napismi, kot na primer »ljubo doma, kdor ga ima« ali »pomagaj si sam in bog ti bo pomagal«.

Andrej Pavlovec

Veselite najmlajših

Kranj — Tako kot številne druge krajevne skupnosti v kranjski občini je pretekli teden obiskal dedek Mraz tudi največjo skupnost Vodovodni stolp. Pripeljala sta ga dva iskra konjica in obiskal je vse soseske, v katerih živi skoraj 1000 otrok. Obisk je bil zanje velika radost. K uspehu prireditve je veliko pripomoglo tudi leto vreme. Ob tej priložnosti so otroci vrtec z območja krajevne skupnosti pripravili skupaj s tovarišicami lutkovne igrice. Skupaj je bilo pet predstav. Tudi na teh je bil gost dedek Mraz, ki je obljubil, da prihodnje leto spet pride, če bodo otroci pridni in ubogljivi tako doma kot v vrtcu in šoli.

B. Jalovec

Jezikovno razsodišče (129)

Iz uradovne slovenščine

»Veliko težav in nejasnosti je z rabo velike ali male začetnice na začetku večjih naštevalnih enot, pa tudi z ločili na koncu posameznih sklopov, če jih pričnemo pisati z malo začetnico. Nam pri tem lahko kaj pomagata?«

Odstavke pri naštevanju, ki imajo obliko povedi, tj. tako imenovanih samostojnih stavkov s končnimi ločili (piko, klicajem, vprašajem), začnemo z veliko začetnico in temu ustrezno jih nato na koncu zaznamujemo s piko, klicajem ali vprašajem. Številka odstavka naj nas pri tem ne moti. Taki odstavki se lahko sestojijo tudi iz več povedi, te pa so spet same zase lahko eno- ali večstavčne. Krajše naštevalne odstavke (večinoma imajo strukturo besednih zvez) prišemo z malo začetnico, nezadnje pa na koncu zaznamujemo z vejico ali podpičjem (z drugim nujno tedaj, če je v taki naštevalni enoti že bilo uporabljeno krepkejšje ločilo od vejice, na primer podpičje ali dvopičje), zadnjega pa s piko.

Če so naštevalne enote mešane, tj. ene s strukturo povedi, druge pa navadne besedne zveze, je zaradi enotnosti najboljše pisati vse enotno, tj. bodisi z malo začetnico za številko (ali črko ali alinejnim pomišljajem) in z vejico ali podpičjem na koncu, bodisi z veliko začetnico na začetku in končnim ločilom, navadno piko, na koncu naštevalne enote. Če eno ali drugo možnost se odločimo že pri enoti, ki je na začetku naštevalnih enot, in sicer po zgoraj prikazanem načelu. Če je prva enota preprosta besedna zveza in jo pišemo z malo začetnico, potem tudi odstavke, ki imajo sicer obliko povedi, lahko priredimo tako, da nastopajo le kot deli povedi, tj. pišemo jih z malo začetnico, na koncu pa za vsako potencialno povedjo takega odstavka namesto pike postavimo podpičje. Če se naštevanje začne s povedjo in jo pišemo na začetku z veliko začetnico, na koncu pa s piko, lahko povzdignemo na stopnjo povedi tudi navadno besedno zvezo in jo pišemo kot navadno poved. Manj ustrezno je, če pri nezadnjih naštevalnih odstavkih na koncu uporabimo rabimo vejico ali podpičje, le v zadnji enoti piko. Pri rubričnem naštevanju ločila na koncu naštevalnih enot lahko sploh opustimo.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošljite na naslov:

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

Lutke za otroke v vrtcu — Članice odseka ročnih del pri DPD Svoboda Tone Čufar in članice krožka ročnih del Društva upokojencev Jesenice so se za dedka Mraza že posebno izkazale. Iz ostankov blaga, ki so ga dobile pri Gorenjskih oblačilih, blejskih Vezeninah, Almiri in v Suknu, so izdelale vrsto lepih igrar in oblek za lutke. Dedek Mraz jih je 28. decembra podaril otrokom vrtca Julke Pibernik v krajevni skupnosti Sava. — Foto: B. Blenkuš

»Ne dajo ključa, raje bi pogoreli«

Muhasti stanovalci starih blokov zapirajo vrata pred dimnikarji, ne vedoč, da imajo v edinem dimniku saj do prvega nadstropja — Po podstrešjih veliko vnetljivih snovi in navlake — Dimnikarji sami delajo orodje in se prevažajo s starim kombijem — Prepovedano jim je vstopiti na vlak ali avtobus

Jesenice — Ni več daleč dan, ko bomo morali opraviti s termoakumulacijskimi pečmi in preiti na trda goriva. Dimniki nam zadnja leta niso bili kaj prida mar. Kmalu pa bomo spet željno pričakovali dimnikarja, razen, če se ne gremo sami svoje mojstre, česar pa nam poklicni dimnikarji ne priporočajo: praksa je praksa, strokovnost strokovnost, četudi zletijo včasih saje po tleh ali na tapete.

Dimnikarski kruh je črn, četudi beneficiran za dva meseca na leto. Da ga ne služimo radi, pove podatek, da pri jeseniškem Dimnikarskem podjetju, kjer jih je zaposlenih šest, skupaj z direktorjem, ki je sam dimnikar, niso imeli že deset let nobene vaje. Le kdo danes sploh hoče biti črn, kaj malo spoštovan, da ne rečemo še kaj hujšega. Nihče, ki ni res v stiski, se ne prijemlje več za gumb, kadar vidi dimnikarja. Za njim se slišijo takele opazke: poleti špancirate, pozimi pa malo delate...

Vsakomur je jasno, da je s petimi dimnikarji poskrbeti za področje od Rateč do Rodin silno naporna stvar, posebej pozimi. Šele ko se nam peč zakadi in je v njej za dva prsta saj, v obupu kličemo dimnikarja. Nismo še toliko pri pameti, da bi se zavedali, da se ob vedno čistem dimniku manj pokuri in bolj zagreje.

»Dimniki se vžgejo,« pravi direktor podjetja in že dvajset let dimnikar Franc Horvat, »če stranke s papirji same kurijo po dimniku. Vna-nejo se saje, kar je posebej nevarno v starih, lesenih hišah. Dimnikarji vidimo, koliko vnetljivih snovi je na podstrešjih, okoli dimnikov in vrtic slama, kartoni, pohištvo. Zgodi se tudi, da nam po blokkih stranke ne dovolijo, da bi v kletih odprli vrata in ometali in tako je saj do prvega nadstropja! Štiri stranke imajo en dimnikar pa štiri vrata v kleti in raje pogorijo, kot da bi dale ključ!

Dokler bodo dimnikarji slabo plačani, delali pa ves dan, ne bo nobene dimnikarja več. Že tri leta nismo povišali cen, po odloku velja trikratni obisk dimnikarja 560 dinarjev za dva dimnika in če je nujna intervencija, nam nihče ne plača kilometrine. Zdaj moramo nujno v Žirovnico, denimo, pa bomo obisk zaraču-

nali 220 dinarjev, kar ni niti za bencin. Ena obleka na leto je premalo, stroški orodja so tako veliki, da večino delamo kar sami — kupimo le vrvi, za katere smo ravnokar odšteli 70.000 dinarjev. Osebnih dohodkov so za 240 ur dela prenizki; nekvalificirani delavec gradbenega podjetja stane na uro 280 dinarjev, v dimnikarska ura je 140 dinarjev, potem pa vsi vpijejo: ubogi dimnikar!

Vsa leta smo se vozili s kolesom pa z mopedi, zdaj smo kupili star kombi. Modernizirati se pri tem ostanku dohodka ne moremo, na istem smo kot desetletja in desetletja nazaj. Kje naj dobimo denar za sesalce, ko pa še gum za kombi ne moremo kupiti in nam jih na srečo posodijo gasilci! Kombi se pokvari in če ga ni predvideni dan s servisa, smo izgubili naročene stranke. Potem pridemo naslednji teden, smo pošteno ozmerjani, denarja ni — za malo denarja pa je vedno malo mu-zike!

Žalostna pesem je, če nas kombi pusti na cesti, visoko na Srednjem vrhu nad Martuljkom. Na avtobusni postaji bi lahko zmrzovali do sodega dne, kajti dimnikarja nihče ne vzame na avtobus in vlak. Poklicali smo pač vlečno službo iz Lesc, da smo se skupaj s kombijem sploh lahko pripeljali domov. Ko smo se še vozili z vlakom, nismo smeli nikdar v potniški vagon: skupaj s paketi in pošto smo se prevažali v »pakentregarju«. Praviloma smo obsojeni na pešačenje ali na lastni prevoz in hudimano malo je voznikov avtobusov, ki bi se nas v sili z usmilili z orodjem in vzeli na avtobus.

Izkušnje s strankami so vsakršne, večina ne kuri in zamaši vrata, kadar se napovemo. Delamo vse sobote od 1. oktobra do maja, za okoli 20.000 dinarjev na mesec. Sam imam 70 odstotkov plače kot dimnikar, 30 odstotkov pa režije, stroški režije pa strahotno naraščajo. Nimamo izgube, a le na račun lastnega dela in odrekani. Če povem le to, da stane krtača, ki se obrabi v tednu dni, 850 dinarjev, je jasno vse. Sam delaš orodje, na pol zastonj ometaš dimnike, shajaš z eno obleko na leto, si sposojš gume, diskriminirano pešačiš,

Franc Horvat, direktor Dimnikarskega podjetja Jesenice in sam dimnikar

lahko ti »crkne« motor ali avto, si zaželen ali ozmerjan dvanajst ur na dan, zato ne moreš verjeti ušesom, če slišiš za seboj opazko: tebi je lahko, ker imaš dobro plačo! Pri tako zastarelem delu, ki je tujcem tam v Kranjski gori kot obledela spominska voščilnica in se trumoma smehljajo in prijemljejo za gube, nam resnično ne gre na smeh. Vemo, da bomo vedno bolj zaželeni in vemo, da železarskim dimnikom s svojim omelom ne bomo kos in bodo še vedno klicali sodobne mojstre iz Nemčije, a vsaj malo bi se pa vendarle morali izvit iz tega starega in prastarega načina dela.

Dimnikarji so povedali svoje in opozorili nase. Naj rečemo le, da bo ob vseh njihovih težavah, ko so še vedno vestno na terenu, izključno naša krivda, če se nam bo zaradi lastne malomarnosti v stanovanju vžgalo ali bomo celo pogoreli. Več kot opozarjati, prositi, moledovati in prepričevati, da bi jim odprli vrata dimnika, pač ne morejo...

D. Sedej

Krajani Primskovega!

Krajane Primskovega vabimo na javno obravnavo osnutka sprememb zazidalnega načrta Planina III — faza Klanec in urbanističnega načrta Kranj za območje zazidalnega načrta Planina III — faza Klanec. Obravnavo bo v četrtek, 5. januarja 1984 ob 18. uri v Zadržnem domu na Primskovem.

KS Primskovo

POPOTNI UTRINKI

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

Crtomir Zorec

(48. zapis)

Iz Trebije na Staro Oselico pa prek Ermanovca, Šanc in Kladja do Nove Oselice — to je bil letošnji moj zadnji »sprehod« po podblegoškem višavju. Zares sprehod — tako lepo je bilo, hoditi po teh razglednih poteh — vsenaokrog pa le globeli, grape in soteske. K sreči je ves dan sijalo še jasno zimsko sonce — bilo je pravo doživetje za že nekoliko zasoplega popotnika po loškem hribovju. Na poteh že od sredine februarja...

STARA OSELICA

Spet me mika znova začeti »pravdo« o tem nenavadnem krajev-nem imenu, ki sem jo načel že v 19. zapisu (dne 12. julija 1983). Spet in spet sem domačinu spraševal, a nobeden od odgovorov me ni zadovoljil (odselce, razselniki, soselišča). V misel se mi je vrnil celo precej pozen čas kolonizacije teh krajev po brižinskih škofih (druga polovica 16. stoletja), kar bi utegnilo govoriti o stari Oselici kot o kraju »stara Selcev« t. j. o selcih. Seveda so vse to zgolj ugibanja — miru pa mi le ne da misel, da je v tem nenavadnem krajevnom imenu skrit drug, resničen pomen, daleč od »oslovstva«. Čeprav je kot kratka žival osliček prav simpatičen in ljubeč, v določenih geografskih predelih pravi človekov prijatelj in sotrpin. Ker pa je tak čas in se leto izteka, morda ne bo narobe, če bom v zapisu vpletel tudi anekdoto o Prešernu, ki je celo v nekaki povezavi z osličkom.

Naneslo je, da je moral kranjski advokat Prešeren na neko razpravo v Ljubljano, razmišljen kot je bil, si seveda ni pravočasno zagotovil »rezervacije« v poštini kočiji. Pa je na postajališču pri Stari pošti kar skočil v že odhajajoči voz in se vrnil med dva duhovna, ki sta zložno sedela na zadnjih sedeh. Ogorčena sta ga hotela odriniti, češ, ali ne ve kdo sta. Da sta iz Družbe Jezusove! (T. j. jezuita). Prešeren pa ju nagajivo brž vpraša: »Ali iz prve, ali iz zadnje?« (Prva Jezusova družba ob rojstvu sta bila osliček in vol, zadnja Jezusova družba, ko je umiral na križu, pa sta bila dva razbojnika, vsak na svojem križu.) Potem sta jezuita vse do Ljubljane ježno molčala.

DVE URI DOLGA VAS

Človek bi pričakoval, da se bo, ko se izmota iz cestnih strmin nad Trebijo, znašel v kakem strnjem selišču — tako pa brž spozna, da je Stara Oselica pravzaprav razmaknjeno, razloženo hribovsko naselje (le okoli cerkve je nekaj več hiš) in da ob cesti še kilometre daleč vidiš hiše s krajevnim tablico »Stara Oselica«. Kot da je ni kraja, te dolge vasi.

Včasih (še leta 1938) je bila Stara Oselica občina s sedežem na — Fuži-

nah! Precej neprimerno! Torej kar 400 m globoko v dolini, ob Poljanski Sori! Sicer pa lahko kar rečemo, da je Stara Oselica le skupno ime za celo vrsto gorskih zaselkov in samotnih kmetij v območju 1026 m visokega Ermanovca in 851 m visoke Planine, med dolinama Kopačnice in Sovodnjice. Velikih kmetov je bolj malo, več je kajzarjev. Polja je komaj kaj, več je senožeti, prevladuje pa gozd (smreka, bukev, hrast, kostanj).

Stara Oselica (reci »Oselca«) se po-naša z zanimivo staro cerkvijo sv. Pavla. Posebnost stavbe je grbasta streha iz sivga skrla. Cerkva s tako streho je pri nas le še malo. Sicer je na zvoniku zapisana letnica 1102, vendar utegne ta letnica pomeniti kaj drugega kot čas zidanja sedanje cerkve, za katero je izpričano, da je bila zgrajena v drugi polovici 17. stoletja. Cerkveno je župnija prvotno pripadala Ogledju, pozneje goriški nad škofiji in šele od leta 1787 sodi pod ljubljansko škofijo.

STUDENEC POD CERKVIJO

Prvotno je bila oselška cerkev posvečena sv. Mariji in Pankraciju. Pozneje pa so jo dodelili v varstvo sv. Pavlu — puščavniku. Kako so urejali te odnose ni znano, le zanimiva legenda o zidanju cerkve še živi — a govori le o sv. Pavlu!

Najprej so začeli zidati cerkev na drugem kraju, kake trideset ure oddal. A, kar so čez dan sezidali jim je nekdo čez noč podrl. In celo skale razmetal (Bistro oko utegne najti tam še dandanes surovo obdelane kamne).

No, potem so se sezidali cerkev na mestu, kjer stoji sedaj. Legenda še pravi, da si sv. Pavel želi imeti vse svoje cerkve nad studencem. In res: izpod cerkve na stari Oselici izvira bister studenec! Utegne pa legenda temeljiti na podatku iz življenjepisa sv. Pavla. Mož je bil zgodovinska osebnost. Po rodu je bil Egipčan. Kot dvaindvajsetletnik je popustil »posvetno rabo in odšel v puščavo«. Živel je v neki votlini, ki je imela izvir čiste pitne vode. Hranil se je puščavnik le s sadjem, ob koncu življenja pa s kruhom, ki mu ga je baje vsak dan prinašal krokar (zato slikajo svetnika s krokarjem ob nogah). Doživel pa je moč celih 113 let! Umrl je leta 343. No, naj bo tako ali drugače — razlaga, zakaj si svetnik želi pri svojih cerkvah izvor žive vode, pa je le prijazna...

ŽALOSTEN SPOMIN

V Homu pod Špihom (908 Nm), severozahodno od cerkve sv. Pavla na Stari Oselici (pol ure hoda), so nemški okupatorji ustrelili pred hišo gospodarja Homovca in vse štiri njegove sinove v zorni mladosti 15 do 21 let. Taki zločini ne smejo biti nikoli pozabljeni, niti odpušteni!

Uspešni naklanski kinologi

Naklo — Kinološko društvo Naklo je imelo v četrtek, 22. decembra, obni zbor. Po uspešnem in delovnem etu smo se pogovarjali s predsednikom društva Janezom Bartolom.

»Kinološko društvo uspešno deluje že četrto leto in združuje člane iz vse kranjske občine. Skupno nas je že 188 rejcev psov različnih vrst ter odpornih članov. Naš glavni cilj je regovanje pravilne in smotrne vzgoje ter šolanja psov za potrebe lova, športa in služb organov za notranje zadeve,« poudarja predsednik Janez Bartol.

Naklonsko društvo šteje med največje organizacijske uspehe pripravo prve posebne razstave nemških včarjev v Jugoslaviji, ki je bila 2. maja na Gorenjskem sejmu v Kranju.

»Razstavljenih je bilo nad sto živali v vseh razredih od najmlajših do delovnih, šolanih psov, ki jih je ocenil italijanski sodnik Rina Gobbi iz Cremona. Nastop šolanih psov je vzbudil veliko zanimanje. Nastop je tolmačil sekretar Kinološke zveze Slovenije Jože Vester.«

Marca je društvo začelo s šolanjem psov po A (mednarodnem) programu in B (program po ISP I) programu. 16 od 18 tečajnikov se je udeležilo izpita in 15 jih je uspešno opravilo preizkus. Avgusta so pripravili nadaljevalni tečaj. 8 kandidatov ga je začelo, vendar je bil zaradi podražitve bencina tečaj prekinjen. Nadaljeval se bo spomladi prihodnje leto.

»Imamo izšolano tekmovalno vrsto: Ferda Ferlica s psom Rolfom, Petra Jenka s psom Dikom, Silva

Bajda s psom Copom in Janez Bartola s psom Brixom. Udeležujemo se večine tekmovanj po A programu v Sloveniji. Prihajajo pa tudi mlajši kot Matjaž Poličar z Diko, Roman Savič z Eli in podobno. Številne uspehe smo dosegli na lepoteh tekmovanjih. Na primer Milan Pagon z nemško dogo in Jože Urh z labradorjem,« pripoveduje predsednik naklanskega kinološkega društva. Leto ima poligon v Jurčkovem kotu, ki ga jim je dala v najem naklanska kmetijska zadruga.

Uredili so barako, v kateri name-ravajo prihodnje leto urediti podstrešje.

»Ovira nas pomanjkanje bencinskih bonov za udeležbo na raznih tekmovanjih in razstavah. To pa je pogoj za razvoj društva. Za pomoč smo prosili republiški sekretariat za notranje zadeve, ki pa je prošnjo odstopil komiteju za tržišče in splošne gospodarske zadeve. Odgovor je bil negativen.«

Prihodnje leto načrtuje društvo razstavo nemških ovčarjev, začetni in nadaljevalni tečaj spomladi in jeseni, nastopa na prireditvah, tako doma kot v Stražišču in na Gorenjskem sejmu. Dogovarjajo se za nastop na Brdu, kjer pripravljajo športniki Kokrice štafetni tek na 88 kilometrov. Želeli bi nastopiti na pomožnem igrišču stadiona Stanka Mlakarja v Kranju, pa ni bilo razumevanja, čeprav bi uprava stadiona dobila vsostopnino.

»Zaradi premajhnega terena smo se odločili ustanoviti svojo vzrejno komisijo, ki jo bo vodil društveni veterinar Drago Soklič. Za službene in športne pse bo skrbel Zvone Vidic, za lovske pa Franc Grašič. Glavni poudarek dajemo vzgoji človeka in psa. Prihodnje leto bomo šolali tudi za potrebe SLO, za kar na Gorenjskem oblikujemo skupni poligon,« končuje pogovor Janez Bartol.

D. Papler

Cerkev sv. Pavla na Stari Oselici z značilno »grbasto« streho

VAŠA PISMA

SREČANJE STARŠEV

Izvršilni odbor Društva za pomoč duševno prizadetih občine Kranj je tudi letos organiziral že tradicionalno srečanje staršev prizadetih otrok, mladostnikov in odraslih oseb. Srečanja se je letos udeležilo okoli 200 staršev, rejnikov in skrbnikov iz kranjske in tržiške občine. Namen te vsakoletne prireditve je, da se starši vsaj za nekaj ur razbremenijo stalne skrbi za svoje prizadete otroke. Zbrane starše je pozdravil predsednik društva tov. Grgorinič, ki se je v nagovoru dotaknil tudi nekaterih problemov prizadetih otrok, se posebej s področja zakonodaje. Ob sproščenem vzdušju, ob prigrizku

so starši med seboj v pogovoru izmenjali izkušnje, se pogovorili o zaposlovanju, usposabljanju, o novitetah zakona, ki na novo obravnava varstvo duševno prizadetih oseb. K veselemu razpoloženju na srečanju so prispevali tudi člani folklorne skupine Iskra iz Kranja.

Takšna srečanja so za starše izrednega pomena, to so zadrževali tudi vsi udeleženci srečanja, saj se zberejo ljudje s sorodnimi problemi, izmenjajo mnenja in navezujejo stike. Seveda pa se takšnih srečanj vedno ne udeležijo vsi vabljeni starši, nekateri se še nikoli niso odzvali, zato bodo takšne družine člani izvršilnega odbora društva obiskali na domu še pred novim letom. Vsem, ki so omogočili srečanje staršev prizadetih otrok, se društvo v svojem in v imenu staršev zahvaljuje.

M. P.

Člani Kinološkega društva Naklo med nastopom — Foto: D. P.

ČE ŽE SKUBEJO, NAJ VSAJ BOLJ POŠTENO

Zadnjič rjeka s sosedom po vrhu, pri ograji pa se malo oddahneva in pomenkujeva. O zemlji seveda, kako jo bova obdelala pomladi, da bo vrt polno rodil, da izkoristiva vsak košček dragocene zemlje. Ko je pa vse tako drago! In ko sva že pri draginji, pa takoj tudi pri davku na mestno zemljišče. Nabili so ga do neba. A kaj slišim, sosed da ga plača le tam okrog štirideset jurjev, da to še ni taka reč. »Kakšnih štirideset jurjev!« vzkričim. »Jaz jih plačujem sto sedemdeset!« Pa oba do decimetra enako zemlje. Saj veste, vrstne hišice. Stisnili so nas kot sardine. Da je to zagotovo pomota in naj vendar stopim na davkarijo, me spodbuja sosed, kajti take razlike res ne more biti. Enak kvadrat zemlje, enaka hišica. Pomota. »Hitro pojdi in vse za nazaj ti morajo povrniti. Ne daj se!«

Stopim do občinskih mož, sveto prepričan, da je pravica na moji strani. A kaj izvem: davek na zemljišče se ne obračunava od kvadrature zemljišča, na katero ni postavil hišice, temveč od kvadrature sob, vseh uporabnih prostorov v hiši, od tega, ali imaš centralno kurjavo, parkete, ploščice in še in še. Skratka, od tega, koliko si vložil v hišo. Točkovali so stanovanja enkrat 1977 ali 1978 in kakšno stanje je bilo takrat ugotovljeno v stanovanju, koliko davka na zemljišče plačaš. Sosed, ki ima do pike enako vrstno hišico kot jaz, takrat res še ni imel centralne in ne urejenih gospodarskih prostorov. Še danes plačuje davek na zemljišče od tistih pik. In ko so slišali, da ima sosed zdaj že vse urejeno, plačuje pa tako malo, so hoteli kar na vrat na nos tja in mu nabiti pike. Takrat se je dvignila v meni sveta jeza. »Kaj kamor ne boste hodili! Nisem prišel sosedu v drek tlačiti, temveč po informaciji in pravico!« To sem se ugriznil v jezik! No, zdaj bom še sosedu škodoval, pa bo zamera do smrti.

Ampak, ko sem že tu, povprašam še za prispevek za zaklonišča. Tudi tega plačujem vsaj trikrat več kot sosed. Pa ravno toliko nas je pri hiši kot pri njih: mož in žena in dva otroka.

Pa me spet lepo poduče: prispevek za gradnjo zaklonišč obračunavajo od zneska, ki ga plačujem kot davek na mestno zemljišče. Torej, če plačujem tega več, dam tudi za zaklonišča več. Številno oseb ni pomembno!

Zdaj so mi šle šle bodice pomoci! Uf! Kaj takega je pa res le pri nas mogoče! Davek plačaš pri vsaki stvari, ki jo kupiš v trgovini, ogradiš v hišo, daš v stanovanje. Za vsak vijak posebej, za vsak meter poda, za vsako ploščico, vsako deščico, vsako ped cevi, za vsak zidak. In ko ugotove, da ti to lepo pozidal, prilepil, pribil, privil v stanovanje, hop, zdaj si je naš. Na to boš plačal! Ti pa si rebi zato, ker si hotel imeti svoj dom, svoje stanovanje, lepo opremljeno, dolga leta odtrgoval od ust, nisi videl nobene gostilne, ničesar privoščil ne sebi ne ženi ne otrokom. Še pomislil nisi na kakšno potovanje v Rusijo, v Pariz, Španijo kot toliko drugih! Ne, vse je šlo za ploščice, za titson, stopnišče, radiatorje, za pipe, za peč, lesne obloge, izolacije... Saj človek ne sme razmišljati. Potem ti pa nabijejo davek. In potem še davek od davka... Dobro je, vem, da veliko potrebujejo, da je kakelj prazen in da ga je treba napolniti in da so se zavzeli, da bodo skubili, kjer se bo le dalo. Prav. Naj skubejo, toda vsaj malo bolj pošteno. Bom morda imel v zaklonišču, za katerega plačujem trikrat več kot sosed, kakšno posebno udobje? Svoj separé, svoje sanitarije, volnene odeje? Zagotovo ne. Mar ne bi bilo najbolj pošteno, da bi vsaj za zaklonišča plačevali od števila oseb. Saj si bomo tam, če ga bomo v tisti hiši stili, ki se nam obeta, sploh do nekega, reševali le gola življenja, ne pa hišne kvadrature!

Pa še nasvet vam, dragi bralci. Če boste pri sebi ugotovili kaj podobnega, ne hodite spraševati na občino, zakaj tako. Meni je žal, kar imam bodic na koži, kajti zdaj, ko vse vem, se še bolj sekiram...

Sedučniku se smili vsaka travna bilka

Nad Dovjem gospodari Alojz Pezdarnik, Sedučnikov Alojz, ki je s srcem navezan na zemljo — Vsa gornjesavska dolina nima niti enega mlina — Vse bo treba doma pridelati

Dovje — Pravo zadovoljstvo se je v teh časih, ko ima tudi kmetijstvo problemov čez glavo, pogovarjati s kmetom, ki prav nič ne tarna. A se mu ne cedita med in mleko, nima ogromnih silosov in najmodernejših hlevov, kaj šele delovno silo. Žuljave roke ima, nadvse pridno ženo ter prirojeno misel, da je na kmetiji pač treba delati od jutra do večera.

Delati pa tako, kot se dela v visokogorskem svetu, kjer je nekaj ravnine le za polje, vse ostalo pa je hrib, v katerega se je moč zagristi le s koso.

Petdesetletnega Alojza Pezdarnika, Sedučnika nad Dovjem poznajo vsi. Ne le po tem, da je edini tod na okoli, slabe tri kilometre oddaljen od Dovjega in z njim povezan s cesto, ki so mu jo pomagali zgraditi pred leti, predvsem po tem, da je nadvse gostoljuben, saj postreže vsakomur, ki zaide na njegovo kmetijo.

Sedučnikov Alojz, ki kmetuje tod skupaj z ženo Marijo, ima 18 hektarov obdelovalne zemlje in travnikov ter prav toliko gozda. V hlevu je 14 glav živine, ima 20 ovac in dva konja. Oddaja mleko v kranjsko mlekararno in sleherni jutro roma mleko na Dovje, kjer ga odda v zbiralnico. Včasih ga je tovoril z oslom, vso dolgo pot dol in nazaj. Da bi rajše delal sir?

»Ne, to pa ne, s sirom ni nič,« pravi Sedučnik, »veliko bolje je, da oddam mleko. Če smo poštene, se zasluži kar dobro in dovolj ugodnosti imaš. Prav tako se s plačilo Gozdnemu gospodarstvu oddajati les, saj vzamejo vse in tudi odkupna cena je po mojem mnenju kar dobra. Le to me boli, da je cesta v dolino skrajno slaba in moram ves les zvoziti sam. Res bi želel, da se spomladi popravi.«

Gnojila so seveda zelo draga, ampak tako je pač: več oddaš, več dobiš. V zadnjem času mi je postalo jasno, da bo treba doma veliko sejati in saditi, pa čeprav dozori pri nas precej bolj pozno kot v dolini. Ovsu dosti posejem, zdaj bom še ječmen. Koruza in pšenica sta mi letos dobro

ratala, le krompir je zgnil in ga bo komaj za seme.«

Alojz Sedučnik ima kmetijsko šolo, z dušo in srcem je privezan na zemljo, na domačijo, ki je stara več kot 300 let. Vidi se mu, kako zelo ima rad polje, travnike in sadovnjake, živi in diha z njimi in zamahne z roko, ko mu omeniš družbene smernice razvoja visokogorskega kmetijstva.

»Rokave je treba zavijati ali vedno imeti zavijane, pa gre. Da ima živinoreja v gornjesavski dolini prihodnost, je že res, ampak je tudi še kako res, da bo treba odslej vse doma pridelati, če hočeš, da bo kaj. Pa je potem kajpak spet vprašanje, kdo ti bo zmlel. Vsa gornjesavska dolina nima danes niti enega mlina več — nikogar pa seveda ne mika, da bi po žitu vso zimo s kladivom tolkel, a ne?«

Alojz pravi, da se najbolje s plačilo imeti kravo pa tudi bika, saj ga rediš dve leti, potem ti ga klavnica odkupi po sprejemljivi ceni. Tudi ovce, vendar je letos štiri izgubil — kaj veš, pod čigavim nožem so klavirno končale? Jeleni mu več ne prihajajo v goste, vsaj škode mu ne delajo več, odkar je debela v svojem širnem sadovnjaku (nasadil je tudi 40 dreves slastnih hrustavk) premazal z mešanico. Le-ta je zaradi sestave (apno, gnoj in kri) divjadi tako odvratna, da se nikdar ne loti ljubja.

Pod hribom Sedlo gospodari torej Sedučnikov rod, ki obira sadove svojega dela veliko pozneje kot v dolini. Češnje dozorijo šele ob koncu julija, a na njivi mu zraste prav vse. Predobro ve, da mora zaradi mrzlega visokogorskega podnebja dvakrat pljunuti v roke, če hoče, da bo jeseni zemlja radodarna. Zato je hudo nejevoljen, če v plodnejši dolini ugleda travnike, na katerih pozabljene umirajo travne bilke. Vsi tisti, ki imajo še oči in pamet na pravem koncu, bodo pri priči rekli: tu se pa manjka Sedučnika! Sam Alojz pa odkritosrčno priznava: »Če vidim ob cesti nepokošeno travo, mi pridejo res kar solze v oči...«

D. Sedej

Marija in Alojz Pezdarnik vzorno vodita kmetijo na domačiji Sedučnik... Foto: D. Sedej

Teta Francka

S svojim velikim omelom je pri oknih telovadnice. Z njo je gruča fantečev. Nekaj iščejo za gredjo, pod penastimi blazinami. Adidaske je nekdo tu pozabil. V petek so še bile, zdaj jih pa ni. Če bo kdo znal najti, bo to zagotovo Francka, šolska čistilka. Nanjo se obračajo v vseh takšnih primerih. A za te adidaske zdajle slabo kaže. Ni jih v telovadnici, ni jih v razredu, ni jih tudi v bogati Franckini zbirki copat in adidas in vseh mogočih drugih obuvah, ki jih je kdaj potegnila izpod klopi na hodniku. Enkrat se bodo že našle. Neverjetno je, koliko otroci pozabljajo v šoli. Dve veliki škattli ima Francka samo telovadnih copat. Pa dežnikov, jopice, kap, rokavic, nogavic, celo hlače. Kaže mi lepo novo pisano pleteno jopico. Nekaj mesecev je že tu pa nihče ne vpraša za njo. In ko vsake toliko časa razstavi najdene predmete na ogled, le redki poiščejo svojo izgubljeno stvar, vse ostalo pa spet roma v Franckino omaro...

Pa izgubljanja copat in kap ne sodi v tale zapis. Bolj sodi teta Francka sama. Zakaj? Samo zato, ker je tako priljubljena pri otrocih na orehovški šoli. Štiri leta je že tu in povem vam, da bi na Orehku in

v Drulovki ne našli ne šolarja in ne vrtičkarja, ki bi ne poznal tete Francke. Kajti teta Francka je nekakšna njihova šolska mama. Či bodo kaj izgubili, če bodo kaj pozabili, če bodo lačni, pa bi radi kruha, bodo poprosili teta Francko. Nihče ji ne reče čistilka. Kje pa! Čeprav jo iz dneva v dan videvajo, kako suče omelo, bliska s cunjjo za prah po njihovih stolah in klopeh, briše njihove stopinje po telovadnici. Teta Francka! To je teta, ki ima vedno kaj zanje v žepu njene pisane halje. Teta Francka, ki ji vrtičkarji, kar molijo glavice skupaj, da bo ja vse pobožala, ko pride v službo. »Se mene! Se mene!« kriče in Francka boža male glavice, sega v žep. Vsakemu bonbonček. Skoraj vsakič ko gre v službo, zapelje najprej do trgovine, da napolni zepe, potem pa spet nazaj do šole. Ne more in ne sme razočarati svojih otrok. O, saj zatuli nad njimi, kadar tacejo po pomitem. Pa kako! Toda vsak od otrok ve, da teta Francka nikoli ni zares huda.

Tri svoje otroke je imela doma in moža, velik vrt, polne roke dela. Vsa drva sta z možem iz gozda znošila. Ko so pa otroci odrasli in se je mož upokojil, jo je prijel, da bi se nekeje zaposlila. Na kranjskem se mu je najprej delala nekaj let, potem je vskočila za varuško in čistilo v vrtcu na Orehku. Nekega dne so pa prednjo položili tiskovine za

Andrej, ostani z nami

Fant z dolgimi nogami, obutimi v kavbojke in škornje, s toplim športnim puloverjem, z gostimi lasmi in brado pa z vedno nasmejanimi očmi in usti hiti na oder. Prikupno se opraviči, ker je zamudil štirideset minut. Prihitej je s koncerta, čez dobro uro ga že čaka naslednji. Tudi tistega bo zamudil.

Kdo bi mu zameril netočnost? Številni mladi kranjski plavalci, ki jim je prišel popestriti njihovo letoletno praznovanje, ga sprejmejo kot najdražjega gosta. Povečerjali so že, njihovi želončki so polni in zapoje jim pesmico o debelih. Navdušeno zaploskajo. Takoj so pripravljeni, da brez instrumentov zaigrajo v njegovem orkestru, zaplešejo, mu celo zaupajo, da so že zaljubljeni in ko jih vpraša, katero pesem najbolj želi, brez obotavljanja zakličejo v en glas: Martinov lulček.

Prisostvovati enemu od koncertov Andreja Šifererja je pravi užitek. Zaradi njegove glasbe in hudomušnih dvotipov, ki jih zna strniti v simpatičen nastop. Z njim čas prehitro mine.

Ploskajo mu najmlajši pa malo večji plavalci Triglava pa tudi odrasli, klubski delavci. Ne samo zato, ker jim je koncert podaril za njihovo »prvo mesto na svetu« in bodo s prihranjenim denarjem »lahko še boljše«. Zato, ker jih je spravil v dobro voljo, ker je bila ura z njim prijetna.

»Veliko hodim okrog,« zaupa v skopih minutah, ki si jih utrga med dvema koncertoma, čeprav ve, da ga poslušalci v Ljubljani že nestrno čakajo. Prijazen je, ne zna odreči. Ostaja človek iz ljudstva. Prav zato ga imajo verjetno ljudje tako radi.

»Obiskujem šole, gasilske, zadružne, kulturne domove,« nadaljuje. »Čudim se, zakaj ljudje še vedno prihajajo na moje koncerte.«

Zdaj se začudim sama.

Pojasni: »Svojih koncertov sem že zelo veliko slišal. Čeprav že dolgo nisem naredil ničesar novega, ljudje še vedno hodijo gledat in poslušat Andreja Šifererja.« Nekoliko resneje nadaljuje. »V koncerte in pogosta odhajanja zdoma sodijo tudi nočne vožnje, poldica. Zadnjič, ko je snežilo, sem bil tudi na poti. Zakaj? Moja mlada družina bi rada spravila skupaj lastno hišo. Lahko bi še več igral, če bi bilo več časa. Nastopam, ker običajno ljudje resnično hočejo, da pridem. Vem, da bi bilo včasih bolje, če bi ostal doma. Razpet sem med stvarmi, ki so mi potrebne in ki jih imam rad.«

Pa ne da igra samo zaradi hiše? Verjetno ima rad tudi glasbo, ljudi?

H. Jelovčan

zdravniški pregled in polno zaposlitev. Pa ni veliko razmišljala. Dr. Kocjančič jo je čudno gledal: ženske pri njenih letih spravlja v pokoj, ne pa na delo. Zdaj je stara šestdeset let in štiri leta delovne dobe ima. Pa se smeje: »Do sto let bom delala! Saj bom tudi lahko, ko sem toliko let počivala.«

Zelo rada dela. Ko se z Brega zapelje s kolesom skozi gozd proti Orehku, se ji zdi, kot bi imela spet dvajset let. Dobra volja kar vre iz nje. Sedem razredov počisti vsak

»Glasbo imam v bistvu zelo rad. Sem primer slaščičarskega vajenca, ki mu najprej dajo torte, da se jih naje in jil potem ne krade. Pojedel sem že toliko tort, da se mi včasih uprejo. Takrat je moja najljubša glasba tišina.«

»Včasih pridem ob desetih zvečer spit zadnje pivo po napornem dnevu. Ljudje me poznajo, pričakujejo, da jim bom pel. Ne morem, res ne morem. K sreči imam nekaj pravih prijateljev, k so z menoj že od vsega začetka in bodo z mano tudi končali. Razmišljajo za me, vedo, kaj bi moral narediti. Sam ne vem, kaj bi moral, vem samo, kaj naredim. Ne vem, kdaj bom končal. Nepredvidljivost nosi v sebi izreden čar. Zanesljivo pa bom končal takrat ko bo mesto sedanje spontanosti zasedla obveznost.«

Andrej Šiferer koncertuje po vsej Sloveniji. Pravzaprav se najmanj na Gorenjskem. »Tu me niti dosti ne vabijo,« razloži. »Zelo veliko in zelo rad sem na Štajerskem, kjer živijo zelo prijetni ljudje.«

Je morda tudi pesem Ostani z nami nastala med Štajerci? »Ja, prvič sem jo res zapel na Štajerskem. Mislim, da je treba opisati trenutke, ko ti je lepo.«

Andrej Šiferer zase pravi, da ni prida kitarist niti pevec. Glavni čar njegovih pesmi je v besedilih. »Umetnost je, da stvari, ki se ti vsak dan dogajajo, opišeš tako, da te ljudje razumejo. Včasih hočem napisati pesem o ljudeh, ki se jim nekaj dogaja, ampak jo razumejo samo nekateri. Ne gre. Gorsko rožo, na primer, bi rad napisal čisto drugače, a je ravno zato taka, kot je. V mojih pesmih se dokaj pogosto pojavlja alkohol. Rad bi, da bi se ljudje spustili tudi brez alkohola. Vesele ljudi lahko družijo tudi alkohol, ni pa nujno.«

»Kaj bi voščil ljudem ob novem letu? Želim jim veliko neresnosti, traparij. Kakor hitro bodo stvari vzeli resno, jih življenje lahko pokoplje.«

»Imaš dovolj snovi za pisanje?« vpraša. Mudi se mu, čeprav tega ne pokaže. Seveda imam dovolj. Več kot prostora v časopisu. Tudi če mi ničesar ne bi povedal, ne bi ostala praznih rok. Veliko bi mi povedale samo njegove pesmi: o debelih, ki so srečni ljudje, o upokojencih, ki se jim je zaradi ostrega jezika malce zameril, o belih miškah, o vonju železniških postaj, o gorski roži, predvsem pa o vabilu ostani z nami. Andrej, ostani z nami. Ne samo do jutra, do belega dne. Še dolgo. Brez tebe nam bo življenje še bolj pušto.

dan, dve stranišči, hodnike. Vse opravi na pol v šali, ves čas obkrožena z otroki. Rada jih ima. Kot ima rada svoje. Šele zdaj zvem, da je Francka mama Staneta in Rafka Vidmarja, ki pojeta in igrata pri F+. Njen Stane poje tisto o treh dečvah. Pa eno lepo o mami poje. Ko jo je prvič slišala, se je usedla doma na stopnice in pošteno zajokala. Vse pozabi, ko zapojejo. Razume mladost. Sama je strašno rada pela. Še vedno poje na koru. Tudi oče igra in poje. In če so otroci le kaj njuni, bodo peli in se veselili življenja. Najtežje je, ko jih včasih po cele dni čaka, pa jih od nikoder ni. Železna je že postala, pravi. Ko so pa spet skupaj, so pa spet veseli in srečni.

Kako malo potrebuješ za prgišče sreče! En sam bonbonček za smejoče otrokove oči. Nekaj je že stanejo polni žepi, a zato ne bo nič manj bogata. Ko bomo umrli, bomo pustili vse. Tudi v svojih hišah smo samo stanovanjci, razmišlja Francka. Te peljejo tja le v Bitnjo pa ne gre s tabo ne avto ne hiša. Le če v življenju kaj dobrega narediš, gre za teboj. Ljudje se te spominjajo...

Koliko lepih dobrih spominov bo nekoč ostalo za njo. Toda, to bo šele takrat, ko bo Francka imela sto let in bo šla s polno pokojnino v pokoj...

D. Dolenc

Barbara Kregar,
dipl. ing. kemije,
kozmetičarka in pedikerka:

sveže in negovane v novo leto

Zaradi današnjega tempa življenja so žene zelo zaposlene. To se dostikrat pozna tudi na njihovih utrjenih obrazih. Sploh pa se bo ta utrjenost poznala zdaj, tik pred prazniki, ko jih poleg službe čaka še vrsta domačih opravil za praznične dni. Pa vendar bi za ta najlepši praznik v letu rade blestele.

meh za smeh

»Čas je že, da se najina hči poroči,« meni mama.
»Naj počaka, da pride pravi,« odgovori oče.
»Čemu neki, saj jaz tudi nisem!«

V majhnem mestu v Južni Afriki ustavi policaj črnca, ki hoče v cerkev. »Stoj! Ta cerkev je samo za belce.«

»Ampak prišel sem jo samo čistit.«
»Naj bo,« se vda policaj, »ampak gorje, če te dobim pri molitvi!«

Zgodaj jutraj pride mož k zakrku in pravi: »Dragica, po britju se počutim deset let mlajši!«
»Oh, ljubček, in zakaj se ne briješ zvečer, preden greš v posteljo?«

V letalu New York—London se globoko dekoltirana stewardesa skloni k potniku: »Bi čaj ali kavo?«

Potnik se pozanima: »V kateri je čaj in v kateri kava?«

Kako v dobrih desetih minutah pregnati vso utrujenost z obraza in biti spet sveža, mladostna? Maska je edini način. Ena od najbolj učinkovitih »hitrih« mask so nedvomno jajčne maske, ki denejo dobro vsaki koži, le na finih in občutljivih kožah jih ne smemo pustiti predolgo.

Maska iz celega jajca

Jajce stepemo, da enakomerno zmešamo beljak in rumenjak, nato pa rumenkasto tekočino namažemo na očiščen obraz. Stepeno jajce ostane na koži toliko časa, da se popolnoma posuši, nato si obraz oplaknemo z mlačno vodo. Ljudje, ki imajo občutljivo kožo, naj ga že najkasneje po desetih minutah zmišajo z obraza.

Maska iz beljaka

Beljak namažemo s čopičem na umit obraz in ga pustimo na koži toliko časa, da se posuši. Plast beljaka je navadno že po petnajstih minutah suha. Obraz nato umijemo z mlačno vodo, ki smo ji dodali nekoliko boraksa (noževo konicico na liter vode). Lahko pa beljak tudi stolčemo v sneg in na obraz nanesemo plast stepenega beljaka. Masko zmišamo z obraza po 15 do 20 minutah s toplo, ne prevročo vodo.

Maska iz rumenjaka

Rumenjak toliko zmešamo, da je tekoč, potem pa ga namažemo na očiščen obraz. Na koži naj ostane 5 do 15 minut.

Vera vase je prva skrivnost uspeha
Uspeh je otrok poguma in previdnosti obenem

Majonezna maska

Očiščen obraz namažemo z mandljevim oljem, nato pa narahlo vtremo v kožo še tekoč rumenjak. Obraz potem nežno masiramo s prsti, ki jih sproti vlažimo v mlačni vodi. Masiramo tako, da s prsti krožimo po koži. Na njej nastane bela, penasta plast, ki jo takoj splaknemo, če imamo občutljivo kožo, lahko pa jo pustimo na koži tudi do 20 minut (mastne, debele kože) in jo šele potem zmišamo z obraza z mlačno vodo.

Zdaj obraz le še naličimo.

Za suho in uvelo kožo uporabljamo kremna rdečila, ker je ličenje s temi rdečili bolj enostavno in jih lahko nanašamo brez posebne podloge, medtem ko moramo imeti za ličenje z rdečilom v kamnu malo vaje. Vedno ga nanesemo na puder podlogo, nato pa napravišmo še tanak sloj pudra v prahu.

Za masno kožo je najboljše rdečilo v kamnu.

Barva rdečila za ličnice se mora vedno ujemati z barvo rdečila za ustnice. Temnolaske naj uporabljajo vijolični odtonek rdečila. Svetlolaskam daje oranžni ton svežino in naraven videz. Pomembno je, da rdečilo razmažemo mehko, brez posebnih prehodov. Spreten nanos rdečila lahko obraz optično spremeni.

Okrogel obraz lahko zožimo, če rdečilo nanesemo na lice v trikotni obliki.

Dolg obraz izgleda nežnejši, če senčimo sredino lasnega nastavka in brado, lica pa samo rahlo pordečimo.

Pri trikotnem obrazu ni treba varčevati z rdečilom. Velikopotezno nanesemo rdečilo na ličnice. Efekt še povečamo z dvema zamazanima črtama na čelu.

Rdečilo na ličnicah in rahel nadih rjavega tona na lasnem nastavku daje harmonijo štirioglatemu obrazu.

Upam, da sem vam malce pomagala k svežini in lepšemu videzu v najdaljši noči v letu. Pa srečno!

v novem letu vam želimo zdravja!

Za zdravje lahko sami največ naredimo

— Dan začnimo z dobro voljo in razveselimo svoje najbližje s prijazno besedo.

— Pred deveto uro zjutraj si privoščimo obilen in pester zajtrk ali malico, zato naj bodo večerje skromne.

— Zelo pomemben je red v prehrani. Obroki so lahko manjši, biti pa morajo porazdeljeni preko vsega dneva.

— Vsaj enkrat na dan naj se zbere vsa družina pri mizi, kjer naj vlada prijetno vzdušje. Spore poravnajmo šele po jedi.

— Ne zamudimo nobenega družinskega praznika! Prijetno voščilo, majhno darilo ali sveže cvetje na mizi bo kot svetel sončni žarek v našem življenju.

— Varujmo se nezgod doma, na delovnem mestu in na cesti. Sproti odstranjujemo vse nevarnosti, morda bomo lahko še druge obvarovali nesreče.

— Spoštujmo počitek. Vedno ob isti uri v posteljo, da bo spanje trdnjše in vsaj enkrat na teden pojdemo na izlet v prirodo, da se bodo pljuča nadihala svežega zraka.

Otrokom želimo, da jih ne bi boleli zobje, zato jim dajmo čim manj sladkarij. Za otroke ni boljšega kot sadje, zelenjava, črn kruh in mleko.

Očetu želimo dobro in krepko srce ter bistro glavo. Zato preženite cigarete in alkohol daleč od sebe.

Mamicam želimo, da bi ji vsi v družini pomagali pri kuhi, vzdrževanju reda in čistoče.

Le kdor bo zdrav, bo tudi srečen v novem letu!

Dr. Ana Kraker-Starman

pedenj ped oblači naše najmlajše

Občudujem mlade ljudi, ki se polni zagnanosti spopadejo z življenjem: zaupajo v svoje znanje, v svoje sposobnosti, morda se malo zanašajo tudi na srečo, vendar ne odlašajo in se spuste v bitko za kruh, za obstoj, za »prostor na soncu«. Butika je že ena takšnih pogumnih odločitev. Posebno še, če ni butika za odrasle, kjer je denar, temveč butika za otroke, od dojenčka do šestnajstletnika. Vanja Rupnik, ki je svoj čas obiskovala pedagoško akademijo in Cvetka Perčič, izučena šivilja, obe pri trindvajsetih letih, sta se vzeli skupaj in v nekdanji Pirčevi frizeriji v Kranju odprle majhen lokal, butik za otroke, PEDENJ PED. Cvetka šiva, Vanja plete. Po visokih stenah lokala visi brez števila oblekic z naborki, pisanih krilih in bluzic, hlač, obšitih z usnjem, ki bodo kos vsakemu »rajsarju«, elegantni plaščki, mali kostimčki, vseh vrst puloverji in še in še. Vanja pravkar plete naročene kape, rokavice in »gamaše«, za katerimi se danes poginjajo vsi najstniki, pa tudi mlajši. Na roke plete Vanja. Vedno je rada pletla, dobro oblikovala, znala izbirati in kombinirati barve. Zakaj ne bi tega svojega znanja prodala drugim?! Prav tako je razmišljala Cvetka. Malo ju je spodbudil otroški butik v Ljubljani, MIŠ-MAŠ. Toliko oblačil bi lahko ponudile. Ne konfekcijskih, temveč čisto posebnih, po modi, ki si jo zamislita sami in za katero vesta, da bo mladim pogodu. Začeli sta s hlačami, s prešitimi brezrokavnikami, s pletenimi pulloverji. Zgledujeta se po modi. Morda je njuna moda za Kranj preveč modna. Lahko se prilagajata. Danes ugotavljata, da najbolje

Vanja Rupnik, pletilja v PEDENJ PEDU: »Zakaj bi ne bili tudi otroci modno oblečeni?«

prodajata kose oblačil za velikosti do osem let, ko imajo starši še moč izbirati sami. In rade zaidejo sem ženske, ki nosijo otroške številke. Najstnice pa največkrat še ne vedo, kaj bi rade. Dejstvo pa je, da se pri Vanji in Cvetki lahko obleče otrok od dojenčka — čudovite kompletne plete Vanja — do zgodnjega mladince. Tiste mame, ki imajo rade »lepe punčke«, v krilih, v nežnih bluzicah z volanci, bodo tu zagotovo našle kaj za svoje deklice. Če jim igle ne teko rade, bi pa rade imele svojega otroka oblečenega v tople, ročno pletene pletenine, potem naj se le oglase pri Vanji. Iz svojega materiala plete Vanja, naredi pa tudi po naročilu. Sicer pa, pogledati je treba, kaj lepega visi po stenah butika, potem se pa lahko odločite. Na Mohorjevem klancu v Kranju boste našli butik PEDENJ PED in obe korajžni dekleti, ki sta na Gorenjskem zaorali ledino v modernem otroškem oblačenju.

D. Dolenc

Če bi bil dedek Mraz, bi otrokom po svetu, ki živijo v vojni, prinesel

... mir, da ne bi živeli v strahu — Andrej Baranja
... hrano — Zoran Savovič
... mir, hrano, obleko, obutev — Nuša Ekar
... hrano, obleko, obutev, šolske potrebščine in če bi jim le mogel, bi jim prinesel srečo in mir — Blaž Vuk
... vse tisto, kar najbolj nujno potrebujejo: hrano, obleko, obutev, najprej pa mir — Tanja Sprajcar
... hrano, igrače, šolske potrebščine, bonbone in čokolado — Tadej Omersa
... mir, da se njihovi starši ne bi bojevali, svobodo, da bi živel svobodno tako kot mi — Mojca Vilfan
... mir, da bi se učili in igrali veselo tako kot mi — Maja Kenda

Učenci 2. b r. OŠ Simona Jenka Kranj, DE Center

Če jajce več od kure ve ...

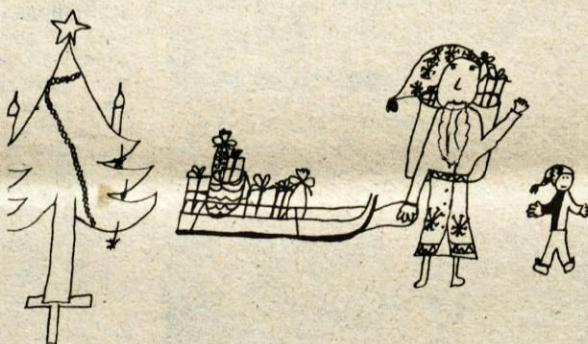
Veste, malo je ljudi, ki so se pametni rodili. Pravijo pa, da so se tisti odveč. Jaz spadam mednje. Vedno vse vem in znam. Če mi kdo kaj pokaže, ga prekinem, da to že vem.

Tako je bilo tudi takrat, ko sem popravljal kolo. Nisem pustil očeta, da bi mi kaj pokazal in svetoval. Zaradi moje prepa-

menosti pa je počilo nekaj vijakov in kolo je bilo zanič. Dva meseca smo nato po celi Sloveniji iskali menjalnik za prestave, ko pa smo ga staknili, tudi ni bil poceni.

Vidite, tako je, če jajce več od kure ve.

Daniilo Pernuš, 6. a r.
OŠ Matije Valjavca
Preddvor

PRIDAJA DEDEK MRAZ — Narisala Mojca Vilfan,
2. b r. osnovne šole Simna Jenka Kranj, DE Center

Pri nas doma

Naša družina šteje šest članov. To smo ati, mami, sestra Jasna in Ana, brat Jože in jaz. Ker sem najstarejša, moram največ pomagati pri gospodinjskih delih in pri previjanju in kopanju mlajše sestre in brata.

Zvečer z mamicco pripraviva večerjo. Ko pojemo, moram pomiti posodo. Jasna jo zbrše. Z mamicco okopava dvojčka Ano in Jožeta in ju previjeva. Stara sta sedem tednov. Za brata moram pogreti humano. Ves nestrpen čaka hrano. Ko je dovolj topla, mu jo dam v stekleničko. Okrog vratu mu zavežem slineček. Vzamem ga v naročje in mu dam dudko v usta. Ves vesel takoj začne pit. Ano mami doji. Kadar je, zraven tudi drema. Ko Jože in Ana pojedeta, ju nasloniva na ramo, da se jima podre kupček. Jožeta položim v košarico. Nekaj časa se gleda, nato pa zaspi. Ano smo preveč razvabili. Iz porodnišnice je prišla z mamicco sama, ker je moral brat še v Ljubljano v bolnišnico. Doma so Ano skoraj ves čas pestovali. Zdaj hoče zaspiti v naročju ali pa joka. Ko oba zaspi, gremo tudi mi spat.

Upam, da bomo vsi zdravi in skupaj preživeli še veliko večerov.

Natalija Debevc, 6. b r.
OŠ Cvetka Golarja
Škofja Loka

Prvi sneg

Prvi sneg pobelil je hribe in doline,
otroke razveselil,
starejšim naredil je skomine.

Otroci naredimo sneženega moža,
starše pa opozorimo na ledena tla.

Boštjan Ravnikar, 2. g r.
OŠ Petra Kavčiča
Škofja Loka

Pet čevljev merim, palcev pet

Zamislil sem ob naslovu. Ni lahko opisati sebe kot osebnost, kot človeka, prijatelja ali znanca. Laže te opišejo drugi, ki na tebi vidijo marsikatero dobro, včasih tudi slabo lastnost.

Zase mislim, da sem v redu dekle, vendar mi tudi kakšna slaba lastnost ne uide. V šoli se dobro razumem s prijatelji, čepav brez prepričev ne gre. Večkrat smo s sošolkami na bojni nogi, se pripravimo v nedogled, na koncu pa vselej spoznamo, da je nesmiselno vleči vsaka na svojo stran in

Novoletne želje

Ob Novem letu želim veliko snega.
Želim veliko daril.
Rada bi imela tople rokavice.
Želim si petard, da bodo pokale.

Da bi bila mama zdrava.
Da bi se s sošolci razumeli.
Da bi veselo praznovali z očkom in mamicco.
Želim veliko obiskov.
Lepo novoletno jelko.
Da živali ne bi zeblo in bi imele zadosti hrane.
Da bi še naprej hodila h gimnastiki.
Da se mamicca ne bi jezila.
Srečo za vse ljudi sveta.
Da bi me tovarišica imela rada.

Želim si majhno belo muco, ki bo samo moja.
Da bi ati ubogal mamicco.

Mojca Marin, 2. a r.
OŠ heroja Bračiča
Tržič

trdit tisto, za kar same mislimo, da je prav.

Pogosto se navdušim za kakšno stvar kot so, na primer, razna športna tekmovanja ali konjčki. Rada zaidem tudi na ugankarska pota in sem v šoli naročena na zanimivo revijo Pionirske list. Doma imam brata in ker je mlajši, moram včasih marsikatero grenko slišati, bodisi zavoljo tega, ker se hočem pokazati kot odraslo dekle, bodisi zaradi raznih drugih malenkosti.

Sem bolj vesela narave in mami pravi, da če bi bila doma taka kot v šoli, bi se lahko še boljše razumeli. Velikokrat se zgodi, da mi iz ust nehoti uide beseda, na katero gleda mami zelo strogo. Katero se potepam s prijateljicami in sosedami. Stari mami ugovarjam, ker mislim, da hoče svet spremeniti, ko mi govori, da v njenih letih otroci niso bili tako izbirčni kot danes. Često tudi pravi, da bi mi mladi morali okusiti njihovo težko življenje.

Da pa ne bi govorila samo o slabih lastnostih, naj se obrnem tudi na dobro stran. Rada posežem po kuhinjskih opravilih in mamicci prihranim nekaj dela. K učenju me spravi le strah pred kontrolnimi naloga mi ali maminna stroga beseda. Nalogo napišem vedno takoj, ko se vrnem iz šole, ker mi ni všeč, če kdo stoji ob meni in gleda na vsako malenkostno napako.

Več o sebi ne morem povedati, ker bi se preveč razgovarila, kar pa v današnjem času ni preveč dobro.

Rina Beravs, 7. a r.
OŠ Karavanških
kurirjev NOB
Koroška Bela

Zgodilo se je v nedeljo

Nedelja je najlepši dan v tednu, saj smo takrat doma. Ko nam navadno pridejo na obisk stric, teta in sestrična iz Ljubljane. S sestrično Polono se igrava razne igre.

To nedeljo popoldne se je zgodilo nekaj nevsakdanjega. S Polono sva se odločili, da se bova šli sankat. Čeprav snega ni bilo veliko, nama je po zaledenem bregu dobro šlo. Bili sva zelo navdušeni, toda navdušenosti je bilo kmalu konec.

Stari ata je odvezal psa Nera. Nero je od veselja tekal za nama. Pri sosedu so imeli odprt kokošnjak s kokošmi. Naš pes še nikoli ni videl kokoši, zato se je začudil in stekel za njimi. Prav gotovo so se mu zdele zelo smešne. Kokoši so zbegane begale sem in tja, potem pa so se pogvale v beg in močno kokodakale. S Polono sva klicali Nera tako zelo, da sva skoraj izgubili glas, pa naju ni hotel ubogati.

Stekla sem domov in povedala teti. Že sva bili zunaj, ko sva zagledali Nera, ki je v gobcu držal kokoš. Teta ga je zelo okarala in ga privezala. Tudi stari ata se je zelo jezil. Kokoš je z ranjenimi hrbtom ležala na tleh. Še je živela, le premakniti se ni mogla. Meni se je zelo smilila. Prišel je sosed in rekel, naj kokoš kar obdržimo in kasneje prinesemo drugo. Zato smo jo odnesli nekemu kmetu, ki ji je odsekal glavo, kmetica pa ji je oskubila perje.

Zdaj imamo meso, sosedom pa bomo prinesli novo kokoš. Nero mora biti za kazen vsak dan privezan.

Manuela Knaflič, 5. b r.
OŠ Josipa Plemlja
Bled

NAGRADNA UGANKA

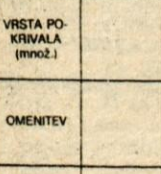
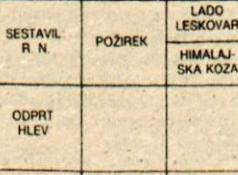
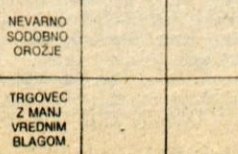
Pravi odgovor na zadnjo nagradno uganko je: Železniki. Po velikem številu vaših dopisnic sklepamo, da kraj dobro poznate in da vas ni premotil niti skromen opis zanj iz Valvasorjevih časov. Žreb je odločil, da prejme Aerove akvarelne baryce Andrej Šolar iz Zgornjih Dupelj 55, 64203 Duplje. Čestitamo.

Danes bomo govorili o čolnih. V različnih delih sveta so ljudje oblikovali različne vrste čolnov. Že naš davni prednik, ki je poznal le preprosto orodje, je znal izdelovati čolne. Z ognjem je izdobil drevesno debljo, da ga je nosilo po vodi. Ko si je človek izboljšal orodje, je lahko izpopolnil tudi čoln. Na sliki je osem vrst čolnov, med temi nekatere še danes uporabljajo; ponekod so ljudem še vedno edino dostopno prevozno sredstvo, vir zaslužka ali pa jih ohranjajo za turistične in športne namene.

Sprašujemo za imena čolnov. Nič hudega, če katerega ne poznate. Kolikor jih veste, jih po vrsti zapišite na dopisnico. Prednost pri žrebanju bo imel tisti reševalec, ki bo uganil čim več imen čolnov. Odgovore pošljite do 15. januarja na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 — nagradna uganka.

			CENOVNO IZRAZEN POTROSEK DELOVNIH SREDSTEV. MATERIA- LOV IN DE- LOVNE SILE	PLANOTA V BPH NAD LIVANJSK POLJEM	MESO KRA- VJEGA MLADIČA	RISTO SAVIN	PESNIK ŽUPANČIČ	VINSKA PENNA ALI POLIVKA SODO	COLLEGE ZAH. OD LONDONA	CIKLAMA	
			NAKLEP NAKANA	PAPEŠKA DRŽAVICA STROKOVEN OPIS ZEM- LJIŠČA							
			MAJHEN KOŠ		ISAAC NEWTON	NAOKNICA VETRINICA					
VRSTA PO- KRIVALA (množ.)				PRIRODA. NATURA							
OMENITEV				BARJI							
NOŠAČ V HIMALAJ- SKEM POGORJU					KRILO ZGRADBE						
DRŽ BLAGAJNA				ŠTUDENT RUDARSTVA	SLIKAR BOGDAN MEŠKO						
STARORIM ZAROTNIK				OKRAS. VOD- NA PIRCA	STOLP PRI DŽAMII						
			SLOV. ŽENSKA REVLIJA			CELOTEN POSNETEK (PRI SNEM. FILMA) -					
			ANTIČNO RAČUNALO			SINTEZ. VLAKNO IN TKANINA IZ TEH VLAKEN					
			TRENJE		SPANJE	MAJ. DES- NI PRITOK REKE PAD					
			KOCINA		BOKSAR NORTON	IGLAVEC					
SESTAVIL R. N.	POŽIREK	LADO LEŠKOVAR		OZEMLJE							
		HIMALAJ- SKA KOŽA		OČE							
ODPRT HLEV					ČISTA TEŽA				ORGAN VIDA		
					ARGON				STONE PAVČEK		
NEVARNO SODOBNO OROŽJE					SKOP- LIENEC						
TRGOVEC Z MANJ VREDNIM BLAGOM					ANTON LAJOVIČ				STOTI DEL DINARIJA		

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 30. 12.

17.05 Poročila - 17.10 Domači ansambli: Ansambel Lojzeta Slaka - 17.45 Modro poletje, španska mladinska nanizanka - 18.25 Obzornik ljubljanskega območja - 18.40 Zdaj, ko leto se obrača - 21.20 Ne prezrite - 21.35 TV kviz - 22.40 Zrcalo tedna - 23.00 TV dnevnik II

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Zgodbe iz Neprčave - 18.15 Svet računalnikov - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 In... kam gre glasba - 20.45 Zagrebška panorama - 21.00 Mimogrede povedano, dokumentarna oddaja - 21.50 Nočni kino: Pravkar je prišla, sovjetski film

TV Zagreb I. program:

9.00 Zimski spored za dijake - 10.00 Poročila (do 10.05) - 17.30 Videostrani - 17.40 Poročila - 17.45 Zgodbe iz Neprčave - 18.15 Svet računalnikov - 18.45 TV koledar - 18.55 Kronika občine Reka - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zlata doba komedije, ameriški film - 21.20 Glasba iz ateljeja, zabavno glasbeno oddaja - 22.10 TV dnevnik - 22.25 V petek ob 22 - 23.55 Poročila

SOBOTA, 31. 12.

8.00 Poročila - 8.05 ZBIS-L. Suhodolčan: Piko Dinozaver - 8.15 Ciciban, dober dan: Zralce - 8.30 Pedenj-

žep - 9.00 Mi smo smešna družina, otroška nanizanka TV Novi Sad - 9.30 I. Otrini: Pesem giba - Ballets Russes - 9.55 Človek in zemlja: Živi izstrelek, španska dok. serija - 10.00 Pred izbiro poklica: Poklici v stekalstvu - 10.40 Slovenski muzeji in galerije: Muzej in galerija Kamnik - 11.15 Poročila - 12.25 Otroški silvestrski spored, vseh TV studiov - 20.00 Od Triglava do Geveglje, glasbena oddaja vseh TV studiov - 21.00 Moped show, kabaret - 21.30 Očaranje, glasbena oddaja - 22.35 Ho-ruk v novo leto, zabavno glasbena oddaja - 00.05 V novo leto z Avseniki - 00.35 Thommy s pop show, 1. del zabavno glasbene oddaje zahodnonemške televizije - 01.35 Pozejdonova pustolovščina, ameriški film

Oddajniki II. mreže:

14.30 Test - 14.45 Bobby Fisher vam predstavlja znane šahiste - 15.55 Plamen in puščica, ameriški film - 17.20 Retrospektiva režiserja M. Maričica - M. Bego- vič: Brez tretjega - 18.25 Huzarji, 1. del TV nadaljevanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Pevci na koncu bolnišnice, češkoslovaški musical - 20.40 Novoletna kolednica - 21.10 Sedem mladih, zabavno glasbena oddaja TV Beograd - 21.30 Kitajska četrt, ameriški film - 23.35 Novoletna šminka - 00.45 Glasba, glasba, vklju-

čitev v oddajo - 01.40 Igrani film (do 03.10)

TV Zagreb I. program:

9.00 Zimski spored za dijake - 10.00 Poročila (do 10.05) - 12.00 Sedem TV dni - 12.25 Otroški silvestrski spored vseh TV studiov - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Novi Fosili - 20.10 Dudek muzikaš, glasbeno humoristična oddaja - 20.35 Disko miss, glasbena oddaja - 21.25 Novoletna kuhinja, humoristična oddaja - 21.50 Skupina 777, glasbena oddaja - 21.55 »Moreplov«, zabavno humoristična oddaja - 22.40 Srebrna krila, glasbena oddaja - 22.50 Še 70 minut... - 24.00 Novoletna čestitka - 00.01 Zapojmo skupaj - 00.30 Glasba, glasba... - 01.40 Igrani film

NEDELJA, 1. 1.

8.00 Poročila - 8.05 Živ žav, otroška matineja - 9.05 Modro poletje, španska mladinska nanizanka - ponovitev - 9.45 Učna leta izumitelja polža, slovenski film - 11.15 Fantje s Hill Streeta, ameriška nanizanka - 12.05 Poročila - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos - 13.30/35 Garmisch: Svetovni pokal v smučarskih skokih - 90 m, prenos - 15.30/40 Mopetki in mojstri, angleški dokumentarni film - 16.25/35 Očaranje, glasbena oddaja - 17.25/35 Iz novoletnega sporeda TV Zagreb - 17.45 Poročila -

17.50 Srečno novo leto, madžarski film - 20.00 G. Mihič: Šoferja, nadaljevanje - 20.55 Thommy's pop show, 2. del zabavno glasbene oddaje zahodnonemške TV - 21.50 Pozejdonova pustolovščina, ameriški film - 23.50 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

9.05 Test - 9.20 P. J., ameriški film - 11.00 Lepe želje za leto 84, otroški spored (do 12.00) - 12.20 Deveto srce, češkoslovaški film - 12.50 Iz novoletnega sporeda TV Novi Sad - 15.50 Iz novoletnega sporeda TV Sarajevo - 18.50 Leteči huzarji, 2. del sovjetske nadaljevanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Edith Piaf, glasbena oddaja - 21.30 Lev v srcu, jugoslovanski film - 23.00 »Pri pridni Kati«, dokumentarna oddaja - 23.30 Rock parada - 00.00 Poročila (do 00.05)

TV Zagreb I. program:

9.20 P. J., ameriški film - 11.00 Lepe želje za leto 84, otroški spored - 12.00 Poročila - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert - 13.30 Garmisch: smučarski skoki, prenos - 15.30 Risanke - 16.00 Karneval, sovjetski film - 18.15 Svet v letu 83 - 19.30 TV dnevnik - 20.00 G. Mihič: Šoferja, TV nadaljevanke - 21.00 Od Triglava do Geveglje - 21.30 Kondorjev let, izobraževalna oddaja - 22.25 »Moreplov«, zabavno humoristična oddaja - 23.05 Zabava vas Miroslav Ilić - 23.35 Poročila

PONEDELJEK, 2. 1.

8.15 Poročila - 8.20 Živ žav, otroška matineja - 9.10 Mi smo smešna družina, otroška serija TV Novi Sad - 9.40 J. Kislinger: Izlet, mladinska predstava SNG Maribor - 10.35 Plemeniti Tom, angleško-poljski risani film - 12.00 Iz silvestrskih sporedov: 12.00 Ho-ruk v novo leto - 13.25 Novoletna kolednica - 13.55 Folk parada, glasbena oddaja TV Beograd - 14.35 Rock ansambli, oddaja TV Sarajevo - 14.50 XXI. olimpijske igre - Montreal, kanadski dok. film - 16.45 Poročila - 16.50 Delo za določen čas, jugoslovanski film - 18.15 Sport v letu 1983 - 20.00 J. B. Mo-

lière: Namišljeni bolnik, predstava Mestnega gledališča Ljubljana - 21.55 Glasbeni vrtljak - Edith Piaf - 23.35 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

9.05 Test - 9.20 Poročila - 9.30 Skrivnostni zaščitnik, ameriški film - 11.00 Superbajka, otroška oddaja - 11.50 Risanke (samo za LJ 2) - 11.55 Plemeniti Tom, angleško-poljski film - 13.15 Iz novoletnega sporeda TV Skopje - 15.15 Iz novoletnega sporeda TV Zagreb, 18.15 Rock pop - 18.50 Leteči huzarji, 3. del sovjetske nadaljevanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Orwelovo 1984 - 22.00 Banović Strahinja, jugoslovanski film - 23.30 West side story z Bernsteinom - 00.00 Poročila

TV Zagreb I. program:

9.20 Poročila - 9.30 Skrivnostni zaščitnik, ameriški film - 11.00 Superbajka, otroška oddaja - 11.50 Koncert iz skupščine - 13.00 Staro in novo - 13.35 Novi Fosili, Srebrna krila, 777 - 14.00 Tom, Dick in Harriet, angleška nanizanka - 15.00 I. Zajc: Gospe in huzarji, opereta - 16.30 Prijatelj Joey, ameriški film - 18.15 Sport v letu 83 - 19.30 TV dnevnik - 20.00 S. Kolar-T. Kljaković: Človek besed, drama - 21.00 Pevci na koncu bolnišnice, češkoslovaški musical - 21.40 Kondorjev let, izobraževalna oddaja - 2. del - 22.35 Folk parada - 23.50 Simfonieta - 00.15 Poročila

TOREK, 3. 1.

8.40 Poročila - 8.45 Pedenj-pedova urica - 9.45 S. Simčič: O ptički, ki je ukradla zlato jabolko, predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana - 10.30 Mali veliki hokejist, češkoslovaški film - 11.55 Iz silvestrskih sporedov: 11.55 Moped show - 12.20 Superhit leta, zabavno glasbena oddaja TV Beograd - 13.50 TV izbira športnika leta - 14.50 Vrag za petami, kanadski film - 16.30 Evrorock, zabavno glasbena oddaja - 17.00 Čas, ki živi: Partizansko Novo leto - 17.30 Grenka žetev, ameriški film - 20.00 V. Moberg: Raskenovi, švedska nadaljevanke - 21.00 Thommy's pop show: 3. del zaba-

vno glasbene oddaje zahodnonemške TV - 22.00 Poročila

Oddajniki II TV mreže:

9.05 Test - 9.20 Poročila - 9.35 Zaljubljeni bolničar, ameriški film - 11.00 Olimpijska bajka - 12.00 Starogradske pesmi - 12.50 Lepa Jelena, opera - 14.40 Muppet show - 15.35 Ta nori nori svet, ameriški film - 18.00 Rezerviran čas - 18.50 Lete huzarji, 4. del sovjetske nadaljevanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Safelit YU, dokumentarna oddaja - 21.15 »Kooperitits«, musical - 22.20 A. Rubinstein igra Camilla Saint Saensa - 22.50 Poročila (do 22.55)

TV Zagreb I. program:

9.25 Poročila - 9.35 Zaljubljeni bolničar, ameriški film - 11.00 Olimpijska bajka - 12.00 Starogradske pesmi - 12.50 Lepa Jelena, opera - 14.40 Muppet show - 15.35 Ta nori nori svet, ameriški film - 18.15 Mladi v letu 1983 - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kitajska četrt, ameriški film - 22.00 Kondorjev let, dokumentarna oddaja - 22.55 Uvoz-izvoz, komedija - 23.25 Poročila

SREDA, 4. 1.

18.00 Poročila - 18.05 Ciciban, dober dan: Čarobna košara - 18.25 Pomurski obzornik - 18.40 Samostan pivara, reportaža TV Titograd - 20.00 Film tedna: Ko pridejo kobilice, ameriški film - 22.15 TV dnevnik II

Oddajniki II TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Beli kamen, švedska nadaljevanke - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Prijatelji glasbe - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Francoski kviz: Baskija - 21.05 Zagrebška panorama - 21.20 Iz koncertnih dvoran: S. Šulek: Koncert za orgle in orkester, M. Lipo-

všek: Pozabljene pesmi za mezzosopran in orkester

TV Zagreb I. program:

9.00 Zimski spored za dijake - 10.00 Poročila (do 10.05) - 17.30 Videostrani - 17.40 Poročila - 17.45 Beli kamen - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Karlovac - 18.45 Prijatelji glasbe - 19.30 TV dnevnik - 20.00 »PLavi Max«, angleški film - 21.30 TV dnevnik

ČETRTEK, 5. 1.

17.40 Poročila - 17.45 P. Zidar: Utonilo je sonce - K. Kavičji Mihec, otroška nadaljevanke - 18.25 Posavski obzornik - 18.40 Obramba in samozaščita - 19.10 Risanke - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 20.00 Tednik - 21.00 Diamanti na nebu, angleška nanizanka - 21.50 TV dnevnik II

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Zgodbe iz Neprčave, otroška serija - 18.15 Znanost: Več kot prihodnost - 18.45 Francoski šanson s Catherine Sauvage, zabavno glasbena oddaja TV Ljubljana - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Umetniški večer: Koncert Zagrebških solistov ob 30-letnici umetniškega delovanja - prenos - 22.15 Zagrebška panorama

TV Zagreb I. program

9.00 Zimski šolski program - 10.00 Poročila - 17.30 Videostrani - 17.40 Poročila - 17.45 Zgodbe iz Neprčave - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Split - 18.45 Francoski šanson s Catherine Sauvage, oddaja TV Ljubljana - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Panorama, politični magazin - 21.05 Olimpijada skozi čas - kviz - 22.05 TV dnevnik

V soboto, 31. 12. bodo vse enote ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske poslovale od 7. do 11. ure.

Občane obveščamo, da je treba od 1. januarja 1984 vse naloge za gotovinsko in brezgotovinsko poslovanje zaokrožiti na petdeset par, oziroma na dinar

SREČNO
NOVO
LETO
1984

ljubljska banka
Temeljna banka Gorenjske

NOVO V KINU

Simpatično komedijo **Tudi bankirji imajo dušo** je odkupil že ves svet in je prava poslastica za vse, ki imajo radi dobro zabavo in smeh. Gre za spremljanje reakcij moža srednjih let: kako se obnaša, ko se znajde v družbi lepe in izzivalne ženske, daleč stran od doma, žene in otrok. Napetost naraste, ko odkrijemo, da so mu ženske »podtaknili« kolegi iz banke, ki so mu na ta način želeli pripraviti čim več prijetnih uric v Benetkah, kjer je na zadnjem službenem potovanju pred odhodom v pokoj. Film je francoski; posnel ga je režiser Michael Lang, v glavnih vlogah pa so zaigrali Claudia Cardinale, Clio Goldsmith, Pierre Mondy.

KINO

KRANJ CENTER

30. in 31. decembra amer. barv. akcij. film JUŽNJAŠKA TEHA ob 16., 18. in 20. uri

1. januarja amer. barv. risanka TOM IN JERRY - OSKARJEVCA (Risanke poklanjamo otrokom za dedka Mraza. Vstop prost), amer. barv. akcij. film JUŽNJAŠKA UTEHA ob 15., 17. in 19. uri, premiera angl. barv. filma LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 21. uri

2. januarja angl. barv. erot. film LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 15., 17. in 19. uri, premiera ital. barv. filma NEPREMAGLJIVI GLADIATOR ob 21. uri

3. januarja angl. barv. erot. film LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 15., 17. in 19. uri, premiera avstral. barv. filma GALIPOJE ob 21. uri

4. januarja angl. barv. erot. film LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 16., 18. in 20. uri

5. januarja franc. barv. erot. film NOČNE IGRE ob 16., 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

30. decembra amer. barv. film TA AMERIKA I. del ob 16., 18. in 20. uri

31. decembra nem. barv. komedija HOTEL DRAKULA ob 16., 18. in 20. uri

1. januarja hongk. barv. film NAJVEČJE MASČEVANJE BRUCE LEEJA ob 14. uri, amer. barv. film TA AMERIKA II. del ob 16. in 18. uri, premiera franc. barv. komedije TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 20. uri

2. januarja nem. barv. komedija HOTEL DRAKULA ob 14. in 18. uri, franc. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 16. in 20. uri

3. januarja amer. barv. akcij. film STIRJE ASI ob 14. in 20. uri, franc. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 16. in 18. uri

4. januarja jugosl. barv. film DIREKTEN PRENOS ob 16., 18. in 20. uri

5. januarja angl. barv. akcij. film ŽIVA TARČA ob 16., 18. in 20. uri

TRŽIČ

31. decembra amer. barv. akcij. film STIRJE ASI ob 16. in 18. uri

1. januarja amer. barv. film TOM IN JERRY - OSKARJEVCA ob 15. uri, franc. barv. erot. film ZGODBA O DEKLETU - O ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. filma LOV DO SMRTI ob 21. uri

2. januarja premiera jugosl. barv. filma DIREKTEN PRENOS ob 15. uri, nem. barv. erot. film ZGODNJA ZRELOST ob 17. in 19. uri, premiera avstral. vojnega filma GALIPOJE ob 21. uri

3. januarja hongk. barv. film ČUDEŽN MOJSTER KUNG FUA ob 15. uri, nem. barv. erot. film ZGODNJA ZRELOST ob 17. in 19. uri

4. januarja nem. barv. komedija HOTEL DRAKULA ob 17. in 19. uri

5. januarja franc. barv. film TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 17. in 19. uri

DUPLICA

1. januarja amer. barv. film XANADU ob 15. uri, ital. barv. zgod. spektakel NEPREMAGLJIVI GLADIATOR ob 17. in 19. uri

4. januarja franc. barv. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 20. uri

5. januarja angl. barv. erot. film LJUBIMEC LADY CHATERLAY ob 20. uri

JESENICE RADIO

30. decembra nem. barv. erot. film ZGODNJA ZRELOST ob 17. in 19. uri, premiera franc. barv. komedije TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 21. uri

31. decembra slov. barv. mlad. film SREČNO KEKEC ob 15. uri, nem. barv. erot. film ZGODNJA ZRELOST ob 17. uri

1. in 2. januarja angl. barv. komedija SUPER MOŠKI ob 17. in 19. uri

3. in 4. januarja ital. barv. film NEPREMAGLJIVI GLADIATOR ob 17. in 19. uri

JESENICE PLAVŽ

30. decembra amer. barv. film TA AMERIKA I. del ob 18. in 20. uri

31. decembra angl. barv. akcij. film ŽIVA TARČA ob 16. in 18. uri

1. januarja slov. barv. film SREČNO KEKEC ob 10. uri, jugosl. barv. film DIREKTEN PRENOS ob 16. uri, nem. barv. erot. film ZGODNJA ZRELOST ob 18. in 20. uri

2. januarja hongk. barv. film NAJVEČJE MASČEVANJE BRUCE LEEJA ob 18. in 20. uri

3. januarja angl. barv. komedija SUPER MOŠKI ob 18. in 20. uri

5. januarja franc. barv. komedija KLETKA NOROSTI ob 18. in 20. uri

KRANJSKA GORA

30. decembra amer. barv. risani film TOM IN JERRY - OSKARJEVCA ob 17. uri

3. januarja amer. barv. film MOČ RAZDEJANJA ob 19. uri

5. januarja amer. barv. film LOV DO SMRTI ob 19. uri

DOVJE

1. januarja slov. barv. film SREČNO KEKEC ob 16. uri, amer. barv. film MOČ RAZDEJANJA ob 19. uri

5. januarja nem. barv. erot. film ZGODNJA ZRELOST ob 19. uri

POLJANE

30. decembra amer. drama COCO CHANEL ob 19. uri

1. januarja amer. akcij. film COPA-BLANCO ob 15. uri

3. januarja franc. komedija VELIKA AVANTURA ob 19. uri

ŠKOFJA LOKA SORA

30. decembra amer. risani film HEAVY METAL ob 18. in 20. uri

POSTANITE TUDI VI NAROČNIK
NAJBOLJ BRANEGA ČASOPISA NA
GORENJSKEM!

31. decembra in 1. januarja amer. west. film ZAKRINKANI JEZDEC ob 18. in 20. uri

3. in 4. januarja franc. erot. film NATHALIE ob 18. in 20. uri

5. januarja franc. komedija VELIKA AVANTURA ob 20. uri

ŽELEZNICI OBZORJE

30. decembra amer. west. film ZAKRINKANI JEZDEC ob 20. uri

31. decembra amer. risani film HEAVY METAL ob 18. uri

1. januarja slov. otroški SESTAVLJENI PROGRAM KRATKIH FILMOV ob 18. uri, amer. drama COCO CHANEL ob 20. uri

4. januarja amer. akcij. film CAPO-BLANCO ob 20. uri

RADOVLJICA

30. decembra amer. barv. film PLEMENITI TOM ob 18. uri, amer. barv. film NA ZAHODU NIČ NOVEGA ob 20. uri

31. decembra ital. barv. film BANANA JOE ob 18. uri, danski barv. filj ROJSTVO ob 20. uri

1. januarja ital. barv. film BANANA JOE ob 16. uri, amer. barv. film NA ZAHODU NIČ NOVEGA ob 18. uri, amer. barv. film BEŽI ANGEL BEŽI ob 20. uri

2. januarja danski barv. film ROJSTVO ob 18. uri, amer. barv. film SVET SEKSA ob 20. uri

3. januarja amer. barv. film BEŽI ANGEL BEŽI ob 18. uri, ital. barv. film BANANA JOE ob 20. uri

4. januarja amer. barv. film SVET SEKSA ob 20. uri

5. januarja amer. barv. film V VRTINCUL ob 19. uri

BLEJ

30. decembra amer. barv. film NINOČKA ob 20. uri

31. decembra franc. barv. film INSPEKTOR NERODA ob 18. uri, grški barv. film EMANUELA KRALJICA SADOSA ob 20. uri

1. januarja franc. barv. film INSPEKTOR NERODA ob 16. uri, grški barv. film EMANUELA KRALJICA SADOSA ob 18. uri, danski barv. film ROJSTVO ob 20. uri

2. januarja ital. barv. film BANANA JOE ob 18. uri, amer. barv. film NA ZAHODU NIČ NOVEGA ob 20. uri

3. januarja amer. barv. film NA ZAHODU NIČ NOVEGA ob 18. in 20. uri

4. januarja franc. barv. film VSI GREDO NA SMUČANJE ob 18. uri, ital. barv. film BANANA JOE ob 20. uri

5. januarja amer. barv. film VSI GREDO NA SMUČANJE ob 18. uri, amer. barv. film NA ZAHODU NIČ NOVEGA ob 20. uri

Srce ne prenaša nezdravega življenja

Srčnemu in pljučnemu bolniku je treba s primerno izbrano rehabilitacijo pomagati do izboljšanja zdravstvenega stanja — Izvrstna medicinska oprema in usposobljen kader na oddelku za kardiopulmonarno rehabilitacijo golniškega instituta

Golnik — Na oddelku za kardiopulmonarno rehabilitacijo golniškega instituta za pljučne bolezni in tuberkulozo, odprt je bil pred dobrima dvema letoma, bolnikom ne dovolijo preveč počitka, še najmanj pa kakšnega poležavanja v bolniški sobi. Sicer pa na tem oddelku iz desetih posteljami tudi ne sprejemajo srčnih bolnikov, pač pa le okrevance po srčnem infarktu in srčnih operacijah. Oddelke sprejema pretežno težje primere tako z Gorenjske kot tudi iz ostalih delov Slovenije, medtem ko rehabilitacija za lažje primere takšnih bolniških poteka tudi v zdravilišču Radenci, možna pa je seveda tudi ambulantna rehabilitacija.

In kaj se zgodi z bolnikom, ki takoj po odpustu iz bolnišnice zakorači med svetle z optimistično rumeno in oranžno barvo opleskane hodnike golniškega oddelka za rehabilitacijo? O tem smo se pogovarjali z vodjo oddelka prof. dr. Marjanom Jeršcem.

»Za bolnika po srčnem infarktu na primer je najvažnejše, da se njegova rehabilitacija začne že v bolnišnici, nadaljuje pa se z vodenjo rehabilitacije na takšnem oddelku, kot je naš. Za vsakega bolnika posebej izberemo program, ki se sproti kontrolira, saj je le varna rehabilitacija tudi smiselna. Bolnika zato kontroliramo z vsakodnevnimi zdravniškimi pregledi, kar sicer drugje ni običajno, razen tega pa pri telesni vadbi vselej kontroliramo delovanje srca s teletmetrijo. Na monitorju spremljamo bolnika tako pri vadbi v telovadnici, lahko pa tudi izven nje, v parku na trim stezi — vendar pa le poleti.«

Oddelke je torej dobro tehnično opremljen?

»Poleg teletmetrije imamo tudi vse druge potrebne aparate. Kader smo nam usposobili, prirejamo pa tudi seminarje za zdravstvene delavce iz vse republike.«

Telesna vadba najbrž ni edini način rehabilitacije na oddelku?

»Ne, je pa sestavni del, saj sem sodeloval v duševni in socialni rehabilitaciji. Bolnik mora namreč, če vzamemo za primer spet srčni infarkt, kar precej spremeniti svoje življenje, tako glede prehrane, telesne aktivnosti in včasih tudi zaposlitev, če se seveda hoče izogniti kvarnim vplivom na srce. Rehabilitacija je pogoj, da se povrne k zdravemu načinu življenja. Zato pa potrebujemo zdravstveno vzgojo, ki jo nudimo že na oddelku, nauči se sprostite in v ta namen smo pripravili tudi kaseto. Vse to se menjava s telesnimi in dihalnimi vajami ter ergociklometričnim treningom na 'biciklu' v telovadnici. Vse pa stalno spremljamo s testiranjem.«

Po treh tednih rehabilitacije gre bolnik domov. Kaj pa potem?

»Na našem oddelku vsak dobi tudi svojo oceno delovne sposobnosti. Če ugotovimo, da je sposoben za delo, se lahko znova zaposli, celo priporočljivo je, ne pa da po srčnem infarktu ljudje ostanejo v bolniškem staležu tudi po eno leto. Če pa ni sposoben, za delo, pa mu najkasneje v treh mesecih po rehabilitaciji določimo nadaljnji način zdravljenja.«

Kaj se zgodi z bolnikom, ki je uspešno prebolel srčni infarkt in bil na rehabilitaciji?

»Zanj se rehabilitacija nikoli ne konča. Zdravo bi moral živeti naprej, skrbeti za telesno aktivnost, se odpovedati kajenju ipd. Vendar pa opazimo, da bolniki, potem ko ugotovijo, da nimajo več bolečin, pozabijo, da so še vedno bolniki. Tako srce kot pljuča pa sta organa, ki se potem, kadar sta enkrat resno prizadeta, ne obnavljata tako kot na primer jetra — zato je treba s preventivnimi ukrepi stalno preprečevati ponovitev bolezni.«

Golnik — Sestavni del rehabilitacije je tudi vsakodnevni trening na kolesu v telovadnici, seveda natančno odmerjen za vsakega posameznika, počutje pa med vadbo opazujejo na monitorju.

Prof. dr. Jerše: »Pri nas je srčnih infarktov vse več.«

Ali je takšna miselnost — nič me ne boli, torej nisem več bolnik — posledica naše zdravstvene vzgoje?

»Morda je tako. Opažamo, da bi bilo treba posvetiti več pozornosti tudi pljučnim bolnikom, zato bomo kot zdaj za srčne tudi zanje pripravili na oddelku program zdravstvene vzgoje.«

V kratkem bo izšla vaša knjiga o rehabilitaciji srčnih bolnikov, ali je namenjena zgolj strokovnjakom?

»Sploh ne. O rehabilitaciji sicer zdravniki med šolanjem bolj malo vedo, zato so tudi seminarji, ki jih naš oddelkek prireja, tako množično obiskani. Ker pa je tema zanimiva tudi za vse druge, sem se potrudil in knjigo napisal v vsem razumljivem poljudnem jeziku.«

Ali pri nas narašča število srčnih bolnikov in bolnikov s srčnim infarktom? Množična rekreacija, kot je pri nas razvita, bi morala tudi takšne bolezni zmanjševati?

»Bojim se, da še ni tako. V nekatere države se sicer že poznajo učinki bolj zdravega načina življenja z veliko telesne aktivnosti, pri nas še ne, srčni infarkti še vedno naraščajo. Samo z Gorenjske pride na leto v naš oddelkek na rehabilitacijo okoli 150 bolnikov s srčnim infarktom, celotno število pa je vsekakor večje.«

Kateri so glavni vzroki za tolikšno podvrženost srčnemu infarktu?

»Bolezen ne izbira kaj dosti starosti, najpogostejši so infarkti po 50. letu za moške, za ženske pa po 60. letu. Najnevarnejše so posledice povišanega krvnega pritiska, takoj zatem pa kajenje, prekomeren holesterol, duševne napetosti, potem pa še debelost, neaktivnost itd.«

Ali bi potem še lahko rekli, če so Gorenjci kaj bolj podvrženi srčnim boleznim ali srčnemu infarktu kot drugje po Sloveniji?

»Takšne podatke šele zbiramo. Dve leti že anketiramo vse bolnike, ki pridejo na naš oddelkek za rehabilitacijo. Drugo leto bomo imeli več podatkov, naredili bomo epidemiološko karto, ki bo pokazala, kje je največ takšnih obolenj in tudi vzroke bomo upoštevali. Le tako bo mogoče tudi naravnati zdravstveno vzgojo prebivalstva ter vplivati za zmanjševanje srčnih obolenj te vrste. Nič manj pozornosti pa ne zahtevajo tudi pljučna obolenja — predvsem kronično vnetje sapnic, česar je zaradi naraščajočega kajenja in onesnaženega zraka vse več.« L. Mencinger

»Zlati kuhar« za Lenčka

Zdaj šele vem, zakaj se mu je oni dan tako mudilo v Ljubljano. Zvečer smo ga potem videli na televiziji v Trefaltovih Srečanjih, kako pripravlja »zavito potico«. O, da dela in pripravi takale predstava, ko ti vsa Slovenija in še kdo gleda pod prste, kako boš skuhal jed po starodavnem receptu iz Vodnikovih kuharskih bukev. Lahko je savski folklor ali Maroltovcem. Godci zaigrajo poskočne viže, oni pa zaplešejo. Kuhar pa naj pripravlja ogenj, posodje, prinese s seboj ves pribor, vse priprave. In takle kuhar iz boljšega hotela, kot so blejske Toplice, vseh teh reči ne potrebuje malo. Bognedaj, da kaj pozabi. Najhuje je improvizirati. Ampak, bilo je vse v redu.

No, mi smo Lenčka te dni iskali zaradi nečesa drugega. Janez Lenček, glavni kuhar blejskega hotela Toplice je namreč pred kratkim dobil eno velikih mednarodnih priznanj: nagrado »Coco de l'Oro International«, po naše »Zlatega kuharja«. To visoko nagrado vsako leto podeljuje turistična zveza za gastronomijo Italije skupaj z bralci časopisa »Ecco«. Ko so italijanski gostje na potovanjih, zbirajo v restavracijah z dobrimi kuhinjami svoje gastronomske vtise, in potem predlagajo, katere restavracije bi prišle v poštev za ocenitev oziroma za tekmovalce. Organizatorji tudi povprašajo v restavraciji, hotelu, če so pripravljeni tekmovalci in se pomeriti tudi v finalu.

V žiriji, ki ocenjuje jedila, so ljudje različnih poklicev: po dva hotelirja, dva gastronomi, gledališki igralec, psiholog, umetnik itd. Z vseh strani ocenjujejo: pripravo jedi, dekoriranje, kako je jed predstavljena, ponudena. »Zlatega kuharja« osvoji samo ena restavracija v določeni državi. Vrsto let že v Italiji podeljujejo to nagrado, leta 1969 so jo pa razširili preko svojih meja. Letos je sodelovalo dvanajst držav. Iz Jugoslavije je bila tokrat predstavljena Slovenija, medtem ko se je za to nagrado Hrvaška potegovala že dvakrat, Črna gora in Srbija pa po enkrat. Slovenija je letos prvič tekmovala. Poleg hotela Toplice so pod ta gastronomski drobniogled prišli še grad Otočec, gostilna Šterk iz Mosta na Soči, ljubljanski Vitez in restavracija Erazem iz Postojne. Zlatega kuharja sta dobila hotel Toplice in restavracija Erazem. Prvič se je zgodilo, da je Jugoslavija dobila kar dva »zlate kuharja« hkrati. Le za pol točke je bilo razlike med njima.

»Coco de l'Oro International« podeljuje vsako leto v Milanu. Nagrada izgleda kot plaketa — zlati kuhar na porcelanju. Komisija je obiskala vsako restavracijo posebej. Le italijanski kuharji so svoje kuharske mojstrovine predstavili komisiji v Milanu. Kot pove mojster Lenček, so letos v tem tekmovalstvu prvič sodelovali tudi Mehikanci. Stari tekmovalci pa so kuharji Švice, Zahodne Nemčije, Italije, Španije, Portugalske in od drugod.

In kaj je skuhal mojster Janez Lenček, da je tako navdušil pisano komisijo za ocenjevanje jedi? Za predjed jim je postregel prekajeno postrv s smetanovim hrenom, za tem govejo juho na domač način z limoninimi, vrančnimi in zdrobovimi žličniki, srnin medaljon oziroma filet na poključki način, svinjsko stegno po blejsko, bohinjske ajdove krapke, grajski krompirček, sestavljeno solato, pikantne sire, sladoledno Charlotta z vročo višnjeno omako, za konec pa jim je skuhal še bosansko kavo v džezvi, zraven pa jim je postregel ratluk.

Naša kuhinja ima torej še eno visoko mednarodno priznanje, hotel Toplice na Bledu pa še večji ugled v svetu. In katero priznanje Janezu Lenčku največ pomeni? Pravi, da je to zlati Oscar, ki ga je leta 1974 prejel iz Amerike od Inštituta za kulinariko. Skoraj nič manj pa niso vredne njegove olimpijske medalje. Ob vsakih olimpijskih igrah se na svoji, kuharski olimpiadi v Frankfurtu zbere kuharji z vsega sveta. Trikrat je Lenček sodeloval na tem tekmovalstvu in vsakič se je vrnil z zlato medaljo. Tudi prihodnje leto se ga bo udeležil in ni dvoma, da bo posebno vitrino hotela Toplice, kjer so shranjena tudi Lenčkova priznanja, krasila nova medalja.

Za novoletne praznike bo doma kajti dobro bo treba postreči številne goste, ki že prihajajo v Toplice na silvestrovanje, potem se bo pa pripravil za odhod v vroče kraje. Od 17. do 27. januarja namreč naša ambasada v Nairobiju v Keniji prireja festival slovenske oziroma goslovanske pesmi, plesa in kulinarike. V ekskluzivni restavraciji kazine hotela International bo Janez Lenček s svojimi kolegi pokazal kakšne dobrote premore naša kuhinja. Glas o našem gostoljubju, o prešerni pesmi in čudoviti folklori bo šel daleč po črni celini in seveda tudi kam drugam.

Ko bi bili na svetu le ambasadorji dobre kuhinje in dobre volje... In tako naprej, mojster Lenček in pristranske čestitke tudi od Gorenjcev!

D. Dolenc

Male vodne elektrarne v luči današnjega energetskega trenutka

Mali elektrarnar je kot vrtičkar

Morda se zdi komu smešno, da ob hudem pomanjkanju elektrike govorimo o malih vodnih elektrarnah. Pomanjkanja seveda ne bodo rešile v celoti, toda marsikatero dragoceno kilovatno uro elektrike lahko dajo, izkoristijo reke in potoke, kjer velikih elektrarn ni moč graditi. Male elektrarne so kot naši vrtovi. Vsega na gredicah seveda ne pridelamo, toda marsikaj le zraste in tako prihranimo marsikateri dinar za solato, peteršilj, korenček. Če takšna primerjava nas napoti k sklepu, da pri izgradnji malih vodnih elektrarn lahko računamo predvsem na zasebno pobudo. S tem pa je danes povezana vrsta problemov, saj niti status malega elektrarnarja ni jasen.

Že na prvi pogled lahko ugotovimo, da je gorata Gorenjska kot nalašč za gradnjo malih vodnih elektrarn. Hitri potoki in rečice so že nekdanj poganjale mlinke, žage, turbine. Danes jih lahko preštejemo na prste, povozil jih je sodobni čas. Jezovi, za katerimi se je obdržala vodna moč, so propadli.

Zgodovina elektrifikacije na Gorenjskem sega devetdeset let nazaj, k malim elektrarnam, ki so bile tedaj prav na Gorenjskem najštevilnejše. Spodbudile so razmah industrije. Tako je Majdičeva elektrarna v Kranju pred šestdesetimi leti privabila v Kranj tekstilni kapital.

Po vojni je elektrifikacija hitro napredovala, skrb zanjo je prevzela država, zrasle so velike elektrarne. Cenena nafta je sčasoma uspravila skrb za energijo in na gradnjo elektrarn so posebej v drugih republikah kar pozabili. Slovenijo je v sedemdesetih letih zdramilo hudo pomanjkanje elektrike in v njeno ceno so vključili tudi naložbeni dinar. Zato imamo danes v Sloveniji boljše oskrbo z elektriko kot drugod.

Zaradi splošne energetske krize se spet vse bolj oziramo k vsem mogočim virom. Energija ne bo nikoli več poceni, zato je dragocena vsaka kilovatna

ura, ki jo lahko dajo potoki in rečice. K temu prištevamo še koncept splošne ljudske obrambe in družbene samozagrade o izgradnji sto malih elektrarn po Sloveniji. Danes se tudi v slovenskem elektrogospodarstvu ne izogibajo več pogovoru o malih elektrarnah, izdelan imajo celo načini povezovanja malih vodnih elektrarn z javnim električnim omrežjem.

Gorenjska posebej primerna za male elektrarne

Gorenjska ima šest glavnih vodotokov s 50 pritoki. V to številko hudourniki niso zajeti. Gorenjske reke in potoki so gorskega značaja, saj strokovnjaki mednje štejejo vse vodotoke nad 400 metri nadmorske višine. Računati je torej treba na dokajšnja nihanja pretokov.

Kataster vodotokov za potrebe malih vodnih elektrarn še ni izdelan. Na slovenski ravni je njegova izdelava pred leti padla v vodo, kasneje so se naloge lotile občinske raziskovalne skupnosti. Narejena je študija za radovljiško občino, ki pravi, da bi potoki in rečice lahko gnale male elektrarne s 32,5 megavati skupne moči. Od tega bi 4,2 megavata moči dobili z obnovi starih objektov. Nekateri podatki, ki so znani za škofjeloško občino, govorijo, da imajo tam še več možnosti kot radovljiška. Za vso Gorenjsko lahko povemo le o ocenah, da bi vse male elektrarne lahko imele več kot 100 megavattov moči.

Na grobo ocenjujejo, da ima Gorenjska dvakrat več možnosti za gradnjo malih vodnih elektrarn kot preostala Slovenija.

Primeren vodotokov je torej dovolj in danes tečejo mimo neizkoriščeni. Vsekakor izdelava katastra ne bi smela biti izgovor za čakanje. Marsikje bi

lahko začeli z obnovo zapuščenih jezer, saj je bila izraba vodne moči tam že preverjena v praksi.

Razlikovati moramo industrijske in zasebne male elektrarne

Vseh malih vodnih elektrarn seveda ne moremo metati v isti koš. Vsekakor moramo pogniti ločnico med malce večjimi, ki bi jih gradile (tudi obnovile) tovarne in med resnično malimi vodnimi elektrarnami, pri katerih lahko računamo na zasebno pobudo. Pri zasebni gradnji lahko računamo na male elektrarne s 5, 10, 20 največ 30 kilovati moči.

Pri gradnji malih elektrarn z družbenimi sredstvi večjih težav ne more biti, saj imajo tovarne strokovno usposobljene ljudi. V tovarnah je treba le zbuditi interes, ki ga je doslej uspravala poceni elektrika.

Pri izgradnji zasebnih malih elektrarn pa je problemov cela kopica. Mnogi so povezani s tem, da imamo opravka s strokovno nepodkovanimi graditelji, ki pa bi gradnjo z lastnim delom krepko pocenili.

Dobrodošla bi bila torej brošura z vsemi napotki, kaj mora graditelj vedeti, ko želi elektriko dobiti z zaježitvijo potoka, ki teče blizu hiše. Ter seveda tudi, kaj vse mora vedeti o obratovanju elektrarne, o njeni morebitni priključitvi na javno električno omrežje.

Jasen ni niti status malega elektrarnarja

Bodočemu malemu elektrarnarju bi morali utreti hitro pot do pridobitve lokacijskega in gradbenega dovoljenja, mu pomagati in svetovati pri nakupu opreme. Sedaj se čisto zatakne pri gradbenem dovoljenju, ki je v republiški pristojnosti, tudi pri nekaterih soglasjih. Težav posebej ne bi smelo biti

tam, kjer gre za obnavljanje starih objektov, uporabili bi lahko le priključitve gradbenih del. Idejni projekti bi morali biti narejeni v podrobnosti, da bi bili uporabni tudi kot izvedbeni projekti, če odprtih vprašanj ne bi bilo in če bi v posameznih občinah imeli razumevanje za male vodne elektrarne.

Odpraviti bi morali bojazen, da bo kasneje mali elektrarnar pretirano obdavčen, saj je vendar naš skupni interes, da izkoristimo vse razpoložljive vodne zmogljivosti. Urediti bi morali tudi status malega elektrarnarja v primerih, ko se priključi na javno električno omrežje in »prodaja« odvečne kilovatne ure.

Malim elektrarnarjem bi vsekakor morali ponuditi ugodne kredite, saj tak gradnja ni poceni in v celoti je prav gotovo ne more postaviti nihče. Skratka, problemov in vprašanj je polno naraščajoče in čim prej bi jih morali razrešiti, saj zadržuje pri oskrbi z elektriko ne dovoljujejo odlašanja.

Oprema je tipizirana, vendar je ne izdelujejo serijsko

Gradnjo malih elektrarn bi pocenila serijsko izdelana oprema. Turbina je srce male elektrarne in pri nas so tipizirane, kar pa seveda še ne pomeni, da jih izdelujejo serijsko. Zanj ni tržnega zanimanja, zato turbine izdelujejo posamično. Za izdelavo turbin, generatorjev in potrebne elektro opreme je usposobljen Elektrokovinar v Laškem, ki daje šestmesečni izdelavni rok. Vendar večjega zanimanja ni, saj so v zadnjem času izmed dvesto ponudb uresničili le dve naročili.

Zgovoren dokaz torej, da je problemov pri zasebni gradnji malih vodnih elektrarn veliko.

M. Volčjak

ELAN — LETOŠNJI NAGRAJENEC AVNOJA

Športnim tovarnam se ne obetajo rožnati časi

Vsekakor se jim je v Elanu zdelo imenitno, ko so prejeli nagrado Avnoja. Posebej, ko so začele deževati čestitke od vsepovsod. Vendar se v Elanu zavedajo, da danes ni čas, ko bi počivali na lovorikah, saj se športnim tovarnam vsepovsod po svetu ne obetajo rožnati časi.

Nagrada Avnoja je bila za Elanove delavce skorajda presenečenje. Niso je več pričakovali, saj so bili pred tem že trikrat predlagani. Ko so bili prvič, drugič uvrščeni med kandidati, so še nestrno čakali, če bodo izbrani, potem je upanje skorajda splahnelo. Še bolj so jih presenetile čestitke, ki so dobesedno deževale od vsepovsod. Nagrada Avnoja, naše najvišje družbeno priznanje, resnično nekaj pomeni, v drugih republikah jo cenišjo še bolj kot pri nas. Prve čestitke so prišle prav iz drugih republik, ne zgolj uradne, poslane so jih najrazličnejše organizacije in posamezniki, posebej športniki in športne organizacije. Med slovenskimi so prve čestitke prišle izključno po uradnih poteh, šele nato tudi druge.

Posebej v drugih republikah so bili časopisi, radijski in televizijski sporedi v prazničnih novembrskih dneh polni Elana. Malce je temu botrovalo tudi srečno naključje, saj so bili časnikarji v pravem trenutku oboroženi z vsemi podatki, s posnetki na filmskem traku. V začetku novembra so se namreč na Gorenjskem mudili gospodarski novinarji iz vseh večjih jugoslovanskih novinarskih hiš in obiskali so tudi begunjski Elan. Dodobra so spoznali tovarno, ne da bi vedeli, da jim bo to prišlo kaj kmalu zelo prav.

Elanov razvoj je poznan, večkrat smo že pisali o njem, popisovali delovne in poslovne korake od majhne, nepoznane tovarne do svetovne znane firme, ki se lahko brez zadrževanja postavi ob bok vsem svetovnim izdelovalcem smučí. Morda velja ponovno poudariti le

to, da sta bila lastni razvoj in prodor za tuje trge življenjska nužnost Elana, ki so se je odgovorni delavci v Elanu dobro zavedali. Prodor na tuje je moral biti seveda povezan s široko propagando, v okviru katere so bili nenadomestljivi uspehi Elanovih smučarjev.

Elan v športnem svetu žanje slavo, ki je pri prodaji v neizprosni svetovni konkurenci še kako potrebna. Morda je kdaj kdo napak pomislil, da je zvezdniški prah padal tudi na Elanove delavce. Vendar njihove plačilne kuverte nikoli niso bile debelejšje kot druge, vedno so lovili slovensko povprečje. Elanov uspeh temelji na pridnih delavcih, ki dobro poznajo svoje delo in so krepko navezani na tovarno, ki se zavedajo, da je pri prodaji smučí športna slava neobhodno potrebna.

Če bi delali le za domači trg, bi bilo danes v Elanu 400 delavcev več kot dovolj. Tako ima delo 1.100 ljudi. Na drugi strani pa danes v svetu velja, da se manj kot 250 tisoč parov smučí na leto ne splača izdelovati, saj pravega zasluga ni. Elan pa je doma lani prodal 140 tisoč parov smučí, računajo, da jih bodo letošnjo zimo spravili v denar le 100 tisoč parov. Kar 85 odstotkov smučí prodajo na tuje.

Športnim tovarnam po vsem svetu se ne obetajo rožnati časi. Denarja je za športne izdelke vse manj, mnogi izdelovalci so morali proizvodnjo prepoloviti, nekateri so šli v stečaj. Vsej takomenovani industriji za prosti čas se pišejo slabši časi, pri nas posebej.

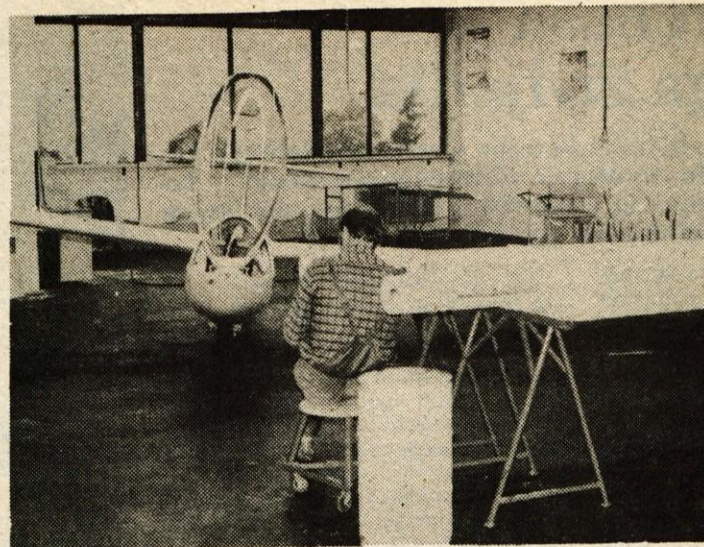
V Elanu danes smučí predstavljajo 60 odstotkov proiz-

vodnje. Ker prodaja smučí v svetu upada, bodo njihov delež zmanjšali na 50 odstotkov. Prodajo smučí, kot tržno zelo občutljive izdelke, bodo usmerili tako, da ne bodo preveč odvisni le od enega trga. Na ameriškem trgu so v zadnjih letih dosegli 10-odstotni delež prodaje smučí, kar je velik uspeh. Vendar dlje od tega ne nameravajo iti, saj bi bili sicer preveč odvisni od ameriških kupcev. Na Švedskem imajo kar 35-odstotni delež, kar je brez dvoma posledica Stenmarkove slave. V Švici in Nemčiji je prodaja Elanovih smučí slabša in tam jo bodo skušali okrepiti. Seveda imajo za dobro prodajo na tujem največ zaslug lastna predstavnost, lastna prisotnost na tujih trgih. V tem pogledu je zgovoren uspeh v sosednji Avstriji, kjer je Elan prisoten s tovarno v Brnci. Ob poplavi dampinških smučí na avstrijskem tržišču je Elanu uspelo preseči poprej nobenemu tujemu izdelovalcu dosegljivo mejo 15 tisoč parov smučí. Elan jih je lansko zimo prodal 18 tisoč.

Slabi časi se obetajo tudi športnemu orodju, saj je novih telovadnic vse manj. V Elanu so prizadevanja za celovito ponudbo stara že štiri leta in vse bolj se usposablja, da bodo lahko telovadnice ponudili na ključ. Prevzeli bodo torej vse delo, pri čemer se bodo seveda povezali s kooperanti. Tako bodo brez dvoma prispevali k cenejši in hitrejši izgradnji telovadnic, kupci pa ne bodo imeli skrbi s kopico izdelovalcev. Sedaj so imeli Elanovi delavci često veliko težav pri opremljanju telovadnic. S svojo opremo so pač prišli zadnji na vrsto, na samo gradnjo niso imeli vpliva in s svojim športnim orodjem so se morali prilagajati prostoru.

Z novo tovarno, ki so jo v Elanu odprli oktobra, bodo lahko krepko povečali izdelavo izdelkov iz plastike. Pri izdelavi plastičnih čolnov imajo obilo izkušenj in z novimi izdelki se nenehno prilagajajo zahtevam trga. Tako so skorajda povsem opustili izdelavo motornih čolnov in izdelujejo le še en tip. Usmerili so se na izdelavo jadrnic. Navtični turizem postaja vse bolj popularen in pri nas se javlja kopica potencialnih kandidatov za izdelavo jadrnic. Vendar v Elanu izdelava novih modelov jadrnic dobro kaže. Povečali so tudi obseg izdelave plastičnih delov za avtomobile, ki jih izdelujejo za Volkswagen. Ponošni so, da so danes že uradni Volkswagnov kooperant, kar je pomembno priznanje, odpira vrata za nove izdelke v tej kooperaciji.

Vse bolj znana so tudi Elanova jadrna letala. Razvili

Tik pred svetovnim prvenstvom so v Elanu izdelali nov tip jadrnega letala DG 300, ki je na tekmovanju poskrbel za pravo senzacijo. Le letala dveh izdelovalcev so se uvrstila tja do dvajsetega mesta in Elan je bil eden teh dveh izdelovalcev.

so nov tip jadrnega letala DG 300, ki je letos na svetovnem prvenstvu v svoji zvrsti poskrbel za pravo senzacijo. Tja do dvajsetega mesta so se uvrstili tekmovalci, ki so ja-

drali z letali le dveh izdelovalcev. In Elan je bil eden izmed teh dveh. Naročil za nova jadrna letala imajo za vse prihodnje leto dovolj.

M. Volčjak

NOVA TOVARNA

Names izgubo

INA-Petrokemija pomočjo slovenskega stva dokončala novo bo, vsak dan v višji varna stoji, ker ni na, ki je temeljna

Kutina — Preden prične razpredati zanimivo zgodbo o žavah največjega jugoslovanskega proizvajalca umetnih jil, za približno predstavo podatek: nova tovarna INA-Petrokemija v Kutini se razprostira na 60 hektarjih površine, tovarniško ograjo pa je še dvanajstih 360 hektarov zemljišča. Varno so pričeli graditi predstimi leti in po načrtu bi jo rali v štirih letih dokončati, če ni zgodilo, gradnja se je vlekla in najbrž tudi danes

»Nepismeni« osmošolci

Kaj lahko stori osnovna šola za odpravljanje »nepismenosti« učencev? — Eno je otrokov naravni dar, drugo učiteljeva prizadevnost in strokovna usposobljenost — Samo štirje obvezni spisi v celem šolskem letu

Kranj — »Branje resnično izpolnjuje moje življenje. Z njim si širim obzorje, znanje in bogatim besedni zaklad. Ob knjigah se tudi razvedrim in potolažim, kadar sem žalostna, zato jih vsem priporočam.« Tako je pred kratkim v spisu Vsako minuto izkoristim za branje med drugim zapisala osmošolka Renata Polc iz Preddvora.

Zadržimo se pri Renatinem spoznanju, da si z branjem bogati besedni zaklad. Res je. Številni nje podobni šolarji, ki veliko berejo, pišejo vsebinsko, slogovno in slovnično dobre spise, četudi morda suhoparnih slovničnih pravil ne obvladajo najbolje. Učijo se iz prakse, iz knjige.

Žal pa je med učenci osnovnih šol tudi precej takih, ki njige zlepa ne primejo v roke. Nekdaj obveznega čtiva že dolgo ni več, v akcije za pridobitev bralne značke se ne vključujejo. Njihova redka pisna dela so običajno izpovedno siromašna, v njih kar dežuje začetniških slovničnih napak, površnosti.

Kaj lahko stori osnovna šola za odpravljanje »nepismenosti« učencev, smo poskušali zvedeti od Duše Vehovec, ki poučuje slovenski jezik v osnovni šoli Franceta Prešerna v Kranju in ima pri tem že sedemindvajsetletne izkušnje.

»Morda so nekateri osmošolci res nepismeni, kot pravite. Kakšne spise pišejo, je veliko odvisno od njihovega naravnega daru in seveda tudi od učiteljev. Učni načrt je za vse enak, vprašanje pa je, kako ga učitelji urednijo. Nekateri hodijo v službo drugje, delat. Mislim, da je pouk slovenskega jezika utrpel neprecenljivo škodo, ko so ga v vseh višjih razredih osnovne šole skrčili s petih na štiri ure v tednu. Vsaj v petem razredu, ki je posebno za učence s pomanjkljivim predznanjem z razredne stopnje izredno zahteven, bi moral slovenski jezik obdržati pet učnih ur.«

»Narobe je tudi, ker že v nižjih razredih učenci zlepa ne ponavljajo. V petem še, nekako »stisnejo«, potem pa se nabere toliko vrzeli v znanju, da ne gre več naprej. V šoli imamo dopolnilni pouk za slabše učence, ki je po zakonu obvezen. Koliko je učinkovit, pa je vprašanje. Včasih je prava potuha. Slabi učenci še manj sledijo rednemu pouku, ker vedo, da bodo isto snov še enkrat podrobno slišali pri dopolnilnem pouku.«

Duša Vehovec meni, da je v osnovni šoli premalo dodatnega pouka. »Slavisti smo zelo obremenjeni. Vsi imamo prekomerno učnih ur, če hočemo pošteno delati, pa nam ostane tudi še veliko domačega dela. Potem so tu še krožki, razne proslave, bralne značke in druge neobvezne dejavnosti, med katere sodi tudi dodatni pouk. Zanj pogosto zmanjka časa, kar pa je velika krivica za boljše učence, ki bi radi več znali.«

Ura manj slovenskega jezika v vseh razredih predmetne stopnje gre predvsem na račun spraševanja. Preverjanja znanja učencev je manj oziroma je skoraj v celoti prešlo na pisne teste. »Posledica je ta, da otroci ne znajo več govoriti. Klepetajo, da, vsebine pa ne znajo smiselno oblikovati. Če se le da, kakšno uro pouka odtegnem prav za pogovarjanje, za govorne vaje, seminarske naloge. Tudi bralna značka je prevzela obliko pogovora prav zato, da sploh negujemo kulturo govora. Razen tega so otroci siti pisanja. Pri vseh predmetih samo pišejo. K bralni znački se niso prijavljali največ zaradi odpora proti pisanju. Odkar pa se o prebranih knjigah pogovarjamo, je odziv spet dosti boljši. V naši šoli se od 1200 učencev vsako leto poteguje za bralno značko 800 do 900 otrok.«

Kot šolske naloge so v celnem letu obvezni samo štirje spisi. »To je prav gotovo premalo,« je dejala Duša Vehovec. »Od vsakega učitelja posebej je odvisno, koliko spisov daje za domače naloge. Pri nas veliko pišemo v petem in šestem razredu, povprečno po en spis na teden, v zadnjih dveh manj oziroma občasno glede na snov.«

»V šoli dajemo premalo poudarka strokovnemu usposabljanju učiteljev. S študija učitelj sicer prinese določena znanja, ki pa jih mora neprestano bogatiti, dopolnjevati, če hoče biti uspešen.«

»Kako otroci pišejo, je nekoliko odvisno tudi od okolja, iz katerega prihajajo, kakšen besedni zaklad so prinesli s seboj v šolo. Tisti, ki imajo bo-

gatejšega, so v šoli bolj sproščeni in opazno napredujejo. Drugi vse bolj zaostajajo. Vzajemam se za diferencialne razrede, za razrede z boljšimi in s slabšimi učenci, čeprav ni v duhu enakosti, ki morajo veljati za vse. Izrednim učencem ne omogočimo, da bi šolali v zanje idealnih razredih. Pri pouku se dolgočasimo, kar je velika škoda zanje in našo družbo, ki ne spodbuja in razvija njihovih nadpovprečnih sposobnosti. V šoli naj bilo čim več individualnega pouka. Zamisel je lepa, vendar neuresničljiva, če imamo razredu tudi 36 učencev.«

Kot dolgoletna, izkušena učiteljica je Duša Vehovec dejala, da so pogoji za delo v osnovni šoli dandanes idealni, da pa vsebina in kvaliteta, zlasti bistveno napredovanje. Tudi ne bosta, dokler delo učiteljev ne bo družbeno povrednoteno, priznано.

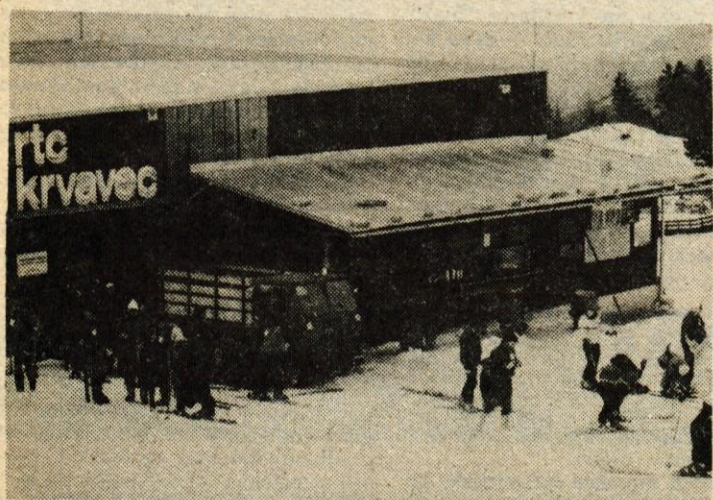
H. Jelovčan

VLADO SODIN, LJUBLJANSKE TEMELJNE BAN

Podpre moram industriji, se bo spet tolči v mednarodni konkurenci

Ze nekaj mesecev ima Gorenjske novega direktorja, ga spoznali pred leti, ko nam spodarjenju v Jugoslaviji, vsem osupli izvedeli za naše milijardni daj narenil na nas. Ne zaradi vanja stvari, odnosov v svet.

»Bi se predstavili našim? Kljub temu da nisem Gorenjec, me z Gorenjsko vežejo mnoge delovne ambicije, sem svojo prvo delovno dolžnost prevzel v Iskri v Kranju. Tako

Smučarska verna raste — Kljub skromni snežni odeji so nekatera gorenjska smučišča že začela. Tako je tudi na Krvavcu, kjer začnejo se ni prav veliko obiskovalcev, za praznike pa bodo vsi tamkajšnji objekti zasedeni. Na smučiščih je od 30 do 50 centimetrov steptanega snega, trenutno deluje del žičniških naprav, zato si upravljalci pričakovajo, da bi do praznikov usposobili tudi v zadnjem viharju poškodovani žičnici na vrh Krvavca in Zveč. Smučarji lahko izbirajo med poldnevno karto za 210 dinarjev, dnevno za 350, vozovnico za vikend po 600 in blokom s 6 kuponi za 1800 dinarjev. (S) — Foto: S. Saje

Ne pozabite poskusiti srečo na srečkah novoletne loterije, ki jih lahko vsak dan kupite v prodajalnah Loterije Slovenije.

RNOVALNIH GNOJIL INA-PETROKEMIJA KUTINA

Gnojil 'proizvaja'

Šestih letih (po dveh letih zakasnitve) s tega in bosansko-hercegovskega kmetij-ki pa namesto gnojil 'proizvaja' — izgu-ovonov dinarjev (4,7 stare milijarde). To-ri električne energije in zemeljskega pli-za proizvodnji gnojil.

končana, če porabniki slovensko, hrvaško in hercegovsko kmetij-lani podpisali s INA samoupravnega sporazu-ropočetnem poslovno-teh-dodelovanju. Sporazum-sine, se do obveznosti: sloven-šča. Jtvo je moralo tovarni-600 milijonov dinarjev-44), tovarna pa naj bi-čati, zagotovila nemoteno-e je s tem pomembnim re-es

se je INA-Petrokemija-za kmetijce? Ko so pred-ati na kutinskem polju-vo lopato za novo to-računali, da jih bo ob-10 milijard (novih) di-žaj, ko je gradnja kon-še znašili pred srhljivc-Gradnja je stala kar-č, kot so načrtovali —10 milijard. Večino de-za zagotovila sestavljena-INA, ki je ob tem-10 milijard četrtino (vredno-č) deviznega posojila-vo tujeja kredita v dinar-čeno je, da zdaj tuji po-ec tudi za dinarsko-čaziteva plačilo tečajnih-izvah. INA se s tem-iz primer bo moralo-č, sodišče.

činski tovarni imajo do-temeljenih razlogov,je gradnja zavlekla za-Mod opravičili navajajo-ri uvozu tuje opreme;-pa tudi, da je za tovr-česte šestletna gradnja-tem svetu nekaj obi-Naj bo tako ali druga-č, preteklost zaskrblju-ome može v tovarni in-čeno gnojil dejstvo, da to-č. Po slovesni otvoritvi-1. novembra je delala le-č, odleje pa namesto gno-čaja le izgubo, ki dne-čje vrednost 47 milijo-čev. Obratovanje nove-č onemogočile energet-čale. V začetku decembra,č mudili v Kutini, je-čova-č dobila dnevno le 596-č ur električne ener-čprav bi jo dnevno potre-čmanj tisoč »megava-

rov». Hrvaški izvršni svet je mo-čno omejil tudi porabo zemelj-skega plina, ki je temeljna suro-vina v proizvodnji mineralnih gnojil. Na uro so dobili 35 tisoč kubičnih metrov plina, kar je za-dostovalo le za obratovanje sta-re tovarne in za ogrevanje po-trebnih naprav v novi; za obrato-vanje s polno zmogljivostjo pa bi ga potrebovali najmanj dva-krat toliko. V Kutini upajo, da bodo novo leto pričeli v ugodnej-ših razmerah. Pričakujejo, da bodo del manjkajočega plina do-bili iz Sovjetske zveze, okrog de-set tisoč »kubikov« na uro iz no-ve vrtnice v Podravini, del pa na račun zmanjšane porabe ostalih odjemalcev.

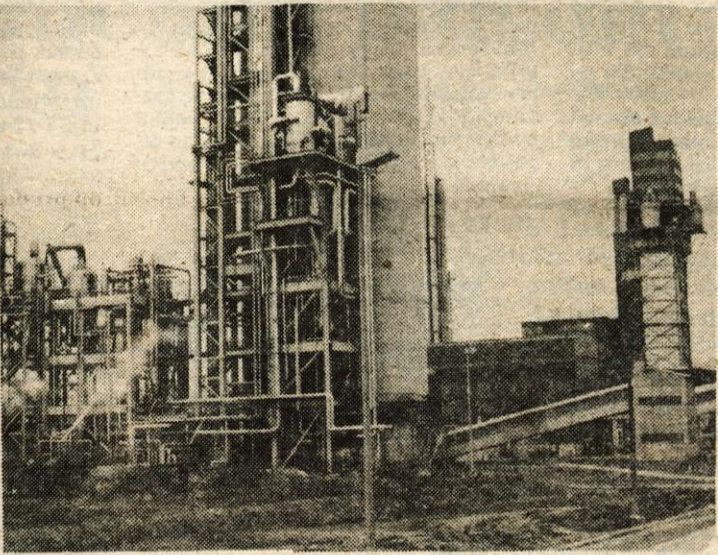
Res je, da so marsikatero de-lovno orgaizacijo dotokle neu-godne gospodarske razmere; res je tudi, da se je zaradi poveča-nih tečajnih razlik vrednost uvo-ženih surovin v toni gnojila po-večala od 24 na 64 odstotkov. To-da zdi se, da je v »primeru Kutina« glavni krivec za nakopičene težave nova tovarna, ki za na-meček kratkomalo stoji. Tovar-na, ki do lani ni vedela za izgu-bo, se zdaj rešuje, kakor ve in zna (takšno je tudi stališče hrvaškega izvršnega sveta). Po vzoru nekaterih drugih zgubarjev je porabnikom gnojil ponudila pod-

pis samoupravnega sporazuma o pokrivanju »škoda« (dejansko gre za izgubo), s katerim bi do-segla 20-odstotno podražitev. Na Hrvaškem se je za višje cene ogrelo 85 odstotkov porabnikov, v Bosni in Hercegovini 25, Slo-venija pa je podpis sporazuma zavrnila, češ da je že s prvim sprejela dovolj velike obvezno-sti, in ga označila kot izsiljeva-nje. To pa je bil tudi glavni ra-zlog, da slovensko kmetijstvo oktobra in novembra ni prejelo iz Kutine niti kilograma gnojila. INA-Petrokemija je zahtevek za pokritje 150 milijonov dinarjev »škoda« utemeljila s tem, da je Slovenija za naložbo prispevala le 1,8 odstotka njene vrednosti, medtem ko dobiva devetino ce-lotne proizvodnje gnojil.

Zagate jugoslovanskih proiz-vajalcev umetnih gnojil, menda so prav vsi v izgubah, je delno ublažila nedavna podražitev gnojil za 12 odstotkov. Manj so se te vesti razveselili kmetije, ki komaj še sledijo draginji. Izračuni namreč kažejo, da se je to-vrstni reprodukcijski material od lanskega novembra do danes podražil že za 97 odstotkov; najbrž pa tudi zdajšnje cene ne bodo dolgo zdržale, saj INA-Petrokemija »načrtuje« za prihod-nje leto približno 30-odstotno po-dražitev.

Nobenega dvoma ni, da nako-pičene težave niso le zadeva to-varne (ki letos načrtuje 1,6 mili-jarde izgube in le 62-odstotno uresničitev proizvodnega načrta), edini »grešni kozel«, na kate-rega bi obesili vsa bremena, pa prav tako ne more biti le kmetij-stvo. Za proizvajalce gnojil bo-mo morali najti ustreznjšo pot za preživetje; takšna, kakršno zdaj iščejo v Kutini, je bržčas preveč lagodna ...

C. Zaplotnik

V. TOR
E-
ANRENJSKE:e
n
r, ki
spobnaalni
urci

temeljna banka
Glasovi novinarji smo
mizi« govoril o go-
ko smo pravkar vsi
tjuni. Močan vtis je te-
nardi izrednega pozna-

plomiranemu ekonomi-
o vni pač ni kazalo dru-
o pridno zagrabiti za de-
teoretično znanje
s praktičnim spo-

znanjem. Dvanajst let dela v proizvodnji je bilo moja največja izkušnja in znanje, ki sem si ga pridobil, moja druga življenjska diploma.

Po nekajletnem delu v tujini in skoraj 10-letnem delu v Ljubljanski banki v Ljubljani se sedaj z veseljem vračam na Gorenjsko. Bančništvo kot poklic mi ni nekaj novega, vendar se bom za razliko od mednarodne aktivnosti, s katero sem se pretežno ukvarjal v Ljubljani, sedaj mnogo bolj posvetil domačim gospodarskim problemom, še posebej tistim, ki so danes tako zelo pereči tudi na Gorenjskem.

Kje začeti? Toliko akutnih problemov trenutno pesti naše gospodarstvo. Banka tu igra veliko vlogo. Nametala sem mu vprašanj o tem, kaj meni o gorenjskem gospodarstvu, katerega bo odslej pomagati krojiti tudi on, kam bomo investirali v prihodnjih letih, kdo bo imel prednost ...

Gorenjska ima izredno razvito industrijo. Zadovoljni mora-mo biti, da imamo take gigante,

kot so Železarna, Sava, Iskra, da imamo močne lesarje, čevljarje, tekstilce. V ponos naj nam bodo — z vsemi problemi, s katerimi se ti giganti srečujejo. Vsaka od te industrije je vodilna v Jugoslaviji, Iskra celo v svetu. Tekstilci in čevljarji so se v zadnjem času izredno uveljavili v izvozu. Pomembno je, da dosega jo tudi dobre rezultate. Kvaliteta izvoza je važna!

Izvoz je za nas življenjskega pomena. Poglejmo malo čez mejo. Avstrija pri 8 milijonih prebivalstva izvozi za 16 milijard dolarjev blaga in uslug, Jugoslavija pa pri 22 milijonih le za 10 milijard. In od tega gre le polovica na konvertibilno tržišče. Toliko možnosti imamo! Podpreti moramo industrijo, ki se je v mednarodni konkurenci sposobna točiti in ki poleg tega lahko solidno živi in se razvija. Njej moramo nuditi kredite za modernizacijo tehnologije. In treba je vključiti domače znanje. Zunaj je drago! Moderna tehnologija res zahteva mnogo denarja, vendar, če ne bomo naši industriji le-te omogočili, če ne bo uvozila opreme, ni garancije, da bi lahko vzdržala v tuji konkurenci.

Interesi so veliki, vendar naše delovne organizacije zelo težko pridejo do kreditov.

V Jugoslaviji je včasih nemo-goč koncept pri najemanju in podeljevanju kreditov. Svetovna banka IFC je na primer letos ponudila 32 milijonov dolarjev za izvozno usmerjeno industrijo, ki bi z manjšimi investicijami lahko hitro povečala izvoz. Hiteli smo iskati delovne organizacije, ki so ustrezale pogojem, vendar, ko so bile pogodbe podpisane, smo imeli izredne težave s pridobitvijo soglasja Zveznega sveta za zunanjo trgovino. Male je

PETKOV PORTRET

ANIKA LOGAR:

Lepo je, če je v napredku delček tvojega

»Oblikovalec je lahko uspešen, če ima dobre sodelavce. Iz vsake službe mora znati dobiti potrebne podatke. Mora znati delati z ljudmi, ki so vsak na svojem področju strokovnjaki. Mora se živeti v tehnološko okolje in povezati teoretično znanje s praktičnim. Vsi, ki delamo pri oblikovanju, se moramo drug od drugega učiti. Delo je zahtevno in zanimivo, vendar drugačno od tistega, kar si mladi ljudje oziroma študentje na fakulteti predstavljajo pod poklicem arhitekt«, pravi Anika Logarjeva, vodja oddelka za oblikovanje v Alpesu.

Je uspešna oblikovalka. To dokazujejo številna priznanja za pohištvo, ki ga je oblikovala. Skoraj ga ni leta, da ne bi dobila ključa, diplome ali priznanja. V Alpesu se je zaposlila takoj po diplomu, leta 1970. Začela je kot oblikovalka, potem je bila slabe tri leta vodja razvoja in sedaj je vodja oddelka za oblikovanje, ki je v bistvu stalna služba proizvodnje pohištva. Razen nje delajo v oddelku še trije arhitekti.

Praktično ste soustvarjalka celotnega programa Alpesovega pohištva oziroma pohištvenih programov, s katerimi se je tovarna uveljavila med potrošniki.

»Alpes je bil pred leti znan po omaricah za čevlje. Potem so začeli izdelovati predsobe in pred približno dvanajst leti dnevno sobni program. Na tem programu sem začela delati in oblikovala sem pohištvo Artur, ki so ga zelo kupovali, vendar mislim, da ni bil dober, niti lep. Ne spominjam se ga rada.«

Katerega programa pa se radi spominjate?

»Prvi večji program, ki sem ga samostojno oblikovala je bil program otroškega pohištva Domino. Zanj sem leta 1972 dobila na beograjskem sejmu pohištva posebno nagrado. Na ta program sem še sedaj ponosna. Vendar pa se je slabo prodajal.«

Potem ste praktično vsako leto dobili priznanje ali nagrado?

»Leta 1973 sem dobila nagrado za otroško pohištvo Mihec.

Zanj sem dobila tudi posebno priznanje na Bienalu industrijskega oblikovanja. Naslednje leto smo dobili zlati ključ Beograjskega sejma pohištva za sistem Triglav, leta 1975 diplomu beograjskega sejma za sistem Komna in potem je bilo nekaj let presledka. Bila sem na poročniškem dopustu. Leta 1979 je bilo s srebrnim ključem Beograjskega sejma nagajeno pohištvo Ljubljana, vendar tega nisem oblikovala sama, temveč nas je pri tem delalo več. Letos pa smo dobili srebrni ključ za pohištvo Dom. Razen tega smo dobili nekaj priznanj tudi na drugih sejmih in razstavah.«

Rekli ste, da se nekateri oblikovno dobri programi niso dobro prodajali in obratno.

»Triglav je bil izreden prodajni uspeh, medtem ko Domino in Komna, ki sta oblikovno zelo dobra programa pohištva, nista pritegnila kupcev. Če hočeš, da se pohištvo dobro prodaja, ga je treba oblikovati ne le po estetski in tehnološki plati temveč tudi prodajno. To pomeni, da je treba že pri oblikovanju misliti, da kosi niso preveliki, da niso pretežki, da se dajo premikati, ker jih drugače trgovci ne bo pokazal potrošniku in podobno. Veliko pa je seveda odvisno od okusa potrošnikov.«

To pomeni, da je pri oblikovanju pohištva treba upoštevati še vse kaj drugega kot materiale, način izdelave in obliko omar.

»Večina ljudi res misli, da je naše delo le to, da narediš omaro, izbereš ročaje in barvo. To je najmanj. Najprej je treba pripraviti dobro modularno mrežo, kot mi pravimo. Zanj potrebujemo najmanj leto in pol. To je zasnova za funkcionalnost, tehnologijo, prodajnost in še vrsto drugih pogojev, ki vplivajo na končni izdelek in njegovo izdelavo ter prodajo. To dobiš le z računanjem. Potem pa se ti zgodi, da dobiš dobro modularno mrežo, z veliko funkcionalnostjo, ki jo je mogoče dobro delati, vendar omar ni lepa. Šele, ko je osnova pripravljena, se začne iskanje

materiala. To pa je že lepo delo in najmanj težko. Je pa to delo, ki je pomembno za prodajo. Lahko je pohištvo še tako praktično, vendar ga potrošnik ne bo kupil, če mu ne bo ugajalo. Ob tem bi povedala, da smo na tem področju v Alpesu že veliko dosegli in če primerjam razmere pri nas z drugimi tovarnimi, lahko rečem, da imamo oblikovalci pri nas veliko večjo podporo vodstva podjetja in več spodbude.«

Kaj ljudje kupujejo?

»Predvsem je odvisno od stanovanja. Če pri nas živi največ družin v dvosobnem stanovanju, kjer je spalnica otroška soba in dnevna soba tudi spalnica za starše, potem je izredno važno, da se oprema dopolnjuje. Hkrati imamo prestižne kupce, ki želijo velike hiše za polniti s pohištvom. Vendar moram reči, da smo skušali biti v Alpesu vedno pošteni do kupcev in na prestižnost nismo nikdar igrali.«

Kakšen je okus potrošnikov?

»Povprečna raven okusa še zmerom ni visoka. Dokler likovna vzgoja ni vgrajena v vse učne programe od vrta, osnovne do srednje šole, ne bo bolje. Razen tega pa moramo upoštevati različne okuse že zato, ker pokrivamo vse jugoslovanski trg. Oblikovalec mora upoštevati dejanske razmere in to je včasih zelo težko.«

Ste z delom zadovoljni?

»Če ne bi bila, verjetno ne bi toliko časa ostala v Alpesu. Veliko zadovoljstvo je, ko vidiš, da se tovarna razvija, da ima dobre programe in veš, da je v tem tudi delček tvojega prispevka. Imam rada to delo, čeprav je industrijsko oblikovanje pravzaprav dokaj duhamorno. Razživši se lahko šele v interieru. Imamo namreč močan inženiring in opremljamo prostore po naročilih kupca. Tu lahko uresničimo svoje zamisli in smo bolj svobodni.«

L. Bogataj

imamo lepote kot Švica in Avstrija. Samo izkoristiti jih ne znamo. To, kar turistom ponujamo danes, je zelo malo. Vsa Evropa gre skozi Gorenjsko, mi pa še cest ne znamo označiti, ne hotelov. Turist mora biti informiran že med vožnjo. Da ob cesti ne smeš postavljati napisnih tabel! Lari-fari! 50 metrov proč jih pa lahko! In turist jih bo zagotovo videl. To je poslovnost! Mi se pa sramujemo povedati, kaj imamo. Neorganizirano ponujamo tujske sobe. Ko bi se vsaj malo zgledovali po Korošcih. Vsaj zunaj bi morali skupno nastopati.

V krajih, kot so Kranjska gora, Bled, Bohinj, morda tudi Škofja Loka, bi moral turizem teči vse leto. Le ponuditi je treba rekreative objekte, lokale, kulturne prireditve. Vlagati moramo v infrastrukturo. Ne mislim, da bomo zdaj v banki lahko delali čudeže in investirali v vse to. Delno že, toda banka lahko da veliko več. Prisotna je v svetu. Lahko svetuje, ponudi svoj marketing, pošilja informacije. Bled si ne more privoščiti svojega marketinga sredi New Yorka. Mi pa smo že tam.

Preveč smo vezani na Evropo. Privabiti bi morali turiste iz Amerike, Kanade, Avstralije. Kanadčani silno radi in veliko potujejo. V Avstraliji so naša zveza naši izseljenci. A za to se je teba točiti. Turizem je gospodarstvo, ki zahteva znanje in ljudi, ki ta posel poznajo. Turist mora odhajati zadovoljen. Mi mu pa hočemo potegniti vse iz žepa na primitiven način. Zato ne pride več.

»Na turizem se tesno navezuje tudi naše kmetijstvo.«

»Tudi tu imamo velike možnosti. Za živinorejo v najbolj kvali-

tetni obliki. A tudi tu ne znamo izkoristiti možnosti. Včasih je bil tu doma sir. Svet vrže vsak dan na trg novo vrsto sira, mi pa sirarne, po katerih smo včasih sloveli, zapiramo. Mlekarni so v izgubah, ker ne znajo iz mleka napraviti drugega kot mleko.

Pa krompir! Tako ga hvalimo, izvozimo pa niti tone. Gorenjska bi morala imeti svoj inštitut za razvoj semenskih vrst krompirja. Višja kvaliteta — višja je zanj cena v svetu. Kulture, kot so jagode, ribez in podobno, vzgajajo in za drag denar prodajo na severu, v Belgiji, Holandiji, pa še zdaleč nima tam sadež takšnega okusa kot naš. In jabolka! Hvalimo naše vrste, le-tine, toda izvozimo — nič. Zunaj je vsak sadež s posebno spošljivostjo zavrt v papir ... Vse to je znanje, vse to delajo ljudje. Denar ustvarjajo pravi, kreativni ljudje.

»In kam bomo prihodnje leto investirali?«

»Kreditno-monetarna politika je za prihodnje leto zelo restriktivna. Za investicije ne bi smeli potrošiti več kot letos. Če bomo zagotovili sredstva za redno reprodukcijo, kot je kratkoročno kreditiranje za selektivne name-ne — priprava izvoza in izvoz, proizvodnja opreme in podobno, in če bo to ostalo v lanskem obsegu, bo kar dovolj. V prvi vrsti bomo kreditirali investicije, ki bodo usmerjene v izvoz, v surovinsko bazo in nujni delež bo šel za kmetijstvo, ki nam bo zagotavljalo razširjeno proizvodnjo hrane, in v turizem, ki bo usmerjen v tuj turizem. Od večjih investicij bodo krediti le za elek-troenergetiko II, ker se ta financira iz sredstev konzorcija slovenskih bank.«

D. Dolenc

Sedemindvajsetič smo izbrali najboljšo gorenjsko športnico, športnika in ekipo

Nuša Tome, Borut Petrič in blejski dvojec

KRANJ — Alpska smučarka smučarskega kluba Alpetour Nuša Tome, plavalec kranjskega Triglava Borut Petrič in mladinski dvojec Bleda Krašovec in Janša so najboljši v sedemindvajsetem izboru za najboljšo gorenjsko športnico, športnika in ekipo. Tako so odločili telesnokulturni delavci Gorenjske, naši športni sodelavci, redakcijski kolegi in kolegi slovenskih časopisnih hiš in športni novinarji Radia in Televizije. Izbira za to leto res ni težka, saj so vsi trije najboljši na Gorenjskem res izvrstno reprezentirali svoj šport na svetovnih smučiških, plavalnih bazenih v Evropi in Ameriki in na mednarodnih vodnih gladinah.

Iskrene čestitke vsem najboljšim v imenu uredništva in naših bralcev.

Nuša Tome v tej sezoni do prvih točk

Ime Nuše Tome v mednarodni smučarski srenji ni neznano, saj se z alpskim smučanjem ukvarja kot tekmovalka že iz pionirskih vrst. Nuša Tome, ki je doma iz Gornjih Pirnič, je trindvajsetletna študentka fakultete za telesno kulturo. Je članica Smučarskega kluba Alpetour iz Škofje Loke. Po uspehih nastopih v pionirski in mladinski vrsti se je kaj kmalu s svojimi imenitnimi dosežki prebila v jugoslovansko žensko A reprezentanco. Lanska sezona se je za Nušo začela s poškodbami, saj je bila pred tem operirana na meniskusu in kljub temu je s svojo trdo voljo kmalu nadoknadila zamujeno.

»Zame lanska sezona ni bila slaba. Rezultati in uvrstitve so bile sicer slabši prav zaradi operacije meniskusa in poškodb, ki so se nato vrstile naprej. Toda forma se je dvigovala, a vseeno zaradi visokih startnih števil nisem mogla pokazati tistega, kar bi lahko. Kljub temu rezultati niso bili slabi, le vrha med najboljšimi nisem mogla ujeti. Škoda je bila tudi v tem, da smo premalo startale v veleslalomu in to se je poznalo tudi nato v nastopih v slalomu.«

Za letošnjo olimpijsko sezono so se naša dekleta in fantje skrbno pripravili, saj so predsezonski trening in vadbo izkoristili skoraj stoočito. Da je res tako, so pokazali rezultati in odlične uvrstitve v decembrskem svetovnem ženskem in moškem alpskem pokalu. Že uvodna tekma za svetovni pokal v Kranjski gori je to dokazala. Kar tri naša dekleta so bila na tej tekmi med prvo petnajsterico. Najboljša gorenjska športnica Nuša Tome je na kranjskogorski prireditvi zasedla dvajseto mesto in s tem si je priborila prve slalomske točke za svetovni pokal. Še bolje se je Nuša Tome odrezala na drugem slalomu v Sestrieru. Tu je dosegla odlično osmo mesto.

»Dobro smo pripravljene za sezono 1983-84. To so dokazale tudi uvrstitve v decembrskem svetovnem pokalu. Upam, da nam bo šlo tako dobro tudi v nadaljevanju svetovnega pokala in da bomo dobro startale tudi na olimpijskih igrah v Sarajevu?«

Borut Petrič upa na uspeh v Los Angelesu

Plavalec kranjskega Triglava Borut Petrič v svetovnem plavalnem vrhu ni neznan, saj je s svojimi odličnimi rezultati in uvrstitvami med najboljšimi svetovnimi plavalci na 200, 400 in 1500 m kravl. Da je res tako, je dokazal na olimpijskih igrah, svetovnih in evropskih prvenstvih. Letošnja sezona je najboljši slovenski, gorenjski in tretji med najboljšimi športniki v državi odlično začel že v prvih januarjskih dneh. Z bratom Darjanom se je udeležil odprtega mednarodnega prvenstva ZDA. Na tem prvenstvu ZDA v Indianapolisu je Borut Petrič na 200 in 400 m kravl zmagal in s tem dosegel prvi letošnji mednarodni uspeh. Na to je prišlo v letni sezoni balkansko prvenstvo na Reki in tudi tu Borut ni ostal praz-

nih rok. Čeprav so bile vse priprave v tej sezoni podrejene evropskemu prvenstvu v Rimu, je Petrič tudi na državnem prvenstvu posegel po prvih mestih v vseh disciplinah, ki jih je odplaval.

Po uspehih v domačih bazenih je prišlo evropsko prvenstvo v Rimu. V tem olimpijskem bazenu nas je Borut spet razveselil in ponovno dokazal, da je v vrhu evropskega plavanja. Na 200 m kravl je zasedel sedmo mesto. Nato so prišli njegovi rimski dnevi. V disciplinah 400 in 1500 m kravl je zasedel dve drugi mesti. Takoj po evropskem prvenstvu v Rimu sta z bratom Darjanom odpotovala na mediteranske igre v Casablanca. Tudi tu je bil Borut Petrič med najboljšimi. Na 200 m kravl je bil dvajseti, tretji mesti je dosegel na 400 m kravl in 200 m mešano, medtem ko je bil na 400 m mešano četrti.

»Pričakoval sem, da me boste izbrali za najboljšega slovenskega športnika«, je na slovesni podelitvi najboljših slovenskih športnikov dejal Borut Petrič. In ni naključje, da je bil izbran tudi za najboljšega na Gorenjskem.

»Po Rimu in Casablanci sem že mislil aktivno prenehati s tekmovalnim plavljanjem. Toda premislil sem se in začel spet z redno vadbo. V leto 1984 so letne olimpijske igre v Los Angelesu. Tu bi rad končal uspešno svojo plavalno kariero. Na te olimpijske igre bom odpotoval le, če bom dobro pripravljen in upam, da tudi bom. Če se ne bom čutil dobro pripravljenega, se bom udeležil za Los Angeles odpovedal, saj ne bi rad slabo zastopal našo samoupravno socialistično državo in ne poceni prodal svojega plavalnega ugleda.«

Zgodovina zimskih olimpijskih iger — St. Moritz 1948

Trdoživo olimpijsko gibanje

Po končanih četrth zimskih olimpijskih igrah v Garmisch Partenkirchnu je prišlo do hudega spora med mednarodnim olimpijskim komitejem in mednarodno smučarsko zvezo, ker olimpijski očetje niso dovolili nastopati na igrah avstrijskim in nemškim smučarskim učiteljem. Za prireditelja petih iger 1940. leta so sprva imenovali japonski Sapporo, zatem Oslo in St. Moritz, toda vsi po vrsti so odpovedali organizacijo iger, tako da je nazadnje čast ponovno pripadla Garmischu. Ko pa je 1. septembra 1939 Hitler napadel Poljsko, je bilo konec iluzij... Najhujša morija v zgodovini človeštva je za osem let preločila igre. Zavrtlo olimpijsko gibanje je ponovno oživel 1948. leta z igrami v St. Moritzu, na katerih pa niso nastopili športniki Nemčije in Japonske. Medtem je otopela tudi ostrina spora med olimpijskim komitejem in smučarsko zvezo, hkrati pa je zbledela tudi delitev smučarjev na učitelje (profesionalce) in tekmovalce (amaterje). Prve povojne igre so potrdile, da je olimpijsko gibanje trdoživo in da se za njegovo prihodnost tudi v času hladne vojne ni treba bati.

30. januarja 1948 se je na ledenem štadionu v St. Moritzu zbralo 878 športnikov iz 28 držav, med njimi tudi 17 Jugoslovancev. Alpsko smučanje je na teh igrah postalo enakovredno nordijskemu, saj so podelili kolajne v moški in ženski konkurenci kombinacije, slaloma in smuka. V olimpijski program so prvič uvrstili skelet, ki ga je na kasnejših igrah zamenjalo sankanje; predlagali pa so tudi uvedbo zimskega peterboja (tek na 10 kilometrov, streljanje, smuk, sabljanje in jahanje).

Jugoslovanskim olimpijskim kandidatom je zima obrnila hrbet, saj so komaj našli sneg za vadbo. Tekalci so se pod vodstvom Janka Janše pripravljali na Zatniku, skakalci v Planici, smučarji pa na Črnem vrhu, kjer je Matevž Lukanc ob pogledu na prvo

Robert Krašovec in Milan Janša: Srebro je velika odgovornost

Mlada veslača dvojca brez krmarja Robert Krašovec in Milan Janša, člana veslaškega kluba Bled, sta letos na mladinskem svetovnem prvenstvu v francoskem Vichyju presenetila vse, saj sta v tem čolnu osvojila srebrno kolajno. Prav zato ni naključje, da sta najboljša ekipa v našem izboru.

Mlada blejska veslača v mladinski konkurenci sta si s trdim delom priborila drugo mesto med svetovno mladinsko veslaško družino. Prizadevnost, ki sta jo pokazala na treningih, se jima je bogato obrestovala. Tudi pred prvenstvom sta poskusila v močni svetovni konkurenci in tu bila takoj za odlično posadko vzhodnih Nemcev. To je bil hkrati dober znak za nastop na mladinskem svetovnem prvenstvu. Tu pa sta dosegla več kot sta pričakovala. »Ta srebrna medalja je velika obveza na najino nadaljnjo športno veslaško pot. Še bolj se bova zagrizla v delo in upava, da uspehi ne bodo izostali.«

Vrstni red glasovanja

Ženske — 1. Nuša Tome 43, 2. Mateja Kosirnik 32, 3. Alenka Cuderman 6; moški — 1. Borut Petrič 46, 2. Bojan Križaj 44, 3. Bojan Ropret 22; ekipno — 1. dvojec Robert Krašovec-Milan Janša 32, 2. HK Jesenice 28, PK Triglav in KK Sava 27.

D. Humer

Gorenjski olimpijci — CIRIL PRAČEK

»Naši cajti so bili drugačni«

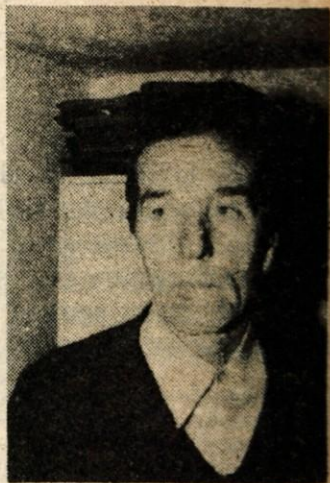
Jesenice — Nekajkrat ustavim mi-moidoče v železarskem mestu in povprašam za Cirila Pračka, nekdanjega tekmovalca, sedemkratnega državnega prvaka v smuku, slalomu in kombinaciji, udeleženca dveh zimskih olimpijskih iger — zadnjih predvojnih 1936. leta v Garmisch Partenkirchnu, ko so kljukasti križi že oznanjali najhujšo morijo v zgodovini človeštva, in prvih povojnih v švicarskem St. Moritzu, kjer je olimpijsko gibanje pokazalo svojo trdoživost... Nikogar nisem spravil v zadrego, vsi po vrsti so vedeli za Pračka. Mimogrede so me še podučili, da je Ciril tudi pisec smučarskih knjig, gorski reševalec in že sedem let trener mladega rodu smučarjev na Blejski Dobravi. Na Murovi stanuje, tam kjer so doma pravi Jeseničani, trdega in skromnega življenja vajeni železarji, kjer so lesene hiše prislonjene ob breg in je med njimi prostora komaj za ozko pot. Na Murovi 19 potrkam in na pragu me sprejme postaven možakar. Ne bi verjel, da je letos dopolnil sedemdeset let, križ ali dva bi mu prisodil manj. Par besed, da sva premostila zadrego, in že je stekel pogovor o »cajti, ki so bili drugačni od današnjih.«

PRVI STIK S TUJIMI SMUČARJI

»Prve smuči mi je naredil kolar Rozman iz Bohinja. Poznan je bil daleč naokrog in pri njem so se ustavljali tudi gospodje iz Ljubljane. Ja, trinajst let sem bil star, ko mi je mama smuči prodala, ker je pri hiši zmanjkalo denarja. Z nabiranjem borovnic, gob in malin sem prislužil nove, meter in sedemdeset dolge, iz jesenovega lesa brez robnikov. Lepo je bilo z njimi smučati po pršiču, na zglaženem in trdem snegu pa niso prijele. Prva slalomska tekma na Gorenjskem je bila v Črnem vrhu nad Jesenicami 1931. leta. Nastopili so Heim, Žnidar, Novak, Klein, Benedičič, Urbar... S štartno številko ena sem na prvi tekmi v svojem življenju zasedel prvo mesto. Dve leti kasneje smo se Jugoslovani udeležili prvega svetovnega prvenstva v alpskem smučanju v Innsburku, kar je bil naš prvi stik s tujimi smučarji. Dobrih uvrstitev se nismo mogli nadejati. Tekmovalci iz razvitejših alpskih dežel so imeli veliko boljše možnosti za vadbo; imeli so žičnice, medtem ko smo pri nas še vedno trenirali peš.«

USPEHA V GARMISCHU IN ZAKOPANJH

»Olimpijske igre so bile vaba za vsakega športnika. Kandidati za Garmisch smo se pod vodstvom avstrijskega poklicnega smučarskega učitelja pripravljali na Krvavcu; ker pa je bilo tu premalo snega, smo se preselili k Staničevi koči v triglavsko pogorje. Štikrat na dan smo peljali smuk z višine 2400 metrov na 1580 nadmorske višine. Nazaj grede smo vsakič »štanfali« pro-

go, popoldne pa nam je Harer postavil še kole, da smo vozili slalom. S skromnimi upi je peterica odpotovala v Garmisch, kjer so prireditelji na vsakem koraku poudarjali močnost Nemčije in navduševali ljudi za ideje nacional-socializma.

»V drugem teku je Praček gledalce naravnost prevzel. Nihče ni pričakoval od mladega Jeseničana tolikšnih sposobnosti. Zboljšal je svoj drugi tek za celi dve sekundi in pustil za seboj celo vrsto tekmecev drugih narodnosti,« je 10. februarja 1936 zapisal Slovenec. Uspehi treninga v pogorju Triglava in na Rožici, kjer je Praček pogosto vijugal med koli (in si kje v zavetju za kosilo kuhal čaj), so se že pokazali. Na olimpijskih igrah je zasedel 14. mesto v slalomu, 16. v smuku in 15. v kombinaciji. Največji uspeh pa je dosegel tri leta kasneje na svetovnem prvenstvu v Zakopanih na Poljskem, kjer je osvojil sedmo mesto. To pa je bila vse od Lake Placida 1980. leta, ko je Križaj v veleslalomu zasedel četrto mesto, najboljša jugoslovanska uvrstitev na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah.

»Vojna je zavrla razvoj smučanja in olimpijskega gibanja nasploh. V svobodni se je oboje spet razmahnilo. V Sloveniji smo takrat imeli že več kot deset tisoč smučarjev, na tekмах se jih je zbralo tudi sto in več. Pri 35 letih sem se še drugič uvrstil v olimpijsko ekipo. Za kak podvig nisem bil več sposoben. V ospredje so se že prebijali mladi — nadarjeni in borbeni Tine Mulej pa brata Lukanc in kasneje Janko Stefe. To so bili fantje, ki so se znebili manjvrednostnega občutka pred tujimi tekmovalci. Če bi jim omogočili vadbo v tujini, bi že takrat — to si upam trditi — imeli olimpijskega zmagovalca ali vsaj eno od kolajn. Poglejte, odkar smo sedanemu rodu smučarjev omogočili priprave, kakršne imajo v ostalih alpskih deželah, dosegamo njim enakovredne rezultate. S tem ne zapostavljam truda in sposobnosti Vogrinca, Gartnerja in ostalih...«

DANES SMUČAR

LE VADI IN TEKMUJE

»V naših časih je bilo drugače. Le nekaj dni pred pomembnejšimi tekmovalnimi smo se zbrali na skupnih pripravah, vso ostalo vadbo je vsak opravil na svoje stroške. Sami smo kupovali smuči, se odločali za maže. Varnostne vezi so se pojavile šele ob koncu petdesetih let; dotlej pa je redka tekma v smuku minila brez zlomljene noge. Tine Mulej, ki je bil zelo borben tekmovalac, jo je le redko zimo odnesel brez poškodb. Danes alpski smučar edino smuča — vadi in tekmuje. Smuči mu po njegovih zahtevah izdelajo v tovarni, o mažah je vseeno, ali kaj ve ali nič, proge za trening pripravijo drugi; ob tem pa imajo najboljši zagotovljeno tudi ekstenzijo, ker za smučarijo stojijo podjetja in denar.«

Sarajevo se približuje. Je tudi vas že prišla »olimpijska mrzlica«?

»Sam sem bil vrsto let tekmovalac, zadnjič sem na državnem prvenstvu nastopil pri petdesetih, in vem, kako je, če tekmovalca že vnaprej obremenjujejo z uvrstitvami. Zato ne razumem naših smučarskih delavcev, ker delajo načrte kot v tovarnah. Toliko zlatih, toliko bronastih, toliko petih mest... To je bedasto!«

C. Zaplotnik

ŠAH

Mencinger zmagovalac delavskega prvenstva — Šahovska sekcija tovarne Elan iz Begunj je v Lescah priredila posamično delavsko prvenstvo Gorenjske v šahu. Nastopilo je 20 šahistov, med njimi tudi dva mojstra FIDE in pet mojstrskih kandidatov. Zmagal je Vojko Mencinger (Železarna Jesenice) pred Leonom Mazijem (Iskra Kranj) in Rudijem Ostermanom (Veriga Lesce) — vsi so zbrali po sedem točk, četrta je bil Rado Bumbar (Kranj), peti Franc Ravnik (Železarna Jesenice), šesti Dušan Joković (Gorenjski sejem Kranj) in sedmi Dušan Borštar (Peko Tržič). — T. Benedičič

Srečanje starejših gorenjskih šahistov — Na tradicionalnem srečanju starejših šahistov in šahovskih delavcev Gorenjske se je zbralo 12 zanes-

njakov, ki so se med drugim pomerili tudi za šahovnico. Zmagal je Kaše pred Štimcem in Rozmanom. Mira Pirce, veteranica gorenjskega šaha, je za udeležbo na vseh dosedanjih srečanjih prejela pohvalo, spomnili pa so se tudi pokojnega šahista in šahovskega delavca Karla Misjaka. Naslednje srečanje bo septembra v Škofji Loki. — V. Perović

Poraz gorenjskih šahistov — Na tradicionalnem dvoboju gorenjskih šahistov s karniškimi in domačinskimi na 50 deskah v Škofji Loki so slavili gostje. Zmagali so z izidom 58:38 in s tem osvojili prehodni pokal. V trajno last pa ga bo dobila ekipa, ki bo prva zbrala 1000 točk. Naslednji dvoboj bo oktobra v Domžalah. — V. Perović

Novo leto bomo nazdravili z vinom

Kapljica iz Goriških Brd

Čeprav so briška vina poznana že vrsto let, še nikdar niso bila tako cenjena kot zadnja leta. Kmetijska zadruga Goriška Brda je lani prejela mednarodno priznanje kot »hiša kakovosti«, predlani so strokovnjaki briško zlato rebulo uvrstili med sto najboljših vin na svetu, merlot, tokaj, pinot in rebula pa so prejeli vrsto zlatih medalj na razstavi vin v Ljubljani. Veliko povpraševanje je tudi po novostih v njihovem proizvodnem programu — po namiznem rdečem vinu in briškem roseju.

Goriška Brda so najzahodnejši košček Slovenije med rekama Idrijco in Sočo, deželica gričev med hrbtom Sabotina in rogljato Krminko gor. Že davno so Brici spoznali, da so tu naravne razmere za vinogradništvo, kot le malokje v svetu. To so vedeli tudi tuji gospodarji, ki so si dolga desetletja in stoletja lakomili Brda in briško vino.

Napredni kmetje so kmalu spoznali, da se je moč izkoriščanju uprati le s trdnim združništvom, z organiziranim pridelovanjem grozdja in prodajanjem vina. Pred 30 leti so v Dobrovem pričeli graditi vinsko klet, ki je vnesla korenite spremembe v zastarelo obdelovanje starosortnih nasadov in kletarstvo. Ko je bila klet dograjena, je bila

njena zmogljivost 4.400.000 litrov vina. Kasneje so jo večkrat povečali in danes sprejme že 17.500.000 litrov. Letošnja letina v Brdih ni bila tako obilna kot lani, zato pa je bilo grozdje zaradi ugodnega vremena bolj kakovostno.

Briški kmet, ki ima s članstvom v zadrugi zagotovljeno gospodarsko in

družbeno varnost, je dolžan ves pridelek grozdja oddati Kmetijski zadrugi Goriška Brda. Vinska klet pa mora ne glede na to, kakšna je letina, vse grozdje tudi odkupiti. Zadruga tudi v primeru skromne letine niti kilograma grozdja ne »uvozi« iz ostalih vinorodnih predelov Jugoslavije. Predela le lastni pridelek in grozdje svojih članov. To pa je tudi razlog, če katero leto v trgovinah ali gostinskih lokalih ni zadosti briške kapljice.

Vinska klet Dobrovo je svetovno znan proizvajalec rebule; med njimi je najbolj cenjena briška zlata, ker vsebuje najmanj žvepla. Strokovnjaki trdijo, da dobro dopolnjuje različne predjede, ribe in belo meso. Iz skrbno izbranega grozdja izdelujejo briško peno rebulo. Z njo postrežemo kot aperitiv ali ob slaščicah, ko ima temperatura osem stopinj. Domovina merlota je francoski Bordeaux, preko Italije pa se je tovrstna trta razširila tudi v Brda. Briški merlot je lahko pitno vino. Gostom ga je najbolje ponuditi, kadar so na mizi pečeno meso, meso na žaru, sir ali divjačina. Briški tokaj je belo vino, bogato z alkoholom, pijemo ga kot aperitiv, dobro pa gre k juham in vsem vrstam sira in mesa. Briški beli pinot pa prija, če ima temperaturo 10 do 12 stopinj in če so na mizi ribe, jajca, siri ali pečeno meso.

Letošnji novosti v proizvodnem programu vinske Kleti Dobrovo sta na-

»Pravi pivec pozna vino«

Ob vinu in z vinom so rasle civilizacije, se bojevale bitke, slavile zmag in tešile bolečine ob porazu. V vinu utapljam življenjske tegobe, z vinom se veselimo, proslavljamo osebne in ostale praznike. Novo leto se približuje. Nazdravili bomo z vinom — za srečno, zdravo, veselo...

»Vino ima veliko prijateljev in sovražnikov. V zmernih količinah dobro vpliva na zdravje in razpoloženje; če pretiravamo, je povzročitelj hudega gorja. Nikdar ne pijmo na tešče, saj mora vino dopolnjevati jedi. Znano je, da bele sorte prija, kadar so na krožniku lahke jedi — piščančje meso, no. Najprej pijemo suha, nato polsuha, posladka in nazadnje sladka vina, precej bela in šibkejša in nato rdeča in močnejša. Ni toliko pomembno, koliko popijemo, kako hitro ga »lokamo«. Če ga zvrnemo na dušek, smo lahko pijani od enega kozarčka; če pa ga srebamo počasi, lahko izpraznimo steklenico. Pravi pivec pozna vino do »obisti«; tudi takoj spozna, če ima pravišno temperaturo. Denimo, briško zlato rebulo pijemo pri 10 stopinjah Celzija, merlot pri 16...« pravi inženir Zvonimir Simčič, strokovnjak za vino iz Goriških Brd.

mizno rdeče vino in briški rose. »Rojstvo« namizno rdečega je povezano z uvedbo sodobnih naprav za sortiranje, ki omogočajo ločevanje grozdja po sortah, kakovosti in po tem, ali je iz nižinskih ali višinskih vinogradov. Gre za kakovostno vino, za katerega proizvajalec priporoča, da ga pijemo pri 16 stopinjah. Rose je samotok iz najboljših briških rdečih sort grozdja. Je harmonično vino, blagega okusa in zelo pitno; pijemo ga pri temperaturi 12 stopinj, sodi pa zlasti k lažjim jedem.

Briško, prosim!

Ne tako malo briških vin popijemo tudi na Gorenjskem, saj Kmetijska zadruga Goriška Brda dobro sodeluje s trgovskimi organizacijami, ki so pod okriljem ABC Pomurka, z Živili in s Špecerijo Bled.

Franc Šavs, poslovodja Diskonta Naklo: »Vsak mesec prodamo po-

vprečno po 120 zabojev briških vin. Nekatere naše stranke so stalni odjemalci teh vin; že ko vstopijo v diskont, vem, da bodo med drugim kupile tudi briško kapljico. Zdaj, v dneh pred novim letom, je največje povpraševanje po buteljčnih in penečih vinih.»

Ida Lepoša, poslovodkinja Diskont Kranj: »Na zalogi imamo vse vrste briških vin, tudi njihove letošnje novosti — briški rose in namizno rdeče. Kupci veliko povprašujejo po merlotu, belem pinotu, tokaju in po namiznem rdečem, ki je tudi zelo poceni — stane le nekaj več kot 47 dinarjev. Sicer pa opažam, da se pivske navade občanov spreminjajo, saj bolj kot po rdečih posegajo po belih vinih.«

Ivan Rogelj, skladiščnik za vina v Živilnem skladišču v Naklem: »Živila oskrbujejo z briškimi vini gostilne in trgovine v Kranju in okolici, večino Kranjske gore, precejšen del Jesenic ter vse naše trgovine in diskonte na Gorenjskem. Tedensko prodamo v povprečju od 600 do 700 zabojev briških vin zdaj, pred novim letom, pa tudi štirikrat več. Kaže, da sta se tudi briški rose in namizno rdeče dobro uveljavila, saj ju vsak teden prodamo od 120 do 150 zabojev.«

Novosti iz vinske kleti v Dobrovem — briški rose in namizno rdeče.

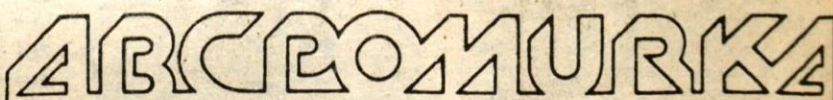

cenjene potrošnike obvešča, da bo zaradi inventure zaprto

4. in 5. 1.
1984

SREČNO NOVO LETO 1984

LOKA, Proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje n. sol. o. Škofja Loka

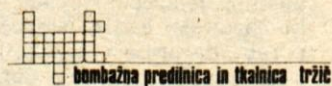
TOZD JELEN — gostinstvo Kranj
Objavlja prosta dela in naloge:

1. KUJARJA oziroma KUJARICE za restavracijo Prajerca v Škofji Loki
2. KUJARJA oziroma KUJARICE za hotel Jelen v Kranju
3. SNAŽILKE za samopostrežno restavracijo Frankovo naselje v Škofji Loki
4. SNAŽILKE za gostilno Gorenja Sava in Gaštev (delo se opravlja v obeh obratih)

Za opravljanje del oziroma nalog kuharja (kuharice) se lahko prijavijo kandidati s končano poklicno gostinsko šolo — smer kuharstvo ali kandidatke, ki imajo veselje do dela v kuhinji in imajo že večletne izkušnje na takih delih.

Poskusno delo za kuharje traja 60 koledarskih dni, za snažilke pa 30 koledarskih dni.

Prošnje z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi oglasa na naslov ABC Pomurka, LOKA, DSSS — Kadrovska služba, Kidričeva 54, Škofja Loka.

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ n. sol. o.

razpisuje naslednja prosta dela oziroma naloge na podlagi 10. čl. Pravilnika o delovnih razmerjih ter v skladu z 21. čl. Zakona o delovnih razmerjih:

V TOZD Predilnica
VZDRŽEVANJE STROJEV
(1 oseba za nedoločen čas)

- Pogoji: — poklicna šola tekstilne ali kovinske smeri,
— znanje s področja vzdrževanja strojnega parka v predilnici,
— 2 leti delovnih izkušenj,
— odslužen vojaški rok

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovske oddelke 8 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po roku za vložitev prijav.

Skupščina občine Jesenice
Izvršni svet skupščine
in družbenopolitične organizacije:
občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski odbor ZRVS

Vsem delovnim ljudem in občanom želimo

SREČNO NOVO LETO 1983

DO TRGOVINA
TOZD Trgovina na drobno Kranj

na 27 bencinskih servisih na območju Gorenjske vam poleg naftnih derivatov nudimo tudi:

avto dele, snežne verige, orodje, avtoelektriko, avtokozmetiko, blago za osebno porabo in različno ostalo blago namenjeno vašemu motornemu vozilu.

SREČNO VOŽNJO V LETU 1984!

KRANJ, Cesta JLA 14, telefon 21-875, 24-440

urbanizem, stavbna zemljišča, investitorski inženiring in stanovanjsko poslovanje

Delovna skupnost želi vsem delovnim ljudem in občanom uspešno novo leto 1984

Poslovnim sodelavcem želimo veliko poslovnega uspeha in sodelovanja tudi v bodoče.
Priporočamo naše storitve.

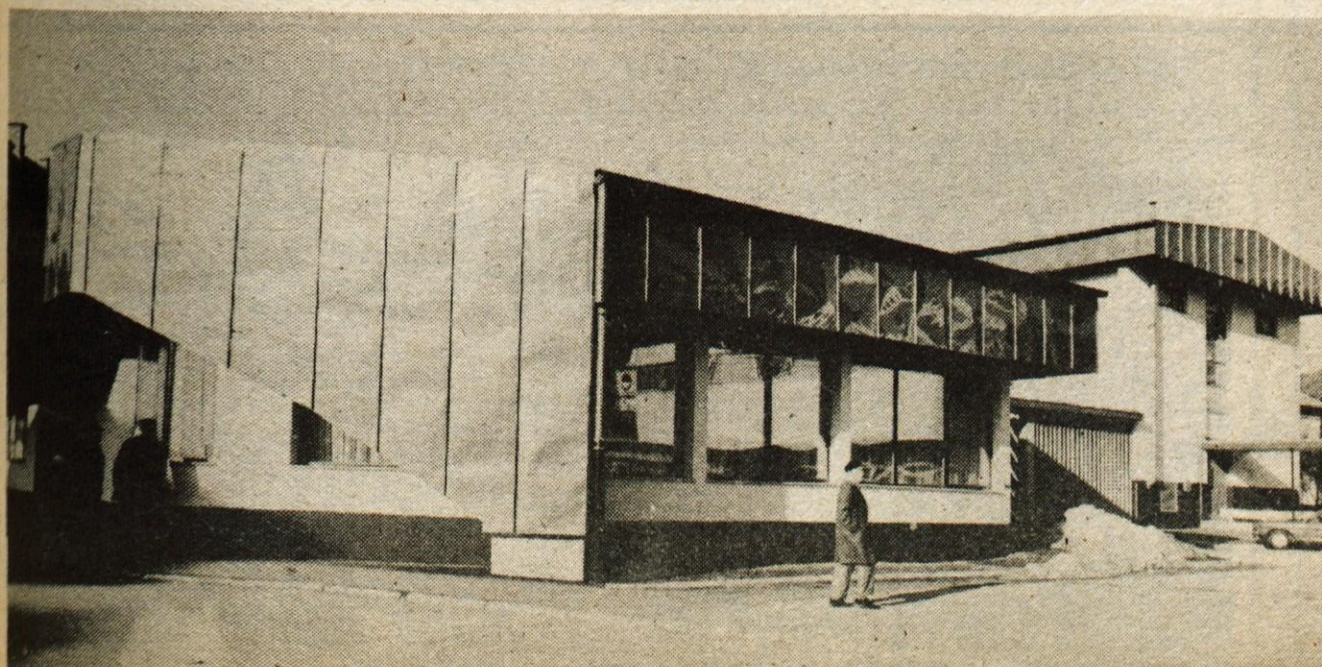

Želimo vam srečno in uspešno novo leto 1984

**AVTO MOTO DRUŠTVO
KRANJ**

Vsem svojim članom in poslovnim partnerjem želimo srečno in varno vožnjo v letu 1984

**SKUPŠČINA OBČINE
RADOVLJICA, IZVRŠNI SVET
IN DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE:**

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

*Vsem delovnim ljudem in občanom želimo
SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1984!*

Skupščina občine Kranj
in družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

*Mnogo delovnih uspehov, uspehov pri urejanju skupnih
družbenih zadev, v razvoju in utrjevanju samoupravljanja
v delovnih organizacijah in samoupravnih skupnostih pa tudi kar
največ osebne sreče in zadovoljstva želijo vsem delovnim ljudem
in občanom v letu 1984*

SKUPŠČINA OBČINE KAMNIK, IZVRŠNI SVET IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE:

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

Vsem Gorenjcem želimo
veliko sreče in uspehov
v novem letu!

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA in OBČINSKE DRUŽBENO- POLITIČNE ORGANIZACIJE

ŽELIJO VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM SREČNO
NOVO LETO
1984

Frizerski salon KALAN DANICA

Titov trg 4 b
Škofja Loka
tel.: 60-138

*Cenjenim strankam želimo
srečno novo leto 1984
Se priporočamo!*

RESTAVRACIJA »SEJEM«

Savski log
Kranj, tel.: 21-890

Želi svojim gostom srečno novo leto 1984

Na Trgu svobode 23 v Trzinu

Želi cenjenim gostom

in bralcem Glasa srečno novo leto 1984.

GOSTILNA »PRI JERNEJU«

KOKRICA
Pokopališka 17
tel.: 24-134

*želi bralcem Glasa
in cenjenim gostom
srečno novo leto*

Vsem cenjenim strankam
srečno vožnjo v 1984. letu
želi
avtokleparstvo
avtovleka

KERŽAN FRANC

Preddvor 3
tel.: 45-043

Komunalno podjetje

Udovod p.o.

KRANJ

*Vsem prijateljem in poslovnim partnerjem
želimo srečno in uspešno novo leto 1984.*

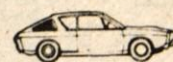
PLANIKA

želi vsem delovnim ljudem
in poslovnim
prijateljem srečno
in uspešno novo leto 1984

FOTOGRAF
Janez Žumer
Izdelava fotografij za vse vrste
osebnih dokumentov
V DVEH URAH
KRANJ, Partizanska 4. ☎ 23-893
(pri Prešernovem gaju)

Sekcija taksistov Kranj
vsem bralcem Glasa
želi srečno novo leto
1984 in se priporoča
s svojimi storitvami

TAXI tel.: 24-310

SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ in DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

želi vsem delovnim ljudem
in občanom
SREČNO NOVO LETO

**Obrtno podjetje
za popravilo
in izdelavo tehtnic,
popravila kavnih mlinčkov
in mesoreznic**

KRANJ, Benedikova 1
Tel.: 21-534

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem
želimo srečno in uspešno novo leto 1984

**ELEKTROTEHNIŠKO
PODJETJE**
Kranj, Koroška c. 53
35 LET

Projektira in instalira vsa elektromontažna dela jakega
in šibkega toka
Izdeluje el. razdelilce serijsko in po naročilu, opremlja
obdelovalne in druge naprave
Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno
Servisira izdelke priznanih firm: ISKRA, Ei, Riz, Elind, Čajevec,
Grundig in Sever

želi vsem poslovnim
prijateljem
in občanom
srečno
in uspeha polno
novo leto 1984

PROJEKTIRA • PROIZVAJA • INSTALIRA • PRODAJA • SERVISIRA

**KIT KMETIJSKO
ŽIVILSKI
KOMBINAT
GORENJSKE n. sol. o.
KRANJ**

- TOZD KMETIJSTVO KRANJ
- TOZD KOOPERACIJA RADOVLJICA
- TOZD MLEKARNA KRANJ
- TOZD OLJARICA BRITOF
- TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ
- TOZD AGROMEHANIKA KRANJ
- TOZD MESO-IZDELKI ŠKOFJA LOKA
- TOZD TRGOVINA NA DROBNO KRANJ
- TOZD KLAVNICA JESENICE
- in DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

želi svojim poslovnim prijateljem
in potrošnikom srečno in zadovoljno
novo leto 1984

Obrtna zadruga za prevozne in strojnogradbene
storitve, »PREVOZNIK GORENJSKE« p. o.,
64202 NAKLO 198

želi vsem delovnim ljudem
in poslovnim partnerjem srečno
in uspešno Novo leto 1984!

KOKRA, trgovska DO KRANJ

s temeljnimi organizacijami:

ENGRO, prodaja na debelo
GLOBUS, veleblagovnica
DETAJL, prodaja na drobno
in

delovno skupnostjo skupnih služb

se tudi v letu 1984 priporoča za obisk v svojih poslovalnicah in želi vsem poslovnim partnerjem in cenjenim strankam veliko delovnih uspehov

Frizerski salon
MILENA TAVČAR

Kranj,
 Partizanska 18
 (pri kokrškem mostu
 na Primskovem)
 tel.: 23-472

želi cenjenim strankam
srečno novo leto
1984 in se priporoča.

Odperto vsak dan od 13. do 20. ure. V sobotah zaprto.

AGROTEHNIKA GRUDA

TOZD LOVEC, Kranj
 Dražgoška 2

vam nudi lovsko, ribiško in športno opremo.

Smuči, smučarske palice, vezi, sanke in ostalo za lovski, ribiški in smučarski šport.

kamniška
 @ **gorčica**

alpina

ŽIRI

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno in uspešno novo leto 1984

Industrija Bombažnih izdelkov - Kranj

specializirana delovna organizacija za žakardske tkanine

Želi občanom Gorenjske srečno in uspešno novo leto 1984

Komunalno, obrtno in gradbeno podjetje Kranj z n. sol. o.

- TOZD KOMUNALA, KRANJ — b. o.
  - TOZD OBRAT KRANJ, — b. o.
  - TOZD GRADNJE KRANJ, — b. o.
  - TOZD OPEKARNE, KRANJ — b. o.
- in SAMOUPRAVNA DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE KRANJ

Delovni kolektiv želi občanom Gorenjske in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1984

ISKRA — SREDNJA ŠOLA ELEKTROTEHNIŠKE IN KOVINSKO PREDELOVALNE USMERITVE KRANJ, p. o. Savska loka 2

razpisuje po sklepu komisije za medsebojna razmerja delavcev naslednja prosta dela in naloge v usmerjenem izobraževanju:

UČITELJA SPLOŠNIH PREDMETOV — POUČEVANJE FIZIKE

Pogoj:

- visoka izobrazba pedagoške smeri fizike ali pedagoške smeri fizike z matematiko,
- visoka izobrazba splošne, naravoslovne, matematično fizikalne, industrijske, astronomske ali meteorološke smeri fizike ali tehnične fizike

UČITELJA POUČEVANJA PRAKTIČNEGA POUKA ELEKTRO USMERITVE — šibki tok

Pogoj:

- višja strokovna izobrazba elektrotehniške usmeritve — elektrotehnik in najmanj 3 leta delovnih izkušenj

LABORANTA ZA POUK ELEKTROTEHNIŠKIH USMERITEV — šibki tok

Pogoj:

- srednja izobrazba elektro stroke

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljejo ali oddajo osebno pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na ISKRA — Srednja šola Kranj, Savska loka 2. O izbiri bomo prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka za vložitev prijav.

KOMUNALNO, OBRATNO IN GRADBENO PODJETJE KRANJ,

n. sol. o.
 Kranj, Mirka Vadnova 1
 TOZD Komunala b. o.

razpisuje prosta dela in naloge

VODJE TOZD KOMUNALA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, ki so določeni v zakonu in družbenem dogovoru, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko šolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri in najmanj tri leta delovnih izkušenj,
- ali višjo šolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri in najmanj pet let delovnih izkušenj,
- da ima organizacijske sposobnosti in izpolnjuje pogoje kadrovanja na najodgovornejše funkcije in naloge po družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike.

Delavca za opravljanje del in nalog vodje TOZD Komunala bomo imenovali za mandatno dobo štirih let.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z življenjepisom in dokazili o strokovni usposobljenosti in izpolnjevanju drugih zahtevanih pogojev v roku 15 dni od dneva razpisa na naslov KOGP Kranj, Mirka Vadnova 1, s pripisom »za razpisno komisijo« za vodjo TOZD Komunala.

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili v 30 dneh od izteka roka za prijavo na objavljeni razpis.

OBČINSKI SODNIK ZA PREKRŠKE JESENICE

Zbor delavcev delovne skupnosti objavlja prosta dela in naloge

STROJEPISKE — ZAPISNIKARICE za nedoločen čas

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- dokončana 4-letna upravno-administrativna šola in eno leto delovnih izkušenj,
- ali dokončana 2-letna administrativna šola in tri leta delovnih izkušenj,
- poskusno delo tri mesece.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o usposobljenosti pošljejo na naslov: Občinski sodnik za prekrške na Jesenicah, Cesta Maršala Tita 37, s pripisom »Objava«, najpozneje do 14. 1. 1984.

Kandidati bodo obveščeni o rezultatih objave v roku 8 dni po sklepu Zbora delavcev delovne skupnosti.

ALPETOUR
 TOZD Potniški promet
 KRANJ

Obvešča cenjene potnike, da s 1. 1. 1984 velja na relaciji TRŽIČ—KRANJ—LJUBLJANA in obratno spremenjen vozni red, kateri je v prodaji na avtobusni postaji Kranj in Tržič.

INTEGRAL
 DO SAP
 LJUBLJANA

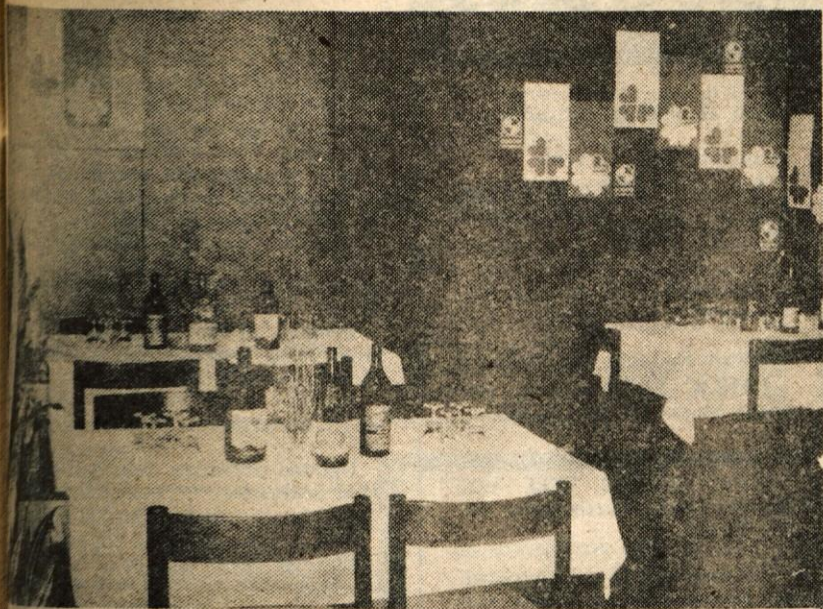
Hotel KAZINA
 Zg. Jezersko prireja

SILVESTROVANJE

Imamo še prostor v sobah in nekaj sedežev v restavraciji. Igra ansambel TREND od 20. do 04 ure zjutraj. Rezervacije sprejemamo na tel.: 44-007. Srečno in veselo v leto 1984

Vabi kolektiv hotela

Delavci Kompasovega motela Medno so dvajsetletnico motela proslavili z otvoritvijo popolnoma prenovljene kuhinje z vsemi pripadajočimi prostori, recepcije, točilnice, restavracije in 30 dvoposteljnih sob. Poleg tega, da so si delavci s prenovno izboljšali delovne pogoje, pa so tudi dvignili svojo ponudbo na raven, ki bo zadovoljila tudi najbolj zahtevne goste. Prenova, za katero so sredstva prispevale tudi vse ostale TOZD Kompas, je stala 15 milijonov din, v pogodbenem roku in kvalitetno pa jo je izvedel Obrtnik Skofja Loka s svojimi koope-

ALPINA tovarna obutve Žiri
Strojarska ul. 2, n. sol. o.
Delovna skupnost skupnih služb
TOZD Proizvodnja
TOZD Prodaja

Na podlagi sklepov delavskih svetov Delovne skupnosti skupnih služb, TOZD Proizvodnja in TOZD Prodaja

razpisujemo prosta dela in naloge

a) v Delovni skupnosti skupnih služb

VODENJE SLUŽBE NAČRTOVANJA IN ANALIZ
za dobo 4 let

b) v TOZD Proizvodnja

VODENJE SLUŽBE ZA PLANIRANJE PROIZVODNJE
za dobo 4 let

c) v TOZD Prodaja

VODENJE ODPREME
za dobo 4 let

Kandidati za razporeditev na navedene delovne naloge morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod a) — visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri ali priznana z delom pridobljena delovna zmožnost za opravljanje določenih del oz. nalog,
- 2 oziroma 4 leta delovnih izkušenj,
- pod b) — višja izobrazba čevlarske, organizacijske smeri ali srednja izobrazba čevlarske smeri,
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj,
- pod c) — višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske ali čevlarske smeri,
- 2 oziroma 4 leta delovnih izkušenj.

Pisane prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh od dneva razpisa na naslov: **ALPINA tovarna obutve Žiri, Razpisna komisija za DSSS oz. TOZD Proizvodnja oz. TOZD Prodaja, Strojarska ul. 2, 64226 Žiri.**

GORENJSKA OBLAČILA
KRANJ
Tozd Konfekcija Jesenice
Savska cesta 1 b

Odbor za medsebojna razmerja
objavlja prosta dela in opravila

VRATARJA — TELEFONISTA

Pogoji:

- dokončana osemletka,
- moralno primeren.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in je v turnusu.

Poskusno delo je 1 mesec. TOZD stanovanja nima.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na gornji naslov. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po izteku prijave.

NESREČE

OBA PREPELJALI V BOLNIŠNICO

Tržič — V ponedeljek, 26. decembra, nekaj po 19. uri se je na lokalni cesti v Pristavi pripetila prometna nezgoda, v kateri sta bila huje poškodovana Zdravko Papler (roj. 1957) iz Križev in Tilka Križan (roj. 1953) iz Sebenj. Papler se je peljal na kolesu z motorjem, v Pristavi pa je dohitel Križanovo, ki je hodila ob kolesu obloženem s torbo. Papler je ni pravočasno opazil, trčil je vanjo, da je padla in si zlomila gleženj. Padel pa je tudi Papler in obležal v nezavesti. Oba so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

AVTO ZANESLO V PEŠČA

Škofja Loka — V ponedeljek, 26. decembra, ob 21.30, se je na regionalni cesti na Sp. trgu pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Silvo Porenta (1958) iz Reteč je peljal po klancu navzdol in zavijal v levo na Sp. trg, na polede neli cesti pa ga je zaneslo v desno proti parkiranemu avtomobilu, ob katerem sta stala Peter Medlobi iz Poljan in Janez Mrak iz Delnic in trčil vanju. V trčenju si je Medlobi zlomil nogo, Mrak pa je bil le lažje ranjen.

L. M.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, atija in ata

FRANCA JERNEJCA-MILČETA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in soborcem Gorenjske, sodelavcem Železarne Jesenice — TOZD Elektro remontne delavnice, ki so se poklonili njegovemu spominu in ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti, sočustvovali z nami, mu darovali vence in cvetje ter nam ustno in pisno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se govornikom in pionirjem za tople besede slovesa v imenu borcev Prešernove brigade, borcev Jeseniško-Bohinjskega oddelka, prebivalcem bohinjskega kota in hotelskoturističnih delavcev na Pokljuki, pripadnikov JLA, starešin in vojakov planinske brigade, pionirjev osnovnih šol iz Bohinjske Bistrice in Kranjske gore, skupščin občin, družbenopolitičnih organizacij in društev Gorenjske ter vsem praporščakom. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našega dragega Milčeta spoštovali in ga imeli radi.

ŽALUJOČI: žena Nadja, sin Aleksander, hči Nadja

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

JANEZ OLIFČIČ

Od njega se bomo poslovili v soboto, 31. decembra 1983, ob 15. uri na pokopališču na Bohinjski Beli.

VSI NJEGOVI

Bohinjska Bela, 29. decembra 1983

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očka, sina, brata, strica, zeta, svaka in botrčka

TINETA GOVEKARJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in sodelavcem Planike Kranj, Osnovni šoli Smlednik, Gasilskemu društvu Smlednik, pevcem in govornikom Branetu Pipanu in Rajku Jenku, za izrečena sožalja, pomoč in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala Nevrološkemu oddelku Kliničnega centra, dr. Jankoviču in tov. Remškarjevi za nesebično pomoč v času zdravljenja. Prav tako smo dolžni zahvalo g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

VSEM IN VSAKOMUR POSEBEJ ŠE ENKRAT HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Dragočajna, 14. decembra 1983

ZAHVALA

V 71. letu nas je zapustil dobri, skrbni mož, oče, brat, stari ata, stric

MIRKO PAPLER

Dovarjev ata z Breznice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Iskrena hvala dr. Rojčevi za skrb in lajšanje bolečin v času njegove bolezni. Posebno se zahvaljujemo gospodom župnikom za lep pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil naš dobri oče, stari oče, brat in stric

JOŽE HRIBAR

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene vence in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se Domu Albina Drolca v Potočah ter organizaciji ZB Preddvor. Hvala tudi g. župniku za pogrebni obred.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI: hčerki Mari in Francka z družinama, bratje in sestre

Potoče, 24. decembra 1983

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene mame

MARIJE ŽBONTAR

Gregurjeve mame z Zalega loga

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in izrečena pismena in ustna sožalja. Hvala pevskega zboru »NIKO« za zapete žalostinke, g. kaplanu za pogrebni obred in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJENI

Zali log, decembra 1983

Smrtna nezgoda

Sp. Gorje — V sredo, 28. decembra, nekaj po 18. uri se je v kletnih prostorih stanovanjske hiše Cirila Križarja pripetila huda nezgoda. Križar (roj. 1951) je skupaj s svojo ženo žagal drva z električno žago. Pri tem se je žaga zagozdila, osvobodila pa jo je s sunkovitim potegom. Pri tem pa je rezilo žage zadelo Bolčiča v levo stran vratu in mu prerazvil vratno žilo, tako da je v nekaj minutah izkrevavel.

Žerjavica v pepelu

Kamna gorica — V torek, 27. decembra, nekaj po polnoči je zagorelo stanovanjske hiše Vidičeve v Kamni gorici. Ta večer je Vidič očistila peč na trda goriva, v katerem je bilo še nekaj žerjavice pa je spravila v plastično vrečko in ga postavila v shrambo, ki je bila lesena tla. Žerjavica pa je čez noč stalila dno plastične posode, vnetje pa so se tudi lesena tla. Požar je povzročil za 100.000 din škode.

Pretep po prometni nezgodi

Kranj — V ponedeljek, 26. decembra, ob 22.30 se je na Cesti talcev v Kranju pripetila prometna nezgoda, pri kateri sta trčila dva osebna avtomobila. Voznik enega od avtomobilov je le manjša materialna škoda, zato sta voznika sama uredila stvar. Ko sta imela že urejeno, pa je začel sopotnik iz drugega avtomobila Čazin Jarovič iz Kranja pretepovati voznika Veselina Jovoviča, ki se ga je tudi z brcami. Jovovič je Jaroviča s pestjo udaril v obraz, tako da je ta padel in z glavo udaril po tleh. Pri tem mu je počilo nosno dno in so ga morali prepepeliti v bolnišnico.

MALI

OGLASI tel.: 27-960

PRODAM

Prodaj 25 do 180 kg težke PRAŠIČE. Posavec 16, Podnart 13156
 PRAŠIČE za zakol, po 190 din za kg, prodaj. Sprejemam naročila. KUPIM nad 7 mesecev brejo KRAVO. Fujan, Hraše 5, Smlednik 13370
 Nov vzdiljiv namizni ŠTEDILNIK, nerjaveč, vrata za kmečko PEČ, prodaj. Hraše 5, Smlednik 13387
 Prodaj PRAŠIČA, težkega od 110 do 130 kg, cena 210 din za kg. Telefon 43-108 13485
 Prodaj malo rabljeno PEČ KTK, za 15.000 din, KAD za pralni stroj 664 in motor (novo), SMUČI 170 cm, tekaške SMUČI in ČEVLJE, VERIGE za VW — novejši tip. Vodnik, Skokova 9, Kranj 13527
 Prodaj polovico PRAŠIČA. Naslov v oglašnem oddelku. 13528
 Pocen prodaj JEDILNI KOT. Vertelj, Valjavčeva 4, Kranj 13529
 Prodaj KRAVO s prvim teletom in jalovo KRAVO. Praprotna polica 13 13530
 Prodaj mlado KRAVO po prvem teletu za zakol. Prebačev 41 13531
 Ugodno prodaj MONTAŽNI VIKEND »Jelovica«, 4 x 4. Informacije po tel. 064/24-338 13532
 Prodaj 10 dni starega BIKCA simentalca. Zadruga 15, Duplje 13533
 Prodaj JAGNJETA za zakol. Žemlja, Vrba 23, Zirovnica 13534
 Prodaj mlado KRAVO. Jama 4, Mavčiče 13535
 Prodaj PRAŠIČA za zakol. Zg. Bitnje 41 13536
 Prodaj LATE za kozolec. Štros, Korkica 9 Kranj, Dovžanova pot 5 13537
 Prodaj zimska JABOLKA, domače ŽGANJE in OBRAČALNIK za kosilnico »Buchler«. Leše 16, Tržič 13538
 Prodaj večjo količino BETONSKEGA ŽELEZA, delno na gradbeno posojilo, motorno črpalko za gnojnico in rabljeno STREŠNO OPEKO špičak. Sebenje 37, Križe 13539
 Prodaj dva tedna staro TELIČKO frizjiko. Visoko 66 13540
 Prodaj novo URO za dvotarifni števec. Telefon 43-077 13541
 Ugodno prodaj generalno popravljen PRALNI STROJ »Rade Končar«. Pene, Mošnje 45
 Prodaj PRAŠIČA za zakol. Dragočajna 12, Smlednik 13542
 Prodaj dobro ohranjen nemški RADIO 2 x 7 W. Telefon 47-064 13543
 Prodaj 8 mesecev brejo TELIČKO simentalko, DOMAČE ŽGANJE (slivovko) in sadjevec. Golnik 15 13544
 Prodaj nemški trajnožareč ŠTEDILNIK küppersbusch, skoraj nov, italijanske posteljne PREVLEKE, še nove, električno KLJUČAVNICO, kuhinjsko TEHTNICO, vse ugodna cena. C. Talcev 18, Huje, Kranj — Omeje 13545
 Prodaj veliko PONY KOLO. Nasovče 14, Komenda 13546
 Prodaj etažno PEČ emo central 20, malo rabljeno. Nemeček, tel. 061/611-390 13547
 Prodaj delavnega KONJA. Drešar, Hotemaže 21, 13548
 OKNA — vezana 2 x 170/130, 2 x 80/80 in 1 x 120/80, zasteklena, prodaj zelo poceni. Telefon 24-122 13549
 Prodaj KRAVO, ki bo v kratkem četrtili teletila. Sr. Bitnje 23 13550
 Prodaj težkega PRAŠIČA za zakol. Hraštje 55 13551
 Prodaj AKUMULATOR 12 V 135 A/h in PRAŠIČKE, stare 7 tednov. Krničar, Babni vrt 10, Golnik 13552
 Prodaj STRUŽNI AUTOMAT, premera 38, s kompletnim orodjem in tri plošče BAKRA za žlebove. Britof 165, Kranj 13553
 Prodaj TELIČKO simentalko, staro 8 tednov za pleme ali za zakol. Trstenik 2, Golnik 13554
 KRAVO jalovo ali KRAVO za pleme prodaj. Voklo 44, Šenčur 13555
 AVTORADIO-KASETA stereo, ojačevalec »Booster 4 x 25 W in dva WALKI-TALKIJA z deklaracijo, prodaj. Telefon 064/26-124 13556
 Prodaj ročni električni VRTALNI STROJ s stojalom, za 5.000 din in ročni stroj za krivljenje betonskega železa. Kranj, Jezerska c. 122 13557
 Prodaj dva BIKCA simentalca, stara po 1 teden. Žeje 16, Duplje 13558
 Prodaj TELIČKO in BIKCA, težkega 300 kg, za nadaljnjo rejo. Dragočajna 16, Smlednik 13559
 Prodaj DESKE in PLOHE ter JAGENJČKE za zakol in nadaljnjo rejo. Telefon 064/47-269 13560
 Prodaj PRAŠIČA za zakol. Naklo, C. 26. julija 48, tel. 47-696 13561
 Prodaj polovico mlade KRAVE. Tupaliče 1, Preddvor 13562
 Prodaj otroško POSTELJICO in POSTELJO z jogiji. Telefon 24-631 13563
 Prodaj mlado KRAVO simentalko s teletom. Višelnica 15, Zg. Gorje 13564

Prodaj gramofon (KENWOOD) s carinsko deklaracijo. Informacije po telefonu: 23-341 int. 67 dopoldan ali na naslov: Meglič Evgenij, Ravne 9, Tržič
 Oddam dve mladi PSIČKI mešaniki. Sluga, Cerklje 139 13565
 Prodaj ZREBETA hanoveranca, starega 8 mesecev, in angleža, starega 19 mesecev. Telefon 80-063 13566
 Prodaj MOPED 15 SLC. Telefon 77-966 13567
 Prodaj MIZARSKI poravnalni STROJ hoby »Mio Osijek«. Naslov v oglašnem oddelku. 13568
 Prodaj manjšo HARMONIKO hohner — club 2 B. Telefon 67-274 13569
 Ugodno prodaj nov KRZNEN OVRATNIK (lisica). Šmid, Podlubnik 337, Škofja Loka (popoldan) 13570
 Prodaj ozek ŠTEDILNIK »Gorenje« na drva, cena 4.000 din. Telefon 24-506 13571
 Prodaj ali menjam mlado KRAVO po teletu za pitano goved. Voglje 86, Šenčur 13572
 Prodaj 3 mesece staro NEMŠKO OVČARKO. Dore Zevnik, Zg. Bitnje 70, Žabnica 13525
 Prodaj STABILIZATOR električne napetosti, možna uporaba za manjše električne naprave in LETALO na daljinsko vodenje, tip ZLIN L 20, dolžine 2 m, brez motorja in servo-mehanizma. Kličite po tel. 25-439 od 15. do 19. ure ali 23-647 — int. 40 od 7. do 14. ure 13573
 Prodaj črnobel TELEVIZOR schaub lorenz. Miro Peternej, Predoslje 85/B, Kranj 13574
 Prodaj KOSILNICO znamke BCS ali menjam za KRAVO s teletom. Telefon 064-61-436 13634
 Pocen prodaj MLADIČKI — NEMŠKI OVČARKI, stari 9 tednov. Alič, Trata 15, Škofja Loka 13635
 Prodaj PRAŠIČA za zakol. Sv. Duh 41, Škofja Loka 13636
 Prodaj nakladalno PRIKOLICO »Padovani«, 15-kubično, s pogonom. Miklavčič, Zabrekve 8, Selca nad Škofjo Loko 13637
 Prodaj suhe smrekove in macesnove OBLOGE, I. in II. vrste za oblaganje notranjih stropov in sten ter zunanji NAPUŠČ (pobjon), širina 9,7 in 5 cm. Telefon 064-62-618 13638
 Prodaj 2 kW termoakumulacijsko PEČ. Vincarje 16, Škofja Loka 13639
 Zamenjam TRAKTOR 404 za manjšega. Glinje 5, Cerklje 13640
 Prodaj 4 tedne starega BIKCA simentalca. Zg. Brnik 53, Cerklje 13641
 Prodaj SVINJO po prašičkih, 7 tednov stare PUJSKE in dva PRAŠIČA za zakol. Sp. Brnik 60, Cerklje 13642
 Zamenjam mesnato KRAVO za pleme. Pšenična Polica 4, Cerklje 13643
 Prodaj polovico KRAVE. Velešovo 35, Cerklje 13644
 Prodaj suha razžagana DRVA in suhe BUTARE. Sp. Bitnje 4, Žabnica 13645
 Prodaj 140 kg težkega PRAŠIČA za zakol. Stiša vas 4, Cerklje 13646
 Prodaj 14 dni starega BIKCA. Lahovče 49, Cerklje 13647
 Prodaj PRAŠIČA za zakol. Poženik 15, Cerklje 13648
 Za nadaljnjo rejo prodaj mladega črnega BIKCA, težkega nad 350 kg, mlado KRAVO in TELIČKO, obe breji po 6 mesecev, težki okoli 400 kg. Dvorje 56, Cerklje 13649
 Prodaj KRAVO s teletom ali zamenjam za jalovo. Zalog 62, Cerklje 13650
 Prodaj 7 tednov staro TELIČKO. Sp. Brnik 38, Cerklje 13651
 Prodaj PRAŠIČA za zakol, težkega 120 kg. Tenetiše 23 13652
 Prodaj jedilni in semenski FIŽOL. Lahovče 37 13653
 Prodaj KRAVO po tretjem teletu, črnobel, dobro mlekarico. Kordež, Jamnik 15, Kropa 13654
 Prodaj PRAŠIČA za zakol. Praše 20, Mavčiče 13655
 Prodaj dve mladi OVCI in OVNA. Hladnik, Pristava 93 pri Tržiču 13656
 Prodaj PRAŠIČA za zakol. Cerklje 110 13657
 Prodaj 8 tednov staro TELIČKO simentalko. Podbrezje 34, Duplje 13658
 Prodaj več OVCE za zakol ali pleme. Šmarjetna gora 5 13659
 Prodaj PRAŠIČA za zakol ali menjam za goved. Virmaše 42, Škofja Loka 13660
 Prodaj 300-litrsko ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH in OKOVJE LOOK 77 R. Telefon 064/21-628 13661
 Prodaj POHIŠTVO za v samsko sobo in 3 kW termoakumulacijsko PEČ. Telefon 26-895 popoldan 13662
 Prodaj KRAVO, dobro mlekarico, ki bo aprila teletila. Lahovče 14, Cerklje 13663
 SPECTRUM 48 K s programi, prodaj. Telefon 47-153 13664
 Prodaj barvni TELEVIZOR. Mrak, Mlakarjeva 17, Šenčur, tel. 25-655
 Prodaj več ROČNIH VOZIČKOV z derco. Kuhar, Predoslje 6 13666
 Prodaj KRAVO, ki bo drugič teletila in TELETA starega pol leta. Hlebce 15/A, Lesce 13667
 Prodaj MELOTRON CRUN in APN-4. Telefon 61-660. 13703

Prodaj dvoosno 8-tonsko PRIKOLICO za traktor, traktorske verige z grablji do 28 col in BRUSILNI STROJ za tračne žage, ZAPRAVLJIVČEK, stare izvedbe ter POSNEMALNIK za mleko. Stanislav Debelak, Stara Oselica 54, Gorenja vas. 13668
 Prodaj TRAČNO ŽAGO za razrez hlodovine ter BRUSILNI STROJ, v delovnem stanju. Naslov v oglašnem oddelku. 13669
 Prodaj brejo TELIČKO simentalko, ki bo konec januarja teletila. Visoko 29, Šenčur 13670
 Prodaj TRAVNE PLOŠČE, 20 kv. m. Blagojevič, Podbrezje 12/A, Duplje 13671
 Ugodno prodaj otroško POSTELJICO. Ličar, Gradnikova 117, Radovljica
 Prodaj dobro ohranjen železen vzdiljiv ŠTEDILNIK z bojlerjem (desni). Jože Zajec, Gorenja vas 5 nad Šk. Loko 13673
 Prodaj PUNTE. Demšar, tel. 65-032
 Ljubiteljem živali podarim PSA teri-erca. Mirjan Dolinar, Župančičeva 21, Kranj 13675
 Prodaj rabljeno SPALNICO. Informacije po tel. 24-215 popoldan 13676
 Prodaj dve OVCI. Telefon 62-837
 Prodaj 100 kg težkega mesnatega PRAŠIČA — bekona. Polica 2, Naklo
 TRAKTOR deutz 24 KM s kosilnico in KOSILNICO za stejer 18, prodaj ali menjam za KOSILNICO BCS. Telefon 061/772-314 13679
 Prodaj novo vhodno OGLEDALO, električni ŠTEDILNIK in domače ŽGANJE. Telefon 45-294 13680
 Prodaj 40 kg težkega PRAŠIČA. Uličar, Zasip — Reber 16, Bled 13681
 Prodaj dva PRAŠIČA, težka po 30 kg. Poljšica 13, Zg. Gorje 13682
 Prodaj dobro ohranjen KUHINJSKO OPREMO s pomivalnim koritom in vgrajenim hladilnikom. Marinka Novak, Finžgarjeva 1/A, Bled 13683
 Prodaj 130 kilogramov težkega prašiča. Pivka 9, Naklo.
 Prodaj 20 vreč perlit za fasado. Telefon: 47-152

KUPIM

Kupim rabljen ELEKTROMOTOR, 3 do 4 kW. Kranj, Jezerska c. 122 13700
 Kupim 200 kosov rdečih STREŠNE OPEKE »dravograd«. Dušan Eržen, Kidričeva 23, Kranj, tel. 26-007 13701
 Kupim rabljen TRAKTOR pasqali. Eržen, Gorenja vas 194 nad Škofjo Loko, tel. 064-68-261 13503
 Kupim TRAKTOR od 18 do 32 KM, lahko tudi v okviri. Zaželjen pogon na vsa 4 kolesa. Milan Krmelj, Gorenja Dobrava 7, Gorenja vas 13575
 Kupim strešno cementno OPEKO špičak, velikosti 32 x 42, 200 kosov. Telefon 28-250 popoldan 13576
 ŠIVALNI STROJ, starejši nemški, ki je še uporaben, na nožni pogon, kupim. Hafner, Stara Loka 101, Škofja Loka ali tel. 064/61-928 13577
 Kupim 4 STEBRE za kozolec, betonske ali lesene. Franc Čarman. Sora 4, Medvode, tel. 061-611-533 13684

VOZILA

Prodaj R-4, letnik 1978. Gorenja vas — Reteče 40, Škofja Loka 13685
 Prodaj avto znamke CHRYSLER, letnik 1979, prevoženih 27.000 km. Telefon 064/61-436 13686
 Prodaj osebni avto ZASTAVA 750, letnik 1971. Cerklje 10 13687
 Prodaj ZASTAVA 750, letnik 1976. Zaplotnik, Križe 134 Snakovo, Tržič 13688
 Prodaj LADO 1500 S, letnik 1982. Telefon 70-225 — Kalan, Poljšica 6, Podnart 13689
 Prodaj PRIKOLICO, primerno za manjši osebni avto, nosilnost 1 tona, cena 2,5 SM. Telefon 27-770 13690
 Prodaj R-4, letnik 1981. Hraštje 199, Kranj 13691
 Prodaj ZASTAVA 101 special, letnik 1982. Adergas 24, Cerklje 13692
 Prodaj OPEL KADETT, letnik 1976. Radoš, Rupa 27, Kranj 13693
 Osebni avto VW 1302 S, letnik 1972, prodaj. Telefon 50-126 13694
 Prodaj FIAT 128 sport, letnik 1974 in FIAT 850, obnovljen, Česnik, Krnica 11, Zg. Gorje 13695

DEŽURNI VETERINARJI

od 30. 12. 1983 do 6. 1. 1984

za občini Kranj in Tržič
 Dr. CEPUDER BOGDAN,
 dipl. vet., spec., Kranj, Kajuhova 23, tel.: 22-994

LIKOSAR DUŠAN, dipl. vet.,
 Visoko 45 a, tel.: 43-150

za občini Radovljica in Jesenice
 PAVLIČ FRANC, dipl. vet.,
 Zasip, Stagne 24, tel.: 77-639

za občino Škofja Loka
 PIPP ANDREJ, dipl. vet.,
 Škofja Loka, Partizanska 37,
 tel.: 60-380

Dežurna služba pri Živinorejsko veterinarskem zavodu Gorenjske v Kranju, Iva Slavca 1, tel.: 25-779 ali 22-781 pa deluje neprekinjeno.

Prodaj FORD ESCORT 1100. C. 4. julija 29 (Bistrica 171) pri Tržiču 13504
 ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano do decembra 1984, prodaj za 5,5 SM. Rutar, Križe 32, Tržič 1505
 Prodaj dobro ohranjen AMI 8, letnik 1976. Praprotna polica 10 13506
 Prodaj 126-P, letnik junij 1978, 41000 km, dobro ohranjen in ponovno izoliran proti rjavenju. Cerklje 25 13326

Prodaj avto BMW in RENAULT 10. Podreča 45, Mavčiče 13578
 Ugodno prodaj ZASTAVO 101, letnik 1977, tehnični pregled decembra 1984. Ogled: Avtomehanik Jože Donko, Predoslje 113 13579

Prodaj KADETT 1200 C. letnik 1975, ZASTAVO 101, letnik 1978, registrirano celo leto. Telefon 26-115 — Kranj 13580

VW 1200, letnik 1975, registriran do novembra 1984, prodaj. Sitar, Predoslje 184 13581

Prodaj ZASTAVO 101 GTL 55, popolnoma novo, neregistrirano. Milan Praca, Lojzeta Hrovata 7, Kranj 13582

Prodaj R-4, letnik 1977. Vranješ, Juleta Gabrovska 23, Kranj 13583

Prodaj dobro ohranjen ZASTAVO 750, letnik 1978. Peter Bajd, Letence 11, Golnik 13584

Prodaj ŠKODO, letnik 1974, cena 2 SM. Oglasite se vsak dan po tel. 21-152 ali Ilič, c. JLA 40, Kranj 13585

Prodaj LADO SL 1500, garazirano, letnik 1978, 55.000 km. Martina Hafnar, Zg. Bitnje 205 (blizu mesarije) 13586

Nujno prodaj KOMBI (BUS) IMV 1600 ccm, letnik 1976, brezhiben in registriran do oktobra. Informacije po tel. 064/41-077 13587

Pocen prodaj dobro ohranjen WARTBURG, letnik 1973, registriran do septembra 1984. Telefon 064/21-586 13588

Prodaj dobro ohranjen CITROEN GS club z obnovljeno karoserijo. Telefon 064/25-489 13589

Prodaj ZASTAVO 101 lux, letnik 1979, cena 18 SM. Maistrov trg 12, stanovanje 1, Kranj 13590

OPEL RECORD 1700, letnik 1974, ugodno prodaj. Telefon 23-919 po 16. uri 13591

Prodaj GOLF GL, star dve leti, 22.000 km. Predmost 30, Poljane nad Škofjo Loko, tel. 064/68-340 13592

Prodaj DIANO, letnik 1981. Oblak, Mestni trg 16, Škofja Loka, telefon 064/61-078 13593

Prodaj ŠKODO 110 LS, letnik 1976. Telefon 064/60-070 13594

Prodaj dele za avto LADA 1200: dve bencinski črpalke, vlečno kljuko, par diskov za zavore, dva para »paketa« za zavore, 3 gume 165 x 13 — nove in 2 uporabljeni ter PEČ na olje EMO 6. Smajič, Gasilska 5, Stražišče 13595

Dobro ohranjen CITROEN GSX 1,2, prodaj ali menjam za LADO 1300 S, z doplačilom. Telefon 064/26-124 13596

Zelo ugodno prodaj TOYOTO korona, 1900 ccm, malo zaleteno. Sp. Brnik 42, Cerklje 13597

Takoj kupim JUGO 45 ali avto z avtomatičnim menjalnikom. Telefon 064/27-637 13598

Ugodno prodaj 4 ZIMSKE GUME 155 SR D 741 »Sava«, skoraj nove in 4 LETNE GUME, iste dimenzije. Kličite po tel. 064/22-912 13599

Prodaj VOLVO 244 GL, letnik 1979. Naslov v oglašnem oddelku. 13600

Prodaj STROJ, GUME in STREHO za Z-101. Voglje 96, Šenčur 13601

Prodaj karambolirano ZASTAVO 750, letnik 1981, školjko za Z-750 in vlečno kljuko za renault 12. Prebačev 42, Kranj 13602

Prodaj ZASTAVO 101 komfort, letnik 1979, garazirano z avtoradiom. Kralj, Lom 48, Tržič 13603

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1976, dobro ohranjeno. Telefon 22-056 po 15. uri 13604

Ugodno prodaj dele za Z-101 in KUPIM jeklenke — acetilenski kisik za avtoogen varjenje. Telefon 79-703 13605

Prodaj skoraj novo ZASTAVO 101 GT 55. Vinko Štefe, Tenetiše 36, Golnik 13606

Prodaj 126-P, brezhiben, letnik 1980. Telefon 79-454 13607

Prodaj ZASTAVO 101, za 150.000 din in PSIČKO — nemško ovčarko, staro 3 mesece. Dušan Ferjan, Ribno 131, Bled 13608

Prodaj dve ZIMSKI GUMI, skoraj novi, 145/12, cena 2.500 din. Telefon 79-733 13609

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1974. Telefon 77-637 13610

ZAPOSLITVE

KLJUČAVNIČAR — VARILEC, išče kakršnokoli delo na domu v popoldanskem času. Naslov v oglašnem oddelku. 13619

Zaposlim DELAVCA pri stroju za brizganje plastičnih mas. Humer, Markarjeva 65, Šenčur, tel. 41-153 13620

Iščem ČISTILKO za čiščenje stopnišča na Planini. Telefon 28-953 13621

OBVESTILA

POLAGANJE vseh vrst plastičnih podov, tapisoma, itisona. OBLOGA stopnic in sten. POLAGANJE plute. Telefon 064/78-060 — Za Žago 6, Bled 13686

POLAGAM vse vrste keramičnih in teraco plošč, kvalitetno in poceni. Telefon 26-860 13622

IZDELAVA in POPRAVILO kamionskih »cerad«, popravilo baldahinov in šotorov, izdelava sedežnih prevlek za avtomobile. AVTOTAPETNIŠTVO RAUTAR, Lesce, Rožna dolina 12, tel. 74-972 13623

Obveščam vas, da ponovno IZDELUJEMO ROČNE VOZIČKE. Želimo vam srečno in uspešno leto 1984. MIZARSTVO »KURNIK«, Tupaliče pri Predvoru. 13624

Cenjene goste obveščamo, da bo bife »STRAHINC« v letu 1984 odprt vsak dan, razen v nedeljah popoldan in ponedeljkih. Vsem svojim gostom pa želimo srečno in uspešno novo leto. 13625

POLAGAM vse vrste lesenih podov in parketov ter OBLAGANJE sten in stropov z lesom. Informacije po tel. 064/41-077 13626

POSESTI

HIŠO v Tržiču, zgrajeno do III. gradbene faze, prodaj ali menjam za stanovanje. Naslov v oglašnem oddelku. 13519

Novo GARAŽO na Planini, zamenjam za GARAŽO v širši okolici Vodovnega stolpa. Telefon 22-419 13615

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 31. decembra bodo dežurne naslednje prodajalne:

KRANJ IN OKOLICA

Trgovska in gostinska delovna organizacija Živila Kranj, TOZD maloprodaja Kranj: SP Pri Petruku, SP pri Nebojški, SP Oskrba, SP Oskrba, SP Preharna, PC Vodovodni stolp, PC Zlatopolje, SP Planina, PC Planina, SP Planina-center, SP Storžič, PC Britof, Bonboniera, SP Cerklje, PC Globus, SP Jelka Tržič, SP Labore, PC Klanec, SP Šenčur, SP Preddvor in PC Bitnje od 7. do 17. ure.

TOZD Delikatesa: Delikatesa Kranj, Hrib Preddvor, Kočna Jezerska, Naklo v Naklem, Na vasi Šenčur, Krvavec Cerklje in Klemenček Duplje od 7. do 17. ure.

V nedeljo in ponedeljek so vse prodajalne zaprte. V torek pa so dežurne naslednje prodajalne TOZD Delikatesa od 7. do 11. ure:

Delikatesa Kranj, Hrib Preddvor, Dom Srednja vas, Kočna Jezerska, Na vasi Šenčur, Krvavec Cerklje, Klemenček Duplje.

ŠKOFJA LOKA

Vse prodajalne na območju SO Škofje Loke bodo odprte do 16. ure.

TRŽIČ

Vse prodajalne bodo odprte do 16. ure razen naslednje dežurne prodajalne ki bodo odprte do 17. ure: Mercator, Bistrica 14, Mercator, Cankarjeva 1a, Živila — Lipa, Koroška 3 in Mercator Pristava.

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Casopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Seja, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Zlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Lojze Erjavce, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavak TK Gorenjski tisk, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pljajeva 1 — Tekoči račun pri SDK, v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-860, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercialna, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72 — Polletna naročnina 450.— din.

Ponosni smo,
da smo te imeli
in žalostni,
da smo te izgubili

V SPOMIN

31. decembra mineva drugo leto odkar je tako tragično preminil na Zatniku naš ljubljani, nenadomestljivi sin edinec, ati in mož

MIRKO VIDIC

Ne moremo verjeti, da te ni več, saj še slišimo tvoj veseli smeh in tvoj lik je zmeraj pred nami, v naših srcih živiš naprej. Novoletni prazniki pa so za naju dnevi žalosti... Hvala ležni smo vsem, ki se ga spominjate in mu prizigate svečke.

IZGUBLJENO
19. 12. 1983 sem izgubil KLEŠČE PLOMB na Koroški v Kranju ali Strazhiču. Prosim najditelja, da jih proti nagradi vrne. Telefon 28-841 13632

STANOVANJA
Samski fant išče SOBO v Kranju. Delam v Iskri. Naslov v oglašnem oddelku. 13611

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Telefon 21-528 13696

Mlada tričlanska družina, išče STANOVANJE v Radovljici, Lescah ali tam blizu. Šifra: Streha 13697

Oddam SOBO mlajši ženski, za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku. 13612

Kupim dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe pod šifro: Kredit 13613

SOBO ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče študentka. Telefon 064/77-962 13614

OSTALO
Osamljeno gospo vzame k sebi štiričlanska družina, zaradi gospodinjstva. Informacije po tel. 064/26-567 od 17. do 19. ure 13523

Podpisani Jeraj Edvard, stanujoč Sp. Bitnje št. 22, obveščam vse upnike, da nisem plačnik dolgov svojega sina Janeza Jeraja, Sp. Bitnje št. 22 13633

IZGUBLJENO
19. 12. 1983 sem izgubil KLEŠČE PLOMB na Koroški v Kranju ali Strazhiču. Prosim najditelja, da jih proti nagradi vrne. Telefon 28-841 13632

STANOVANJA
Samski fant išče SOBO v Kranju. Delam v Iskri. Naslov v oglašnem oddelku. 13611

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Telefon 21-528 13696

Mlada tričlanska družina, išče STANOVANJE v Radovljici, Lescah ali tam blizu. Šifra: Streha 13697

Oddam SOBO mlajši ženski, za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku. 13612

Kupim dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe pod šifro: Kredit 13613

SOBO ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče študentka. Telefon 064/77-962 13614

OSTALO
Osamljeno gospo vzame k sebi štiričlanska družina, zaradi gospodinjstva. Informacije po tel. 064/26-567 od 17. do 19. ure 13523

Podpisani Jeraj Edvard, stanujoč Sp. Bitnje št. 22, obveščam vse upnike, da nisem plačnik dolgov svojega sina Janeza Jeraja, Sp. Bitnje št. 22 13633

IZGUBLJENO
19. 12. 1983 sem izgubil KLEŠČE PLOMB na Koroški v Kranju ali Strazhiču. Prosim najditelja, da jih proti nagradi vrne. Telefon 28-841 13632

STANOVANJA
Samski fant išče SOBO v Kranju. Delam v Iskri. Naslov v oglašnem oddelku. 13611

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Telefon 21-528 13696

Mlada tričlanska družina, išče STANOVANJE v Radovljici, Lescah ali tam blizu. Šifra: Streha 13697

Oddam SOBO mlajši ženski, za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku. 13612

Kupim dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe pod šifro: Kredit 13613

SOBO ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče študentka. Telefon 064/77-962 13614

OSTALO
Osamljeno gospo vzame k sebi štiričlanska družina, zaradi gospodinjstva. Informacije po tel. 064/26-567 od 17. do 19. ure 13523

Podpisani Jeraj Edvard, stanujoč Sp. Bitnje št. 22, obveščam vse upnike, da nisem plačnik dolgov svojega sina Janeza Jeraja, Sp. Bitnje št. 22 13633

IZGUBLJENO
19. 12. 1983 sem izgubil KLEŠČE PLOMB na Koroški v Kranju ali Strazhiču. Prosim najditelja, da jih proti nagradi vrne. Telefon 28-841 13632

STANOVANJA
Samski fant išče SOBO v Kranju. Delam v Iskri. Naslov v oglašnem oddelku. 13611

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Telefon 21-528 13696

Mlada tričlanska družina, išče STANOVANJE v Radovljici, Lescah ali tam blizu. Šifra: Streha 13697

Oddam SOBO mlajši ženski, za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku. 13612

Kupim dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe pod šifro: Kredit 13613

SOBO ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče študentka. Telefon 064/77-962 13614

OSTALO
Osamljeno gospo vzame k sebi štiričlanska družina, zaradi gospodinjstva. Informacije po tel. 064/26-567 od 17. do 19. ure 13523

Podpisani Jeraj Edvard, stanujoč Sp. Bitnje št. 22, obveščam vse upnike, da nisem plačnik dolgov svojega sina Janeza Jeraja, Sp. Bitnje št. 22 13633

IZGUBLJENO
19. 12. 1983 sem izgubil KLEŠČE PLOMB na Koroški v Kranju ali Strazhiču. Prosim najditelja, da jih proti nagradi vrne. Telefon 28-841 13632

STANOVANJA
Samski fant išče SOBO v Kranju. Delam v Iskri. Naslov v oglašnem oddelku. 13611

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Telefon 21-528 13696

Mlada tričlanska družina, išče STANOVANJE v Radovljici, Lescah ali tam blizu. Šifra: Streha 13697

Oddam SOBO mlajši ženski, za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku. 13612

Kupim dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe pod šifro: Kredit 13613

SOBO ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče študentka. Telefon 064/77-962 13614

OSTALO
Osamljeno gospo vzame k sebi štiričlanska družina, zaradi gospodinjstva. Informacije po tel. 064/26-567 od 17. do 19. ure 13523

Podpisani Jeraj Edvard, stanujoč Sp. Bitnje št. 22, obveščam vse upnike, da nisem plačnik dolgov svojega sina Janeza Jeraja, Sp. Bitnje št. 22 13633

IZGUBLJENO
19. 12. 1983 sem izgubil KLEŠČE PLOMB na Koroški v Kranju ali Strazhiču. Prosim najditelja, da jih proti nagradi vrne. Telefon 28-841 13632

STANOVANJA
Samski fant išče SOBO v Kranju. Delam v Iskri. Naslov v oglašnem oddelku. 13611

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Telefon 21-528 13696

Mlada tričlanska družina, išče STANOVANJE v Radovljici, Lescah ali tam blizu. Šifra: Streha 13697

Oddam SOBO mlajši ženski, za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku. 13612

Kupim dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe pod šifro: Kredit 13613

SOBO ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče študentka. Telefon 064/77-962 13614

OSTALO
Osamljeno gospo vzame k sebi štiričlanska družina, zaradi gospodinjstva. Informacije po tel. 064/26-567 od 17. do 19. ure 13523

Podpisani Jeraj Edvard, stanujoč Sp. Bitnje št. 22, obveščam vse upnike, da nisem plačnik dolgov svojega sina Janeza Jeraja, Sp. Bitnje št. 22 13633

IZGUBLJENO

19. 12. 1983 sem izgubil KLEŠČE PLOMB na Koroški v Kranju ali Strazhiču. Prosim najditelja, da jih proti nagradi vrne. Telefon 28-841 13632

STANOVANJA

Samski fant išče SOBO v Kranju. Delam v Iskri. Naslov v oglašnem oddelku. 13611

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Telefon 21-528 13696

Mlada tričlanska družina, išče STANOVANJE v Radovljici, Lescah ali tam blizu. Šifra: Streha 13697

Oddam SOBO mlajši ženski, za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku. 13612

Kupim dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe pod šifro: Kredit 13613

SOBO ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče študentka. Telefon 064/77-962 13614

OSTALO

Osamljeno gospo vzame k sebi štiričlanska družina, zaradi gospodinjstva. Informacije po tel. 064/26-567 od 17. do 19. ure 13523

Podpisani Jeraj Edvard, stanujoč Sp. Bitnje št. 22, obveščam vse upnike, da nisem plačnik dolgov svojega sina Janeza Jeraja, Sp. Bitnje št. 22 13633

OBLETNICA

30. decembra 1983 mineva leto, odkar nas je zapustil naš član tovariš

ALOJZ BRENKUŠ

Sp. Besnica 15

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Lišček Kranj ga bo ohranilo v trajnem spominu kot dobrega člana.

DRUŠTVO ZA VARSTVO IN VZGOJO PTIC LIŠČEK KRAJN

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre mame, babice in prababice

FRANČIŠKE JEREB

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali cvetje in sočustvovali z nami.

VSI NJENI

Koprivnik, 23. decembra 1983

ZAHVALA

Ob boleči in prerani smrti nas je nepričakovano zapustil naš dragi in dobri sin, mož, oče in stari oče, brat, stric in nečak

JOŽE FAJFAR

posestnik iz Drulovke

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, najbližjim sosedom, znancem in vaščanom, ki ste mu darovali toliko lepega cvetja. Lepa hvala vsem, ki ste se pokojniku poklonili in se poslovili od njega. Iskrena hvala g. župniku z Brega in Šmartnega za poslovljni govor in opis njegovega dela ter za lep pogrebni obred. Zahvala dr. Bajžlju za dolgoletno zdravljenje, kakor tudi godbi, pevcem in cerkvenim pevcem za žalostinke. Zahvala Gasilske-mu društvu Breg in za poslovljni govor in ostalim gasilcem ter podjetjema Creini-Labore in Gradbincu za podarjeno cvetje.

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU!

VSI NJEGOVI

Drulovka, Orehek, Kokrica, Sp. Besnica, 19. decembra 1983

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame, prababice, tete in tašče

FRANČIŠKE RUPAR

roj. KURALT — Žabnica št. 33

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje in izraženo sožalje. Posebna zahvala dr. Hribniku za dolgoletno zdravljenje na domu. Obenem se zahvaljujemo domačemu mešanemu cerkvenemu pevskemu zboru, gospodu župniku za lep cerkveni obred in vsem, ki ste našo mamo spremili k večnemu počitku.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI: sin Tone, hčerki Francka in Minka z družinami

Žabnica, Ljubljana-Šiška, 20. decembra 1983

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANE TAVČAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sodelavcem DO Planike, Živil in Gorenjske lekarne Kranj; g. župniku za lep obred, Domu upokojencev Kranj za dolgoletno nego, ZB Planina in pevcem ter vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti.

VSI NJENI

Kranj, 22. decembra 1983

OBLETNICA

Mineva leto dni, kar je za vedno odšla od nas naša ljubljena

KRISTINA BERGANT

Odšla si tiho in v času, ko bi najbolj potrebovali tvojo toplo besedo. Še danes se ne moremo sprijazniti, da te je usoda iztrgala iz naše sreče v najlepših letih. Še vedno slišimo tvoj smeh, le tebe noče biti od nikoder. Hvala vsem, ki se je na kakršenkoli način spominjate!

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža

TOMAŽA POTOČNIKA

se iskreno zahvaljujem zdravnikom Zdravstvenega doma Železniki za skrb in nego v času njegove bolezni, vsem sosedom za pomoč, podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Posebej se zahvaljujem pogrebem in g. župniku za opravljen pogrebni obred, kakor tudi vsem tistim, ki so ga spremili na zadnji poti.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČA ŽENA MARJANA KRISTAN

ZAHVALA

Minilo je 9 let, kar ni več med nami naših sinov

JANKA NOGRAŠKA

in

BRANKA BREGARJA

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo njunim prijateljem in športnikom RK Jelovica, RK Tržič in RK SAVA za izvedbo in sodelovanje na vsakoletnem spominskem turnirju. Hvala vsem, ki se ju spominjate in obiskujete njun prerani grob.

DRUŽINI BREGAR, NOGRAŠEK

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANE TAVČAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sodelavcem DO Planike, Živil in Gorenjske lekarne Kranj; g. župniku za lep obred, Domu upokojencev Kranj za dolgoletno nego, ZB Planina in pevcem ter vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti.

VSI NJENI

Kranj, 22. decembra 1983

V SPOMIN

Kje si zdaj naš ljubi ata, kje tvoj ljubi je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas.

Že leto dni v grobu spiš, a v srcih naših še živiš, ne mine dan in ne noč povsod si z nami ti navzoč

29. decembra mineva žalostno leto, ko nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, ata, stari ata in brat

FILIP JELENC

z Golice

Težko je sprejeti, da te ni več med nami, to grenko resnico. Prazen je naš dom brez tvojih korakov. Ne slišimo več tvojih besed. Imeli smo te radi in nikoli te ne bomo pozabili. Vsem, ki obiskujete njegov grob, mu prinašate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

Golica, 29. decembra 1983

V 47. letu starosti nas je mnogo prezgodaj, za vedno zapustila naša draga

JOŽEFA PODOBNIK

roj. ŠLABE

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem za darovane vence in cvetje ter izrečeno sožalje. Hvala pevskemu zboru za zapeto žalostinko, duhovniku za opravljen pogrebni obred ter tov. Janezu Trevnu za poslovljne besede. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI: mož Janko, hčere Valentina, Jožica in Milena z družino, sinova Janež in Edo, sestra in bratje z družinami ter drugo sorodstvo

Cerkljanski vrh 21. decembra 1983

Tipanje radiatorjev ni meritev temperature

V jeseniški občini stane ogrevanje iz vročevoda 482,98 dinarjev za kvadratni meter stanovanjske površine — Najcenejše ogrevanje zaradi plavškega plina — Prvič bodo sanitarno toplo vodo merili v vsakem stanovanju

Jesenice — V Sloveniji nimamo enotnega sistema cen ogrevanja, po občinah obračunavajo ogrevanje različno: od kvadratnega metra stanovanjske površine do števila družinskih članov, zato prihaja do neskladja in velikih razlik. V republiški komisiji splošnega združenja za energetiko so se zato že domenili, da bodo izračunali ceno po stanovalcu, ki živi v stanovanju s 60 kvadratnimi metri površine in ima stanovanje 45 watov na kubni meter izgube. To naj bi postala zakonska osnova za novogradnje, ki so dodatno toplotno izolirane.

Tudi na Gorenjskem plačujemo izredno različne cene za ogrevanje stanovanj, med najcenejšimi pa so pri jeseniškem vročevodu, saj dobivajo energijo iz Železarne.

ZA 30 Odstotkov NIŽJA CENA

»Z jeseniško Železarno imamo že več let sklenjen samoupravni sporazum o proizvodnji, distribuciji, dobavi in potrošnji energije,« pravi vodja Vročevoda pri Biroju za urbanizem inženir Brane Noč. »Železarna predlaga za vsako sezono ceno, mi pa potem po usklajevalnem postopku končno ceno za porabnika. Letos smo se začeli dogovarjati že aprila, ko je bila najprej predlagana za 74 odstotkov višja cena od lanske. Do julija sta se podražila še mazut za zemeljski plin, kar smo ustrezno uskladili in tako nam je skupnost za ceno odobrila končno povprečno ceno 482,98 dinarjev za kvadratni meter. Prišli smo do 50-odstotne podražitve.

80 odstotkov v tej ceni predstavlja gorivo, 20 odstotkov je delež dobave, v sami dobavi pa je znatno največji strošek amortizacija. Za

ogrevanje se na Jesenicah nameinja okoli 20 milijonov dinarjev in več kot 10 milijonov so stroški dobave.

V občini so kotlarne, pri katerih je seveda cena različna. Kjer kurijo s kurilnim oljem, denimo na Tomšičevih, je planska cena ogrevanja 54,48 dinarjev, v Kranjski gori 67,54 dinarjev, na Koroški Beli 55,56 dinarjev. Energija v vročevodu se proizvaja iz 70 odstotkov mazuta in 30 odstotkov plavškega plina in ker je ta plin odpadni, porabniki plačajo za 30 odstotkov manj. Čista cena toplotne energije brez plavškega plina bi bila 665,98 dinarjev.

TIPANJE RADIATORJEV NI NOBENO MERILO

Ljudje smo za mraz različno občutljivi. 2300 družbenih stanovanj na Jesenicah je priključeno na vročevod iz Železarne. V njih živi 6.600 ljudi, ki imajo kaj različno mnenje o temperaturi prostora. Večkrat prihaja do urgenc in pri vročevodu se v takih primerih takoj odpravijo merit temperaturu. Z digitalnimi termometri stopijo na sredino sobe in v višini 75 centimetrov nad podom pomerijo temperaturo, ki velja tisti dan. Zakonsko določena je 19 stopinj in če je jasno, da je nižja več kot dva dni, takim uporabnikom za tiste dni ne zaračunajo »negretja«.

Vse preveč je takih, ki zgolj s tipanjem ugotavljajo, da radiatorji »nič ne grejejo«, uradne dopise s tako ugotovitvijo pošiljajo celo hišni sveti. Nihče pa v resnici ne meri, saj se temperatura spreminja s hladno zunanjo. Jeseniški vročevod je pri minus 10 stopinjah zunanje temperature pošiljal v radiatorje

je 60 stopinj, pri plus 10 stopinjah pa le še 40 stopinj in razumljivo je, da radiatorji niso bili tako topli kot prej.

DVOMLJIVA NAMESTITEV ŠTEVCEV

Vročevod dnevno pobira podatke po vsej mreži. Zgodi se, da Železarna ne dovaja ob mrzlih dneh dovolj toplotne energije. Tedaj določeni objekti »izpadejo«, vendar so doslej vsem izpade odračunali. Tako so na primer na Cesti revolucije stanovalci dobili denar nazaj.

Varčevanje je posebno poglavje: v izolacijah so ogromne rezerve in tako je predlog posebne pozornosti, da bi reševali probleme gradbeništva na Gorenjskem tudi tako, da bi sanirali in toplotno izolirali vse družbene objekte. Naš odnos do energije je še vedno malomaren, saj se nikoli ne pritožujemo, če imamo prevroče. Še nam ne pride na misel, da bi radiatorje priprli. Nekateri se zavzemajo za števec, kar pa je spet dvomljiva stvar. Zdaj so meritve enakomerno porazdeljene, z namestitvijo števecv pa bi bili močno prizadeti tisti, ki imajo slab bivalni standard, ki po vse leto ne vidijo sonca. Na Jesenicah bi bile velike razlike med novim stanovanjskim objektom na Beli, z veliko sonca, in starim stanovanjem v Podmežakliji, kjer pozimi sonca sploh ni.

Na Jesenicah vročevod daje tudi sanitarno vodo, ki jo merijo po objektih. Letos se je podražila za 25 odstotkov. V novo stolpnico poleg hotela Pošta bodo v stanovanja že vgradili števec za toplo vodo na principu daljinskega odčitavanja. To bo prvi primer na Gorenjskem. Voda se pač veliko lažje meri kot toplotno ogrevanje, vsaj stanovalce v sredi blokov in stolpnice kar precej ogrevajo že sosedje z radiatorji ob vseh straneh.

D. Sedej

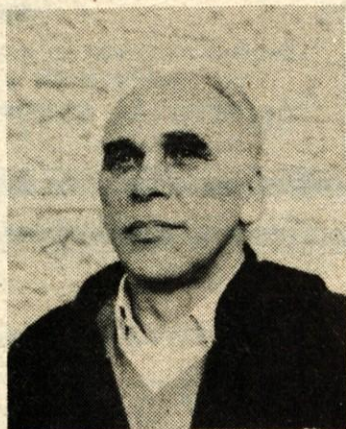
GLASOVA ANKETA

Le tako naprej

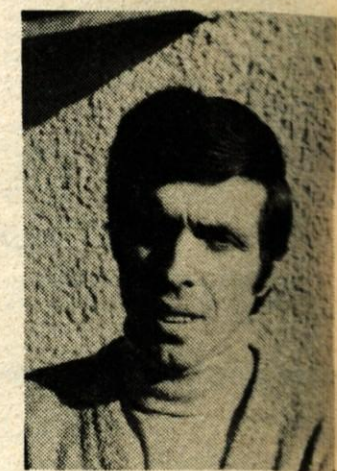
Glasova anketa je ena od rubrik, ki se je deloma spreminjala, sicer najdlje obdržala na zadnji strani časopisa. O vsem mogočem smo v njej spraševali, se pogovarjali z bralci, naročniki, krajanji... V uredništvu smo si ob tej rubriki vedno prizadevali, da smo bili aktualni, da smo sledili dogodkom, se pogovarjali o stvareh, ki so bile zanimive tako za kraj, organizacijo ali širši krog. Nič koliko bralcev, naročnikov, delovnih ljudi in krajanov, starejših in mlajših... je bilo že sogovornikov. Za zadnjo številko v tem letu smo se odločili, da poprašamo, kaj trije od naših številnih bralcev menijo o Glasu, kako so zadovoljni z njim, kaj najprej preberejo, če kaj pogrešajo in svetujejo.

Nada Mustar iz Strazišča: »Na Glas sicer nisem naročena, vendar ga redno prebiram. Dobim ga v službi, kjer sem nekako »zadružena«, da spremljam vse tisto, kar pišete v njem o gradbeništvu. Zame je to zanimiv časopis in razumljivo je, da imate veliko naročnikov. Pišete o stvareh, ki jih v dnevnem časopisu ne zasledim. To pa je tudi tisto, zaradi česar je Glas prikljubljen in za marsikoga nepogrešljiv. Nimam pripomb in želim vam, da bi imeli prihodnje leto čimmanj težav pri vašem delu; tudi takšnih na primer, kot ste jih imeli letos zaradi pomanjkanja papirja.«

Andrej Strniša iz Kranja: »Na Glas smo pri nas naročeni že od vsega začetka. Neizrazitejša imena je že imel ta gorenjski časopis. Sedanje ime se mi zdi kar pravnjuno. Mislim, da je kratko, razumljivo in, kar se mi zdi najpomembnejše, tudi tradicijo ima. Sicer pa menim, da je Glas bogat in kvaliteten časopis. Kdor ga redno prebira, lahko ugotovi, kako se trudite, da bi bil čim boljši. Jaz ga običajno najprej prelistam in pogledam naslove, potem se ustavim pri zunanji politiki, pri obrtništvu, če kaj pišete s tega področja, in potem seveda pri športu. Precej je v Glasu gospodarskih tem. Nedvomno so razmere danes takšne, da je o tem nujno pisati. Vendar pa vse bolj stopajo v ospredje socialnovarstvena vprašanja. Razen tega se mi nekatere rubrike na trenutke zdijo malce nesodobne; gorenjske kraje bi morda lahko malo poživili. Prav gotovo si tudi prizadevate, da bi dobili kakšne nove sodelavce, kar bi osvežilo časopis. Pri športu bi morali bolj poudariti masovnost in rekreacijo; v današnji številki na primer ne pišete, kakšen je bil zaključek turnirja v malem nogometu. Pa obrtništvo bi lahko imelo stalno mesto v časopisu... Sicer pa kar tako naprej, saj opažam, da se kvaliteta časopisa nenehno izboljšuje.«

Miran Roblek s Kokrice: »Mama ima naročen časopis, odkar izhaja. In ker smo vsak dan skupaj, ga zato tudi redno prebiram. Običajno najprej preberem kroniko oziroma poročila o nesrečah, potem pa še ostalo. Morda bi morali še več pisati o ljudeh; o življenju in delu v krajevnih skupnostih. Mislim, da so letos prav v krajevnih skupnostih zabeležili vrsto uspehov s prostovoljnimi delom in različnimi akcijami. Opažam, da skušate biti tudi kritični do problemov in težav; morda bi bili včasih lahko še bolj, saj življenje ni le črno in belo. Sicer pa je Glas na Gorenjskem zelo prikljubljen časopis in so ljudje zelo navezani nanj; posebno na vasi, na kmetijah, kjer je poleg Kmečkega glasa naročena na Glas najbrž kar vsaka hiša.«

A. Žalar

Odlična ocena iz samozaščite

»Završalo je in se stemnilo... Trajalo je nekaj dolgih sekund... V obeh pečeh je gorelo in najprej sem pomislil, kaj je z dimniki... Pohitel sem na podstreho in nemočen obstal; namesto opeke sem zagledal nebo...«

Srednja vas pri Goričah — Franci in Lojzka Toporiš sta bila 20. decembra letos, ko sem ju obiskal na domu v Srednji vasi številka 2 pri Goričah (p. Golnik), navidezno srečna in pomirjena, v resnici pa še vedno malce zaskrbljena. »Ne vem, kje naj začnem, kako naj se zahvalim sosedom in vsem, ki so nama priskočili na pomoč v trenutku, ko nisva vedela ne kod ne kam in ko sva bila tako nemočna. Še zdaj me spreleti občutek tesnobe, ko se spomnim tistega trenutka. Solze mi pridejo v oči kot tisti večer, ko so vsi, ki so nama pomagali, odšli, z ženo pa sva obsedela in od sreče zajokala... Ni me sram to povedati. Še zdaj ne morem vejeti, kako so nama ljudje pomagali... Če se temu tudi lahko reče družbena samozaščita, potem zapišite, da so ljudje takrat opravili izpit z odlično oceno.«

Franci in Lojzka sta imela po praznikih za dan republike še dopust. Franci je delal vrata v kleti, Lojzka pa je postorila vsa tista opravila, ki jih je pred zimo nič koliko pri hiši. Tisto jutro, 2. decembra, je okrog hiše zavijal veter; kot že večkrat v tem kraju, kadar začne vleči s Straže med Tolstim vrhom in Storžičem.

»Čebele so na varnem in zazimljene in okrog hiše je pospravljeno. Morda bo spet vrglo kakšno opeko s strehe,« sem razmišljal. »Tega smo že navajeni v tem času in kraju. Najhuje je bilo takrat, ko smo imeli tu potres. Vsa hiša je bila razmajana. Stene je bilo treba nanovo pozidati.

Notranjost hiše od takrat naprej se vedno počasi urejujeva. Marsikajraje naredim sam. To sicer malo dlje traja. Je že tako; da bi vse naenkrat uredila, se pač ne da. Sin, žena in jaz delamo v Iskri, hčerka pa hodi na trgovsko šolo.

»Bilo je 20 minut pred enajsto dopoldne, ko me žena pokliče, naj pridem hitro iz kleti, da iz čebelnjake veter meče panje. Gledala sva skozi okno, ko zagledam rjavkastočrno vrtničast steber, ki se je ob gozdu pomikal proti hiši. Menil sem, da je prava sreča, ker ob takšnem vetru še ni vrglo nobene opeke s strehe. Vrtničasti steber pa se je vse bolj blizil in čakala sva, kaj bo. Potem je završalo in se stemnilo... Stene so se zamajale... Trajalo je nekaj dolgih sekund... V obeh pečeh je gorelo in najprej sem pomislil, kaj je z dimniki... Pohitel sem na podstreho in nemočen obstal; namesto opeke sem zagledal nebo... Dimnika sta bila razmajana, vendar ni bilo nevnosti za požar.

Okrog hiše je bilo pravo razdejanje. Če naju ne bi bilo doma, ne bi nikdar verjel, da je to lahko naredil veter. Šest metrov dolga garažna stena je bila podrt. Streho je dvignilo in premaknilo za kakšnih 20 centimetrov. Preklado nad vrati je odtrgalo in odneslo kakšnih 15 metrov stran. 30 metrov dolga vrtna ograja je bila takšna, kot bi šla čeznjo kolona avtomobilov. Različni predmeti, ki jih dva težko dvigneta, so ležali razmetni daleč naokrog. Pri

sosednji hiši, kamor sem pogledal, pa je bilo vse v najlepšem redu...«

Razdejanju po viharju je najprej sledil šok. Vendar je bilo treba hitro in trezno razmišljati. Franci je najprej poklical na zavarovalnico, kjer so mu svetovali, naj se čimprej loti popravila in da bodo prišli, ko bodo lahko. Potem je prišel mimo miličnik iz Preddvora, pa poštar... Tako so se začeli prvi nasveti, kje dobiti material in česa se najprej lotiti. Popoldne, ko so prišli z dela, so si razdejanje začeli ogledovati sosedje in drugi.

»Naslednje jutro sem najprej šel vprašat za opeko. Dobil sem jo. Potem pa so prišli tako rekoč vsi hkrati. Nenadoma ni ničesar več manjkalo. Vsakdo je imel nekaj doma. Delali smo ves dan in ob 9. uri zvečer je bila 225 kvadratnih metrov velika streha prekrita. Rekel sem že: nisva mogla verjeti in ne vem, kako naj se zahvaliva.

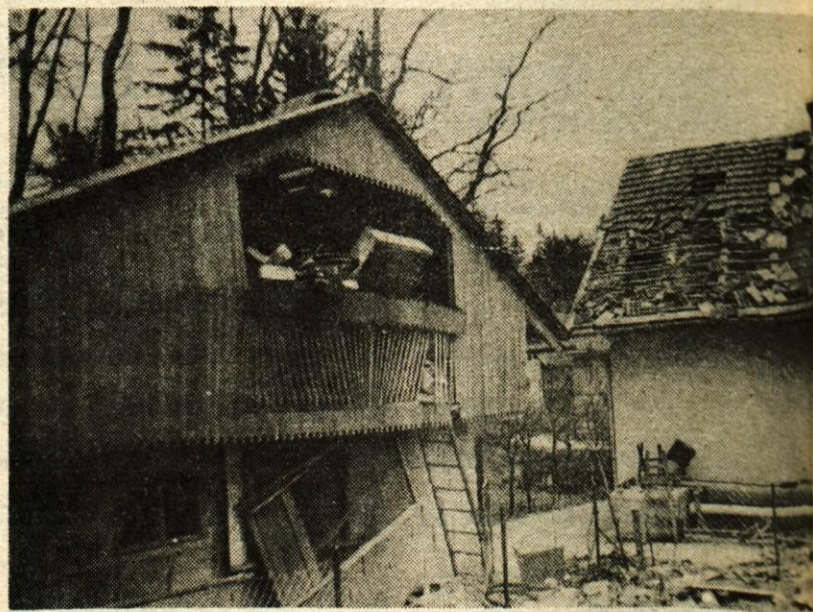
Zdaj ni časa za popravila; spomladi se jih bom lotil. Ne vem sicer, kolikšna je škoda, bojim pa se, da je velika. Čakam, da bo prišel cenilec od zavarovalnice in da se pogovorimo. Potem bo treba čimprej nabaviti material...«

Skrbelo ju je. Streha je sicer popravljena in čez zimo bodo zdržali. Rada pa bi, da bi si lahko čimprej nabavila material. Težko ga je dobiti in vsak dan je dražji. Upala sta, da se bo predstavniki zavarovalnice kmalu oglasili...

In res se je. Dva dni po srečanju je Franci Toporiš vesel sporočil, da so se s predstavnikom zavarovalnice pogovorili. Pa tudi v Iskri, kjer so Lojzka, Franci in sin zaposleni, je že tekla akcija za pomoč!

Pomoč in solidarnost sta zmagali.

A. Žalar

»Završalo je, se stemnilo in stene so se zamajale...«

15 LET BLAGOVNICE FUŽINAR NA JESENICAH
kovinotehna

Kovinotehna Celje s svojimi prodajalnami na Gorenjskem: Oprema in Tehnika Mengeš, Blagovnica Fužinar in Železnina Jesenice želi bralcem Glasa zdravo, srečno in uspešno novo leto 1984